SUHOKRANJSKE Poti

Glasilo Občine
Žužemberk

Št. 57
Leto XX.
Pomlad 2015

Sv. Anton Padovanski v Dolnjem Kotu

Foto: Slavko Mirtič

3. seja Občinskega sveta

Občinski svet občine Žužemberk se je 19. 12. 2014 sestal na 3. redni seji, na kateri so svetnice in svetniki v drugi obravnavi potrdili predlog odloka o proračunu za letošnje in prihodnje leto 2016. Občinski svet je potrdil Odlok o spremembi Odloka o proračunu Občine Žužemberk za leto 2014 – rebalans II.

Tako občina za naslednje leto predvideva okoli 11,1 milijona evrov prihodkov in za okoli 630 tisočakov več odhodkov, medtem ko naj bi se v letu 2016 v občinsko blagajno steklo okoli 13,1 milijona evrov, okoli 60 tisoč evrov manj pa naj bi bilo odhodkov. Oba proračuna sta velika predvsem zaradi glavnega projekta suhokranjskega vodovoda, ki bo krojil proračun naslednjih nekaj let. Župan Franc Škufca je člane občinskega sveta seznanil, da sta bila za imenovanje manjkajočega člana Odbora za lokalno samoupravo predlagana dva člana, in sicer Danijela Bradač in Bojan Vidmar. Občinski svet je z večino glasov za novo članico odbora za lokalno samoupravo imenoval Danijelo Bradač iz Trebče vasi.

Urednik

4. seja Občinskega sveta

Bo novi komunalni prispevek nižji?

Osrednja vsebinska točka 4. redne seje Občinskega sveta občine Žužemberk, ki je potekala v četrtek, 5. februarja, v sejni sobi Občine Žužemberk, je bila obravnava predloga Odloka o programu opremljanja in merilih za odmero komunalnega prispevka za celotno območje občine Žužemberk.

Občina Žužemberk trenutno uporablja pri odmeri komunalnega prispevka občinski odlok iz leta 2009. Zakonodaja namreč zahteva, da se občinski akt, ki služi odmeri komunalnega prispevka, uskladi z občinskim prostorskim načrtom(OPN), ki ga je Občina že sprejela. Predmet obračuna komunalnega prispevka so predvideni in obstoječi objekti, ki se bodo prvič opremljali z vodovodnim, kanalizacijskim omrežjem, omrežjem cest in objekti zbiranja komunalnih odpadkov, ki se jim povečuje neto tlorisna površina in se jim spreminja namembnost, zadeva pa predvsem novogradnje ter stavbišča, ki bodo dobila kanalizacijo. V primerjavi s primerljivimi sosednjimi občinami Trebnjem, Ivančno Gorico, Kočevjem, Mirno Pečjo bi bil po novem odloku prispevek občutno nižji, le sosednja Občina Dolenjske Toplice bi imela še nižjega«, je poudaril pripravljalec odloka Blaž Malenšek iz firme Espri. Višina komunalnega prispevka pa je odvisna od površine in opremljenosti stavbnega zemljišča, neto tlorisne površine in namembnost objekta ter izboljšanja opremljenosti s komunalno opremo. Blaž Malenšek je podal tudi izračun za enostanovanjsko hišo neto velikosti 150 m^2 in 500 m^2 površine stavbnega zemljišča; le-ta bi znašal po novem predlogu 4234 evrov, po starem iz leta 2009 pa 5056 evrov. Nekateri svetniki so tudi sami naredili izračune, ki pa so se zaradi zahtevnega izračuna in neupoštevanja vseh koeficientov bistveno razlikovali od omenjenega primera. Lastnikom obstoječih stavb, ki bodo plačali komunalni prispevek za priključitev na kanalizacijo, se bo priznalo tudi minula vlaganja. Odlok predvideva tudi oprostitve komunalnega prispevka; le-ta se ne plača za gradnjo objektov gospodarske javne infrastrukture, za gradnjo neprofitnih stanovanj in posameznih vrst stavb za izobraževanje, stavb za nastanitev gasilcev, stavb v lasti občine, objektov, ki so zgrajeni s humanitarnimi sredstvi, 30 % pa se zmanjša zavezancem komunalnega prispevka s statusom mlade družine. Svetniki so obravnavali osnutek odloka o koncesiji za opravljanje lokalne gospodarske javne službe posodobitve in vzdrževanja infrastrukture javne razsvetljave v občini in se seznanili s predlogom pravilnika za subvencioniranje nakupa in vgradnje malih čistilnih naprav ter soglasno potrdili tudi načrt razpolaganja z zemljišči in stavbami ter načrt pridobivanja nepremičninskega premoženja za leto 2015 in 2016. Ob zaključku seje je bilo v razpravi s strani svetnikov izpostavljenih kar nekaj pobud za manjša vzdrževalna dela, pa tudi za boljše ter učinkovitejše delo svetnikov in občinske uprave.

Predsednik Odbora za okolje in prostor, komunalo in promet Jože Papež

Urednik

BESEDA ŽUPANA

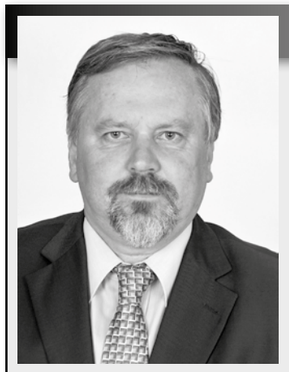

Končno smo jo dočakali, pomlad namreč, obdobje, ko se narava prebuja in ko se pričnejo kmečka opravila. To je tudi čas, ko se lahko ozremo nazaj in ocenimo naše delo in pripravljamo načrte za naprej.

In pri tem smo lahko samo ponosni, saj je bilo v prejšnjem letu realiziranih veliko projektov, med njimi so najpomembnejši: Tomažev most, Tlačni vod Dvor-Žužemberk, cesta Brezova Reber-Prečna, OPN, izdelava nove kurilnice v OŠ Prevole, javna razsvetljava v Žužemberku, prekritje strehe na PŠ Ajdovec, WI-FI omrežje- brezžično omrežje za internet in še bi lahko naštevali.

Kljub velikemu delu, ki je bilo opravljeno, pa se nismo ustavili. Trenutno pripravljamo kar nekaj novih projektov, ki bodo luč sveta zagledali v kratkem, seveda pa je veliko odvisno od finančnih sredstev, ki jih imamo, oziroma od financiranja s strani države. V letošnjem letu bomo dobili s strani države v obliki povprečnine oziroma glavarine in 23. člena za približno 500.000 EUR manj sredstev kot lansko leto, kar bo močno vplivalo na investicije. Kljub zmanjšanju sredstev s strani države pa sem prepričan, da bomo tako kot do sedaj uspeli najti način, da do sredstev pridemo, bodisi prek razpisov ali iz drugih virov.

Najpomembnejši projekti, ki se pripravljajo, pa so sledeči: Projektna dokumentacija za kanalizacijo na Dvoru, izdelava projektne dokumentacije in pridobivanje zemljišč za izgradnjo mrliških vežic v Šmihelu in v Velikem Lipju, priprava projekta za cesto Polom-Žvirče, projektiranje infrastrukture(kanalizacija, elektrika, voda, javna razsvetljava) v Dolgi vasi, sodelovanje z Direkcijo za ceste pri projektih ceste skozi Dvor in Ambrus-Žvirče, priprava OPPN-ja za obvoznico okoli Žužemberka, vzdrževalna dela na cesti Dvor-Ajdovec, priprava projekta obnove trga v Žužemberku s parkom znanih Suhokranjcev, skupaj z investitorji pripravljamo tudi OPPN na Dvoru, če omenim samo najpomembnejše.

Ne glede na vse ostale projekte, ki sem jih navedel, pa še vedno težko čakamo na odločbo o sofinanciranju s strani države za največji projekt v zgodovini naše Občine, »Suhokranjski vodovod«, ki smo ga v lanskem letu začeli graditi z lastnimi sredstvi, sedaj pa čakamo le še državo, da bomo lahko projekt zgradili do konca.

Lahko smo zadovoljni, da smo kljub še vedno trajajoči gospodarski krizi uspeli zagotoviti ogromno sredstev in z njimi izpeljati veliko projektov, ki koristijo našim občanom, lahko pa bi jih še veliko več, če ne bi imeli v naši občini škodoželjnih posameznikov, ki nenehno prijavljajo, ovajajo ali kako drugače škodijo naši Občini in njenim občanom.

Žalostno je le-to, da je občina v prejšnjem mandatu za namene odvetniških stroškov in ostale stroške, povezane z inšpekcijami in ostalimi organi, ki niso do sedaj ugotovili še nobene nepravilnosti, porabili okoli 50.000 EUR in ti posamezniki delajo škodo Občini še naprej, še več, nekateri od teh so bili izvoljeni celo za svetnike in so za svoje ovajanje in prijavljanje plačani s strani nas, občanov. Torej so za svoje početje dvakrat plačani, namesto da bi od njih zahtevali, da plačajo za vso škodo, ki so jo povzročili v vseh teh letih.

V bodoče si želim, da bi znali Suhokranjci stopiti skupaj, kajti le tako bomo lahko naredili veliko dobrega za našo občino in njene občane.

Na koncu bi želel vsem občankam in občanom Občine Žužemberk veliko razumevanja, medsebojnega spoštovanja, prijateljstva, druženja, kajti v teh časih nam najbolj manjka le-tega.

Ob tej priložnosti bi rad čestital vsem občankam in občanom ob 1. maju, prazniku dela, vrednoti, ki je v teh časih še kako pomembna.

Vaš župan
Franc Škufca

Vsem občanom, občankam, delavkam in delavcem iskreno čestitam ob 1. maju, prazniku dela.

Župan občine Žužemberk
Franc Škufca

NE SPREGLEJTE

Stran 5
Javni razpis za podelitev priznanj

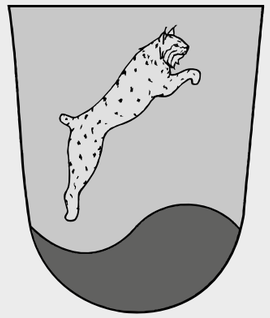

Stran 32
Neja Hrovat

Stran 34
Naši znani Suhokranjci - Frank Lausche Lovše

5. seja Občinskega sveta

Nižji komunalni prispevek

Žužemberški občinski svet je na 5. seji potrdil poslovni plan novomeške Komunale za minulo leto in se seznanil s poročilom o delu skupne občinske uprave-Medobčinskega inšpektorata in redarstva občin Dolenjske Toplice, Mirna Peč, Straža in Žužemberk, ki ga je predstavil Marjan Menger. Darinka Redling in Istok Zorko iz Komunale Novo mesto sta svetnikom podala nekaj pojasnil in odgovarjala na njihova vprašanja. Na predlog predsednika Odbora za okolje in prostor, komunalo in promet Jožeta Papeža je Občinski svet brez razprave potrdil predlog Odloka o koncesiji za opravljanje lokalne gospodarske javne službe posodobitve in vzdrževanja infrastrukture javne razsvetljave v Občini Žužemberk. Več razprave in pomislekov pa je požel novi odlok o programu opremljanja in merilih za odmero komunalnega prispevka. Le-ta je v primerjavi s starim odlokom iz leta 2009 ugodnejši za občane. Občina Žužemberk je bila po sprejetju občinskega prostorskega načrta- OPN po zakonodaji v šestih mesecih dolžna uskladiti odlok o komunalnem prispevku. Višina komunalnega prispevka je najbolj odvisna od velikosti objekta, pa tudi od velikosti parcele in faktorja dejavnosti. Tako bo po novem odloku komunalni prispevek za povprečno stanovanjsko hišo v povprečju nižji za okoli 15 odstotkov, kar pa pomeni, da bo iz tega naslova manjši proračunski prihodek. Svetniki so podprli predlog občinske uprave, ki ima v primerjavi s sosednjimi občinami enega najnižjih komunalnih prispevkov, in zavrnili vse amandmaje, ki sta jih vložila svetnik Dare Pucelj in svetniška skupina SDS.

Na predlog Jožeta Šteingla, predsednika Odbora za družbene dejavnosti, je Občinski svet potrdil tudi letni program dejavnosti javne gasilske službe, letni program za kulturo in program športa v letu 2015.

Predlog za znižanje komunalnega prispevka

Predsednik Odbora za gospodarstvo, kmetijstvo, turizem, proračun, davčno politiko in finance Dušan Papež je prisotne seznanil s prošnjo podjetnika Franca Turka iz Klečeta Profiliranje lesa, Franc Turk s.p., da se mu zniža komunalni prispevek. Po daljši razpravi o znižanju prispevka so obravnavo predloga na seji odbora spremenili in potrdili 70 odstotno znižanje komunalnega prispevka.

Urednik

Komunalni pripevek v Občini Žužemberk

Z 11. 4. 2015 je stopil v veljavo nov Odlok o programu opremljanja in merilih za odmero komunalnega prispevka za območje Občine Žužemberk.

Komunalni prispevek je plačilo dela stroškov gradnje komunalne opreme, ki ga zavezanka ali zavezanec plača občini (v primeru novogradnje/legalizacije objekta, priklopa obstoječega objekta nanovo komunalno opremo (kanalizacija, vodovod),…).

Olajšave plačila komunalnega prispevka

Možno je uveljavlajti tudi olajšave (mlada družina, vlaganje lastnih sredstev v izgradnjo komunalne opreme,…).

Obročno plačilo komunalnega prispevka

Komunalni prispevek se lastnikom obstoječih objektov, ki na novo pridobivajo kakšno vrsto komunalne opreme, lahko odmeri kot obročno plačilo, vendar mora zavezanec za plačilo še pred pravnomočnostjo izdane odločbe podati na občino pisno prošnjo. V tem primeru se lahko komunalni prispevek plača na največ šest mesečnih obrokov, možno je tudi več obrokov (sklep župana).

Nekaj primerov izračunov komunalnega prispevka za *enostanovanjski objekt* z vso komunalno opremo, (cesta, vodovod, kanalizacija, ravnanje z odpadki), je sledečih (v EUR):

		Neto tlorisna površina objekta v m²							
	v m²	80	100	125	150	175	200	250	300
Parcela v m²	200	2.097	2.500	3.004					
	300	2.339	2.742	3.246	3.750	4.254			
	400	2.581	2.984	3.488	3.992	4.496	5.000	6.008	
	500	2.823	3.226	3.730	4.234	4.738	5.242	6.250	7.258
	600		3.468	3.972	4.476	4.980	5.484	6.492	7.500
	800			4.457	4.961	5.465	5.969	6.976	7.984
	1.000				5.445	5.949	6.453	7.461	8.469

V primeru, da enostanovanjski objekt *nima kanalizacije, (torej samo cesta, vodovod, ravnanje z odpadki)*, je izračun sledeč (v EUR):

		Neto tlorisna površina objekta v m²							
	v m²	80	100	125	150	175	200	250	300
Parcela v m²	200	1.504	1.800	2.171					
	300	1.664	1.960	2.330	2.700	3.071			
	400	1.823	2.120	2.490	2.860	3.230	3.601	4.341	
	500	1.983	2.279	2.650	3.020	3.390	3.760	4.501	5.241
	600		2.439	2.809	3.180	3.550	3.920	4.660	5.401
	800			3.129	3.499	3.869	4.239	4.980	5.720
	1.000				3.818	4.189	4.559	5.299	6.040

Informativni komunalni prispevek samo za kanalizacijo za obstoječe objekte v EUR glede na velikost parcele in stanovanjskega objekta.

Parcela (dol) / Površina objekta (desno)	80 m²	120 m²	150 m²	200 m²	250 m²	300 m²
100 m²	510	724	885			
120 m²	527	741	901	1.169		
150 m²	552	766	926	1.193	1.461	
200 m²		807	967	1.235	1.502	1.770
250 m²				1.276	1.543	1.811
300 m²					1.585	1.852

***Pozor**: Obstoječim objektom se parcela obračunava po formuli parcela= stavbišče x 1,5, kar je vzrok navidez majhnim površinam parcel!*

Občinska uprava

OBČINA ŽUŽEMBERK
Žužemberk, Grajski trg 33
8360 ŽUŽEMBERK
www.zuzemberk.si

Komisija za mandatna vprašanja, volitve, imenovanja in priznanja

Na podlagi 2., 4. in 15. člena Odloka o priznanjih Občine Žužemberk (Ur.l. RS, št. 55/02 in 29/10) Komisija za mandatna vprašanja, volitve, imenovanja in priznanja objavlja

JAVNI RAZPIS ZA PODELITEV PRIZNANJ OBČINE ŽUŽEMBERK

I.

Občina Žužemberk **zbira predloge** *za kandidate za priznanja, ki so se v letu 2014 izkazali s svojim delom in prispevali k prepoznavnosti, družbenemu, gospodarskemu in splošnemu razvoju, podeljujejo pa se v letu 2015:*

Naziv častnega občana Občine Žužemberk *se podeljuje posameznikom,* občanom Občine Žužemberk, drugim državljanom RS, državljanom tujih držav za **izjemno pomembno delo in zasluge**, ki pomenijo izjemen prispevek k razvoju, ugledu in uveljavljanju Občine Žužemberk.
Zlati grb Občine Žužemberk se podeljuje posamezniku **za življenjsko delo**, za večletne uspehe ali enkratne izjemne uspehe ali enkratne izjemne dosežke trajnega pomena ali skupini občanov oziroma pravnim osebam **za večletne uspehe ali dosežke** na gospodarskem, družbenem ali drugem področju življenja in dela, s katerimi so pomembno vplivali na razvoj in ugled Občine Žužemberk. Podeljuje se eno priznanje.
Srebrni grb Občine Žužemberk se podeljuje posamezniku, skupini občanov, društvu ali drugi pravni osebi ob izjemnih enkratnih dosežkih, ob izrednem humanem in požrtvovalnem dejanju, **ob življenjskem ali delovnem jubileju** ali drugih posebnih priložnostih. Podeljuje se eno priznanje.
Bronasti grb Občine Žužemberk se podeljuje posamezniku, skupini občanov, društvu ali drugi pravni osebi za posebne uspehe in dosežke na področju življenja in dela, pomembne za občino in dejanja, ki se **odražajo v humanem odnosu do soljudi**. Podeljuje se eno priznanje.

Pisno priznanje se podeljuje občanom, skupinam občanov in pravnim osebam za njihove uspehe in prizadevanja na posameznih področjih življenja in dela. Pisno priznanje se lahko podeli tudi ob posebnih priložnostih in slovesnostih.
Pisna zahvala občine se podeljuje občanom, skupinam občanov in pravnim osebam za njihove uspehe in prizadevanja na posameznih področjih življenja in dela. Pisna zahvala se lahko podeli tudi ob posebnih priložnostih in slovesnostih.

II.

Predloge za podelitev priznanj Občine Žužemberk lahko podajo občani, politične stranke, krajevna skupnost, podjetja, društva in druge pravne osebe.

III.

Predlogi za podelitev priznanj morajo biti **podani v pisni obliki** *in morajo vsebovati naslednje podatke:*

- ime in sedež predlagatelja
- **osnovne podatke predlaganega prejemnika priznanj**a
- vrsto predlaganega priznanja
- **podrobno utemeljitev predloga**
- priporoča se tudi dokument, ki potrjuje navedbe v obrazložitvi.

Predloge s podatki in obrazložitvijo, predlagatelji posredujejo na naslov:
Občina Žužemberk, Komisija za mandatna vprašanja, volitve, imenovanja in priznanja, 8360 Žužemberk, Grajski trg 33, v zaprti ovojnici, z oznako "ZA PRIZNANJA OBČINE ŽUŽEMBERK", do vključno 18. maja 2015, do 12. ure.
Kontaktna oseba je g. Jacques Gros, direktor občinske uprave (jacques.gros@zuzemberk.si).
Nepravilno označene ovojnice bodo zavrnjene in vrnjene pošiljatelju.

IV.

Predloge za podelitev priznanj bo obravnavala Komisija za mandatna vprašanja, volitve, imenovanja in priznanja Občinskega sveta Občine Žužemberk ter pripravila predlog za odločanje na Občinskem svetu Občine Žužemberk.
Priznanja za učence in dijake bodo podeljena na posebni svečanosti!
Priznanja bodo podeljena na slavnostni seji Občinskega sveta Občine Žužemberk oz. slovesnosti v počastitev občinskega praznika, ki bo 12.07.2015.

Številka: 094-1/2015-1
Žužemberk, 16.04.2015

Komisija MVVIP
Občine Žužemberk
Marija Ban l.r.

Gradnja Suhokranjskega vodovoda

V Občini Žužemberk uspešno poteka izgradnja 1.faze Suhokranjskega vodovoda. Krajša ustavitev del je bila le zaradi vremenskih razmer, predvsem snega. Pogodbo o izgradnji 1. faze Projekta oskrbe s pitno vodo Suhe krajine je Občina Žužemberk skupaj s partnerskimi občinami podpisala meseca avgusta 2014 z nosilnim partnerjem gradbenih del družbo IMP PROMOT d.o.o.. Suhokranjske občine so jeseni pričele s prvo fazo projekta, vrednost celotnih del pa je 1,5 milijona, od tega je na območju Občine Žužemberk pol milijona evrov. Partner glavnega izvajalca Komunalne gradnje d.o.o. je že zgradil črpališče na Vinkovem Vrhu, trenutno se izvajajo dela na fasadi objekta vrtine, pospešeno pa se izvajajo tudi zemeljska dela na izgradnji cevovoda od črpališča do vodohrama Mačkovec v dolžini 960 m. S to vrtino bo občanom omogočeno, da se bodo oskrbeli iz domačega vodnega vira.

■ **Urednik**

Pohvala zimski službi

Napovedi vremenoslovcev o obilnem sneženju so se v letošnji zimi vendarle deloma uresničile, saj je tudi naše kraje prekrila debela snežna odeja. Na dogajanje so se hitro odzvale tudi zimske službe, ki so očistile vozne površine. Hitro so se odzvali tudi na Občini Žužemberk, kjer so organizirali delo tudi v soboto, 7. februarja. Komunalni delavci so tako skupaj z zunanjimi izvajalci pridno čistili javne površine na Dvoru in v Žužemberku. Verjamemo, da se bo vedno našel kdo, ki bo kritičen. Vedno se najdejo tudi taki, ki iščejo dlako v jajcu, a je potrebno priznati, da je zimska služba pozimi opravila zimski test z odliko, zato ji gredo vse čestitke.

■ **Urednik**

Mreža postajališč za avtodome po Sloveniji se je predstavila na sejmu CMT v Stuttgartu

Mreža postajališč za avtodome po Sloveniji in v projekt vključene občine so se v tujini prvič skupaj predstavile na sejmu CMT v Stuttgartu.

Po podatkih iz preteklih let je to ena najbolj obiskanih sejemskih prireditev v Južni Nemčiji, tako po številu razstavljavcev, poslovnih partnerjev kot tudi iskalcev ponudbe. Prebivalci Nemčije sicer potrošijo letno več kot 60 milijard evrov za potovanja v tujino, med njimi je veliko popotnikov z avtodomi.

Z vzpostavitvijo mreže postajališč za avtodome po Sloveniji želijo partnerji pod enotno tržno znamko tako doma kot v tujini promovirati Slovenijo, predvsem pa lokalno turistično ponudbo skozi oči popotnika z avtodomom. Na sejmu pa so se predstavili na razstavnem prostoru št. 7A51 v okviru znamke Mein Platz, pod katero se združujejo posamezna postajališča za avtodome iz Nemčije, Švedske, Avstrije, Italije, Slovenija pa se predstavlja z nastajajočo mrežo.

V okviru predstavitve so pripravili **brošuro** s predstavitvijo občin v projektu v treh jezikih (slovenski, angleški in nemški), v jeseni pa bo na razstavnem prostoru t.im. Slovenski dan. V **četrtek, 22. januarja 2015,** so predstavili projekt in vanj vključene občine, obiskovalcem pa ponudili tudi nekaj iz bogate slovenske kulinarične in glasbene ponudbe.

Nosilec projekta je Občina Mirna, trenutno pa so partnerji v projektu občine Benedikt, Bled, Črnomelj, Dobrepolje, Dolenjske Toplice, Gornji Grad, Idrija, Jesenice, Kočevje, Koper, Kostanjevica na Krki, Kozje, Krško, Ljubno, Lukovica, Metlika, Miren-Kostanjevica, Nova Gorica, Ormož, Postojna, Radenci, Radlje ob Dravi, Ravne na Koroškem, Razkrižje, Semič, Sevnica, Slovenj Gradec, Slovenske Konjice, Šentjernej, Šentjur, Šentrupert, Škocjan, Šmarješke Toplice, Trebnje, Velenje, Velike Lašče, Vrhnika, Zagorje ob Savi, Zreče, Žalec in Žužemberk. V Stuttgartu so se predstavile še občine Mokronog-Trebelno, Straža, Škofja Loka in Železniki, k projektu pa je pristopila tudi občina Sv. Jurij ob Ščavnici.

V okviru projekta bo v prihodnjih treh letih v vsaj 50 slovenskih občinah vsaj eno standardizirano postajališče za avtodome z informacijsko tablo z namigi za izlet. Pobudniki želijo popotnikom z avtodomi predstaviti turistično-kulinarične lepote naše dežele od blizu. Tako bodo začutili in doživeli drugačno Slovenijo, kot jo vidijo z avtoceste, ko se peljejo mimo.

■ **Petra Krnc**

CMT
Die Urlaubs-Messe.

NAŠA ANKETA

Kakšen je vaš odnos do okolja?

Vedno bolj očitno postaja, da je potrebno korenito spremeniti odnos do okolja in zmanjšati njegovo obremenjevanje. Pomemben segment te problematike predstavlja ravnanje s komunalnimi odpadki. Odgovornost vsakega posameznika je, da odpadke pravilno ločuje ter odda, saj se le na takšen način omogoča njihovo pravilno recikliranje. Ali znate pravilno sortirati, zbirati in deponirati odpadke? Poznate novi urnik odvoza odpadkov? Ali veste, da lahko odpadke pripeljete tudi v ZRC Žužemberk? Poznate obratovalni čas centra?

Žal je v naši vasi Cvibelj samo en zabojnik, v katerega odmetavamo smeti. Še ta je na koncu vasi. Vanj stresamo vse po vrsti. Ne, ne ločujemo smeti in v naši vasi pogrešam ekološki otok z vsaj tremi zabojniki. Doma sem na kmetiji, zato z biološkimi odpadki nimamo težav. Sem mnenja, da bi v naši vasi morali nujno dobiti več smetnjakov.

Polona Mrvar, študentka, Cvibelj

Menim, da se v občini še vedno premalo dela na ekološki ozaveščenosti ljudi. Žalostno je, da nekateri – kljub temu, da živimo na podeželju – plevel iz vrta še vedno mečejo v zabojnike, namenjene drugim odpadkom. Pri nas biološke odpadke odlagamo v kompostno jamo, steklo, embalažo in papir pa odpeljemo do ekološkega otoka. Sicer poznam urnik odvoza smeti, ki ne sodijo v zabojnik, a takšne odpadke raje kar sami odpeljemo v zbirni reciklažni center. V občini pogrešam očiščevalne akcije, v katere bi se lahko vključilo večje število občanov.

Lilijana Hrovat, vzgojiteljica, Dvor

»Menim, da se danes velika večina ljudi dobro zaveda, kako pomembno je bivanje v zdravem in čistem okolju, kljub temu pa še vedno lahko v naravi srečamo divja odlagališča. Sam se zavedam, da neprimerno rokovanje in ravnanje z odpadki lahko privede do različnih bolezni, celo epidemij.

Zdi se mi, da mlajše generacije bolj stremijo k (pravilnemu) ločevanju komunalnih odpadkov. Pogosto slišim pogovore krajanov, ki izražajo nezadovoljstvo ob dejstvu, da ločene odpadke na ekoloških otokih komunalna služba odpelje v istem vozilu. Takšna dejanja gotovo ne motivirajo krajanov k ločevanju odpadkov.

Idejo o recikliranju in ponovni uporabi surovin podpiram. Za ZRC Žužemberk sem že slišal, o delovnem času pa nisem obveščen. V primeru, da bi njihovo storitev koristil, bi si več prebral na internetu.«

Miha Papež, dipl. delovni terapevt, Hinje

Okolje je prostor, v katerem živimo, zato je naša dolžnost, da zanj skrbimo, saj ga uporabljamo v naš prid. Pri nas doma ločujemo odpadke, že vse odkar je v vasi ekološki otok, po mojih opažanjih pa tako delajo tudi ostali vaščani, tako starejši kot mlajši, kar se mi zdi super! Urnika odvoza odpadkov sicer ne poznam, a menim, da bi v poletnem času smeti morali odvažati pogosteje kot v zimskem času, saj so zabojniki poleti že v nekaj dneh zvrhano polni. O Zbirno-reciklažnem centru v Žužemberku vem pa le to, da obstaja in ni več drugega.

Nika Papež, študentka, Ratje

Moj odnos do okolja je zelo spoštljiv, saj sem rada v naravi. Odpadke v salonu na Dvoru sicer ločujem, a še vedno ne povsem pravilno, saj v bližini ni ekološkega otoka. V naselju, kjer živim, tega problema ni, zato tam pravilno ločujem odpadke. Poznam dan in čas odvoza odpadkov, vem pa tudi, da imamo v Žužemberku Zbirno-reciklažni center.

Klavdija Legan, frizerka, samostojna podjetnica, Sela pri Dolenjskih Toplicah

Doma ločujemo odpadke in jih odnašamo v vaški zabojnik, le plastenke in steklenice vozimo v Mali Lipovec, kjer je samo tam ekološki otok. Organske odpadke kompostiramo kar doma, saj živim na kmetiji. Zbirno-reciklažni center v Žužemberku se mi zdi pomembna pridobitev za ekološko osveščenost občine. Tja sem že velikokrat peljal odpadna olja, azbestne plošče in ostale odpadke, ki ne sodijo v klasične zabojnike za smeti. Se mi pa zdi, da smo še vedno premalo ekološko ozaveščeni. Na poti do službe ob cesti nemalokrat opazim prazne pločevinke ter ostale smeti, ki kazijo podobo našega kraja in onesnažujejo našo prelepo naravo.

Matjaž Štravs, inženir elektronike, Srednji Lipovec

■ **Uredništvo**

Nagrada GZS za izjemne gospodarske in podjetniške dosežke za leto 2014

Gospodarska zbornica Slovenije je 4. marca 2015 že 47. podelila Nagrado GZS za gospodarske in podjetniške dosežke kot priznanje tistim gospodarstvenikom, ki že vrsto let uspešno vodijo svoja podjetja. Letošnjih nagrajencev je 8, iz 7 podjetij, prihajajo pa iz šestih regij in šestih panog.

Nagrade GZS za izjemne gospodarske in podjetniške dosežke so slovenski gospodarski oskarji, saj so najstarejša in najprestižnejša tovrstna priznanja v Sloveniji. Prejmejo jo vodilne osebe družb, ki so preteklem letu dosegle izjemne rezultate in tako doprinesle k promociji odličnosti, konkurenčnosti, razvoju in širšim in trajnejšim družbenim spremembam.

Pri ocenjevanju dosežkov se upošteva 69 različnih kriterijev, od tržnih, razvojnih in izvoznih rezultatov gospodarske družbe do rezultatov poslovanja ter uveljavljanja na trgu. Ocenjujejo se sposobnost hitrega in učinkovitega prilagajanja spremenjenim pogojem poslovanja, dolgoročna jasna strategija, vlaganja v razvoj in inovacije ter odgovornost do družbenega okolja.

Nagrado GZS za leto 2014 so prejeli:

Miroslav Brus, direktor	AGITO d.o.o.
Borut Cvetkovič, direktor	Radgonske gorice Gornja Radgona, d.d.
Anton Kisovar, direktor	TEHNOS d.o.o. Žalec
Anton Konda, direktor in **Jože Štupar**, tehnični direktor	KEKO - OPREMA d.o.o. Žužemberk
Martin Novšak, direktor	GEN energija d.o.o.
Stojan Petrič, predsednik koncerna do 30.9.2014, sedaj predsednik nadzornega odbora in konzorcija lastnikov	KOLEKTOR GROUP d.o.o.
Tanja Skaza, direktorica	PLASTIKA SKAZA d.o.o.

Anton Konda, direktor

Jože Štupar, tehnični direktor

Anton Konda in **Jože Štupar,**
KEKO – Oprema d.o.o. Žužemberk

Od 1995, soustanovitelja

Proizvodnja strojev za proizvodnjo integriranih elektronskih komponent, ki se uporabljajo v večini elektronskih aparatov – GSM telefoni, DVD aparati, digitalne kamere in fotoaparati,: Primer proizvoda: najmanjši element, ki se ga lahko naredi na njihovih strojih meri 0,25 x 0, 5x 0,5 mm in je sestavljen iz 100 plasti posebnih keramičnih folij, na katerih je tiskano elektronsko vezje – uporaba v oddajnikih, sprejemnikih, radarjih ali visoki piezo aktuator, sestavljen iz do 1.400 plasti keramičnih folij, potiskanih s kovinskim slojem – uporaba pri vbrizgavanju goriva v dizelskih motorjih

95 % izvoz, celo svoj Show Room za predstavitev in testiranje v kitajskem Kunshanu

Keko - Oprema d.o.o. Žužemberk

Anton Konda in Jože Štupar sta solastnika podjetja, ki sta ga pred 20 leti ustanovila na temeljih bivše Iskre. V podjetju proizvajajo stroje za proizvodnjo integriranih elektronskih komponent, ki se uporabljajo v večini elektronskih aparatov, kot so GSM telefoni, DVD aparati, digitalne kamere in fotoaparati,pri pridobivanju energije in v avtomobilski industriji. Kar 98 odstotkov prihodkov ustvarijo na tujih trgih, predvsem v Aziji in EU, vstopajo pa tudi na trge bivše Sovjetske zveze in ZDA. Stroji, ki jih sicer izdelajo po specifičnih naročilih kupcev in so konkurenčni predvsem zaradi zaščitenih inovativnih postopkov, nosijo blagovno znamko Keko Equipment. Zaradi visoko specializirane proizvodnje, temelječe na lastnem znanju, v podjetju namenijo med 10 in 20 odstotkov prihodkov za razvoj in raziskave, pri čemer izjemno sodelujejo tako z domačimi kot s številnimi tujimi R&R instituti in fakultetami.

Izjemne dosežke podjetja potrjujejo številni kazalniki - od večletne rasti prihodkov in dobička podjetja do 72 odstotkov višje dodane vrednosti od panožnega poprečja, visokih prihodkov na zaposlenega ter nezadolženosti. Z rezultati, ki jih dosegajo tudi na razvojnem, tržnem in proizvodnem področju, bodo lahko realizirali svojo vizijo postati eden izmed desetih največjih izdelovalcev strojev za integrirane elektronske komponente na svetu.

Turistične nočitve v Občini Žužemberk v letu 2014

V letu 2014 so turistični delavci in ponudniki nočitvenih zmogljivosti v Občini Žužemberk imeli 522 nočitev, od tega je bilo 90,8 % tujih in 9,2 % domačih turistov. V letu 2013 pa je bilo 648 nočitev, od tega 55,7 % tujcev in 44,3 % domačih turistov. Opazna razlika je v tem, da je v letu 2013 prenočilo 361, v letu 2014 pa 474 tujcev. Največji upad je pri domačih turistih, saj jih je lani prenočilo le 48, v letu 2013 pa 287.

Od tujih turistov je bilo največ Nemcev, ki jih je prenočilo 46, sledijo Italijani (29), Američani (25), Avstrijci (23), Francozi (22), Švicarji (14), Kanadčani (10), Belgijci (8), Hrvati (6). Prenočili so tudi državljani Nizozemske in Velike Britanije (4), iz Bosne in Hercegovine (3), iz Slovaške, Srbije in Poljske (2). Zanimivo je tudi to, da so prenočili tudi po en Bolgar, Estonec, Irec in tudi Japonec.

Največ prenočitev so imeli pri Domačiji Novak, kar predstavlja 67,8 % vseh nočitev v občini, sledi zidanica Ludvikov hram s 11,8 %, apartmaji Petrovčič s 10.7 % ter Domačija Krnc s 9,6 %.

Po zbranih podatkih je na območju občine Žužemberk 42 ležišč v 10 sobah in 5 apartmajih. Glede na prenočitvene možnosti je zasedenost prenočitvenih kapacitet na območju Občine Žužemberk le 3,4 %, kar ne vzpodbuja sobodajalcev k bolj aktivnemu delovanju in povezovanju.

V. Kostevc

Konjeniško društvo **'Kljuse'** Budganja vas

je že drugič organiziralo božično zabavo. Tako je dne 27. 12. 2014 boziček obiskal otroke iz Budganje vasi in sosednjih vasi. Zbrani otroci in njihovi starši so ga v velikem številu pričakali pred kočo KD Kljuse v Budganji vasi. Ker Božiček prihaja z daljnega severa, je imel malo zamude, čeravno so ga pripeljali iskri konjički z zapravljivčkom in ne jelenček na saneh. Povedal je, da bi se raje pripeljal s sanmi, vendar nam bog za božič še ni namenil snežne odeje. Vseeno pa je bilo veselo in živahno. Otroci so se v koči najprej okrepčali s toplim čajem, sokovi in piškoti, nato pa je Božiček razdelil skromna darila. Seveda so se tudi otroci potrudili in Božičku zapeli. Tako je Božiček videl, kako pridno se učijo. Po veselem rajanju so se otroci v prisrčnem vzdušju poslovili od Božička. Obljubil je, da zopet pride naslednje leto in to s sanmi, če bo le naše kraje prekrila snežna odeja.

Nada Jankovič

Občani Žužemberka so postali aktivni na spletu

Občina Žužemberk in podjetje PriMS sta v mesecu novembru 2014 za občane odprla nov informacijski medijski kanal, ki povezuje lokalno skupnost. S tem namenom smo izvedli delavnico za vse zainteresirane, ki bodo pisali novice o dogajanju v žužemberški občini.

Spletni portal MojaObčina.si je javno odprt informacijski prostor, kjer lahko lokalni pisci vsebin in uredniki objavljajo novice, dogodke in razpise, s čimer širijo svoje informacije in znanje preko sodobnih multimedijskih komunikacijskih kanalov. Vsak uporabnik portala lahko pridobi status pisca, ki mu omogoča širjenje informacij znotraj svoje občine in njene bližnje okolice. Bralcem pa so te informacije dostopne po številnih vsebinskih kanalih.

Informacije na portalu dosežejo spletne bralce na naslovu MojaObčina.si in mobilne uporabnike na naslovu m.mojaobcina.si. Novice pa lahko občani spremljajo tudi preko Facebook strani. Spletni portal tako preko prispevkov o dogajanju v lokalni skupnosti že skoraj dve leti povezuje društva, ustanove, podjetnike, obrtnike in posameznike.

Ker želimo prebivalcem občine ponuditi najbolj sveže in aktualne informacije in novice o dogajanju v lokalni skupnosti, smo v četrtek, 20. novembra 2014, na delavnico povabili društva in organizacije, ki delujejo v občini Žužemberk in bodo od sedaj sodelovala pri soustvarjanju medija. Udeleženci so se naučili, kako lahko sami uporabljajo uredniški vmesnik za vpis, objavo in deljenje informacij po javno dostopnem spletnem prostoru. S tem so se naučili, kako na pravi način v lokalnem okolju predstavijo in iščejo vse pomembne lokalne in regijske informacije. Kot kritični problem današnje dobe smo predstavili področje učinkovite rabe energije in obnovljivih virov energije, kjer je dobra informiranost izredno pomembna.

Vse bralce pa pozivamo, da nas spremljate še naprej in ostajate na tekočem z lokalnimi novicami. Če želite soustvarjati pri pisanju vsebin, pa se lahko pridružite naši raznovrstni ekipi.

Anej Ivanuša

400 letnica rojstva
Janeza Vajkarda kneza Turjaškega

11. marca mineva 400 let od rojstva enega najpomembnejših plemičev in diplomatov tistega časa Janeza Vajkarda kneza Turjaškega oz. Johanna Weikharda von Auerperga, ki je bil rojen na naših tleh, v Žužemberku.

Janez Vajkard Turjaški je bil četrti sin Ditriha Turjaškega in Sidonije, rojene Gall, pl. Gallenstein, s Knežije. Ditrih Turjaški je na Žužemberškem gradu po smrti Andreja Turjaškega (znan po prvi zmagi krščanske vojske nad Turki pri Sisku leta 1593) postal lastnik Šumberka in Žužemberka. Dva sinova sta umrla še kot otroka, zato pa so ostali trije pomembno krojili usodo takratne Kranjske in tudi Evrope.

Janez Vajkard Turjaški je bil sprva baron šumberski in žužemberški, nato je leta 1630 postal grof Turjaški in od leta 1653 še knez Svetega rimskega cesarstva s pravico kovanja lastnega denarja ter veliki palatin z nazivom 'visokorodni' s pravico prvorojenstva. Bil je tudi član knežjega kolegija s sedežem in virilnim glasom, grof v Welsu in grof Kočevski. Od leta 1654 je postal vojvoda v Münsterbergu (Ziebice) in Frainkesteina (Zabkovice Šlaskie) v Šleziji na Poljskem. Leta 1664 je postal pokneženi grof v Tengnu. Bil je ustanovitelj fidejkomisa (združenega nedeljivega posestva, ki prehaja le iz roda v rod) Kočevje, Žužemberk, Višnja Gora, Poljane, Postojna, Lož, Snežnik in Belaj. Bil je vitez zlatega runa, cesarski tajni svetnik in komornik, prvi državni in konferenčni minister ter vrhovni dvorni mojster, deželan na Koroškem, član starorudolfinskega gosposkega stanu v Zgornji Avstriji. Leta 1655 je pridobil tudi ogrski indigenat.

Leta 1654 se je na Dunaju poročil z Marijo Katarino grofico Losenstein, cesarsko dvorno damo in damo reda zvezdnega križa, hčerko grofa Jurija Ahaca z gospodstev Geiersberg, Gschwendt, Litschau, Losensteinleiten in St. Peter in der Au in Frančiške, rojene grofice Mannsfeld z gospodstva Bornstedt. Imela sta sedem otrok, 4 hčere in 3 sinove, knežjo linijo pa je nadaljeval sin Franc Karel, rojen 1660.

Janez Vajkard knez Turjaški je bil nedvomno ena izmed najpomembnejših osebnosti takratnega cesarskega dvora na Dunaju, 'osebni prijatelj' in vdani privrženec cesarja Ferninanda III, diplomatski odposlanec in prvi minister. V vsej svoji veličini in sposobnostih pa je v neravno razumni težnji po kardinalski časti 10. decembra 1669 moral po cesarjevem ukazu v treh dneh zapustiti cesarski dvor. Od takrat je brez dvornega blišča in visoke politike živel pri svojem bratu Volfu Engelbertu v Ljubljani in na svojem gradu Žužemberk, kjer se je posvečal teološkim in filozofskim študijam in 11. novembra 1677 tudi preminul. Pokopan je v družinski grobnici pri ljubljanskih frančiškanih.

V spomin na 400-obletnico rojstva Janeza Vajkarda kneza Turjaškega je bila v žužemberškem gradu postavljena spominska fotografija kneza Turjaškega, občina pa je postavila spominsko ploščo.

Vlado Kostevc
TD Suha krajina

Vir: Preinfalk, Miha, Auerspergi, po sledeh mogočnega tura, SAZU, Ljubljana 2005

Odkrita spominska plošča velikemu rojaku

V spomin na 400. obletnico rojstva Janeza Vajkarda Auersperga, kneza Turjaškega, je bila v sredo, 11. marca, v Žužemberškem gradu posebna slovesnost. TD Suha krajina je v stolpu gradu na ogled postavilo spominsko fotografijo kneza Turjaškega, občina Žužemberk pa je dogodek obeležila s postavitvijo spominske plošče.

Sliko, povečavo iz knjige dr. Mihe Preinfalka, Auerspergi - po sledeh mogočnega tura, SAZU, Ljubljana 2005, fotografirala pa jo je Barbara Žabota, sta javnosti predstavila župan Franc Škufca in predsednik TD Suha krajina Vlado Kostevc. Vlado Kostevc je ob dogodku izrazil veliko veselje, saj se je po mnogih letih, na poseben način, v grad vrnil knez, ki se je v gradu rodil in pred koncem svojega življenja prav tu proučeval filozofijo in teologijo. Spominsko ploščo sta odkrila predsednik Odbora za obnovo žužemberškega gradu Slavko Gliha in župan Franc Škufca. V kulturnem programu so se predstavili žužemberški osnovnošolci in člani viteškega reda Seinsenbergensis Tumultus. Slavnostni govor na svečanem dogodku je prispeval prof. dr. Stane Granda (v odsotnosti ga je prebral član društva), ki je nanizal vrsto zaslug, ki so jo imeli Turjaški za kraj in samo Dolenjsko. »Zakaj so pomembni Turjaški? Poleg stiških menihov so bili največji dolenjski fevdalci. Zgradili so veliko dolenjskih gradov. Turjaški so se izjemno izkazali pri obrambi naših krajev proti Turkom. Nekateri so v preteklosti v tem pogledu veljali za nekakšne ljudske junake, kot Peter Klepec. Za nas Dolenjce so Turjaški še posebno pomembni v gospodarskem pogledu. Od vseh plemiških družin na našem ozemlju so imeli za gospodarska vprašanja največ smisla. Dolenjske Toplice nas še danes spominjajo nanje. Zgradili so železolivarno na Dvoru, z veliko žago so

Foto: S. Mirtič

postavili temelje lesarske industrije, ki je danes ni več, iskali so različne rude…V gospodarskem pogledu so imeli velike načrte in dobre ideje, žal pa železnica ni bila zgrajena po trasi, ki so jo oni zagovarjali, to je od Višnje Gore na Žužemberk-Dolenjske Toplice in od tu v Belo krajino in zato so se začeli umikati. Njihovi gradovi, zlasti Soteska, so bili pravi kulturno-umetniški zakladi. Center knežje kulture je bil v Ljubljani, kjer je danes narodna in univerzitetna knjižnica, v čemer je svojevrstna simbolika. Podpirali so slovenske protestante, kupovali slovenske knjige in časopise. Tam naj bi izvajali prve dramske predstave in opere. Tisti, ki so bili lastniki Žužemberka in Soteske ter tu tudi dlje čas bivali, so znali tudi slovensko govoriti. Tisto, kar jim lahko očitamo, je dejstvo, da so oni vselej bili Kranjci, da so smatrali za svoj tako nemški kot slovenski jezik. Nikoli pa niso sprejeli Jugoslavije, ne stare ne nove. Staro plemstvo ni maralo nobenega od totalitarizmov. Znano je, da so partizanom ponujali 500 000 lir, če jih pustijo na miru. Mnogi plemiči so tukajšnja posestva prodajali, ker niso hoteli biti pod Italijo, Auerspergi pa so bili na tukajšnji svet preveč navezani. Revolucija je šla svojo pot in tudi po osamosvojitvi nekdanji turjaški knezi niso imeli nobene možnosti, da bi dobili nazaj njihovo nekdanjo posest. Prav zato je kakršnokoli ščuvanje proti njim velik primitivizem.« Prof.dr. Stane Granda je poudaril tudi: »Odkritje spominske plošče ni toliko spomenik nekdanjim knezom kot opozorilo nam, ki živimo ob Krki. Je eden najpomembnejših ljudi, ki se je rodil v svetu ob Krki, začetnik bleščečega vzpona rodbine, ki je zaznamovala tako slovensko, kot vseavstrijsko zgodovino. Rodil se je kot baron, po očetu, ki je bil med tem dvignjen v grofovski stan, je postal 1630. leta grof. 1653. leta je postal knez in naslednje leto celo vojvoda, kar je najvišji položaj, ki ga je kakšen človek z našega ozemlja dosegel v fevdalni hierarhiji. V državi je opravljal pomembne upravne in finančne funkcije, bil državni konferenčni minister in vrhovni dvorni mojster. Kljub številnim gradovom v različnih habsburških deželah je umrl v Žužemberku 1677. leta, pokopali pa so ga v Ljubljani v nekdanji frančiškanski cerkvi«, in zaključil govor z besedami: » Kaj je njegovo sporočilo za današnji čas. Janez Vajkard, ki se ni sramoval naziva baron Žužemberški, je povezal posest gospostev Kočevje, Žužemberk, Višnja Gora, Poljane, Postojna, Lož, Snežnik in Belaj v fidejkomis, to je dedno, nedeljivo in neobremenljivo dedno posest, na katero se ni smelo ne zadolžiti, ne je prodati. Povedano drugače. Videl je bogastvo tudi v našem kraškem gozdnatem svetu in ga dvignil kot gospodarsko podlago rodbine. Povedano še drugače. Imel ga je rad in je zidal na njem prihodnost rodbine, ki je v nadaljnih stoletjih v habsburški monarhiji dosegla najvišje državne službe. Ko bomo mi Dolenjci in Slovenci tako vzljubili zemljo in videli v njej svojo v prvi vrsti gospodarsko prihodnost, bomo izšli iz gospodarske krize.«

Urednik

Preteklo leto si bodo zapomnili po žledolomu

Z začetkom novega leta so se hinjski gasilci zbrali na občnem zboru, da ocenijo opravljena dela v preteklem letu in si zastavijo nove cilje. V prostorih gasilskega doma so se zbrali člani domačega društva ter gostje. Iz poročil vodilnih organov je bilo razvidno, da je za njimi razgibano in delovno leto.

Pravega požara jim ni bilo potrebno gasiti, a jim jo je že februarja zagodel žled. Dober teden je bila na terenu ekipa gasilcev, ki je v težkih in nevarnih razmerah skrbela za primerno očiščene ceste in električne vode. Domačinom so na pomoč priskočili tudi člani okoliških društev, Civilne zaščite in pripadniki Slovenske vojske.

V maju so na pobudo članice PGD Hinje, Nike Papež, organizirali humanitarno akcijo, v kateri so zbirali različna sredstva za pomoč ljudem, prizadetim v poplavah v Bosni. Akcija je bila uspešna in konec maja so bila vsa zbrana sredstva dostavljena v Doboj.

Hinjski gasilci se dobro zavedajo, da je za obvladovanje sodobnih naravnih in tehničnih nevšečnosti potrebno stalno utrjevanje in nadgrajevanje znanja. Kar nekaj članov se je udeležilo različnih izobraževanj, veščine, ki so potrebne za izurjenega gasilca, pa so preverili in urili na številnih vajah:

- udeležili so se tehnične vaje, ki je potekala v GRC Novo mesto;
- na povabilo PGD Struge so se udeležili vaje – evakuacija in gašenje požara na žagi Pogorelec;
- v OŠ Prevole so izvedli vajo – evakuacija in primerno ukrepanje v primeru potresa;
- udeležili pa so se tudi vaje Občinskega gasilskega poveljstva v Žužemberku (na sliki).

S svojimi desetinami so se udeležili tekmovanj, že tradicionalno so pripravili tekmovanje harmonikarjev z veselico, sodelovali pa so tudi pri pripravah drugih dogodkov v kraju.

Na koncu srečanja so posameznikom in desetini podelili priznanja za dosežke, opravljena izobraževanja in za obletnice članstva v društvu.

Gostje so delo društva pohvalili, izpostavili so dobro organizacijo pri delovnih akcijah in pa zelo zagnano in uspešno delo članic, ki so se med drugim prvič udeležile avtorelija.

■ **Mojca Obrstar**

Letno poročilo PGD Šmihel

V soboto, 24.1.2015, je v sejni sobi društva potekal prvi zbor mladih, ki se ga je udeležilo 20 mladih gasilcev (pionirjev, mladincev in pripravnikov) našega društva. Desetar je podal poročilo o delu v letu 2014, predstavnik mladine pa predstavil načrte za leto 2015. Pregled preteklega leta sta predstavila tudi oba mentorja ga. Silva Papež in g. Marjan Pečjak, nekaj vzpodbudnih besed pa sta mladim namenila predstavnik mladine OGP Žužemberk g. Aleš Drenšek in podpoveljnik OGP Žužemberk g. Aleš Repar. Mladi so izvolili tudi predstavnike, ki so jih zastopali na občnem zboru PGD Šmihel, ki je potekal teden kasneje, torej 31.2.2015. Na 87. rednem občnem zboru PGD Šmihel se je zbralo okrog 40 domačih gasilcev in 20 članov ostalih društev OGP-ja. Predstavili smo poročila vseh organov društva za leto 2014 ter sprejeli plan dela za leti 2015/16. Glede na vsa poročila je za nami uspešno leto 2014, v katerem smo izpolnili veliko večino nalog, ki smo si jih zadali, načrte za letošnje leto pa smo deloma že začeli uresničevati.

■ **PGD Šmihel**

Pogovor s predsednico KD Šmihel pri Žužemberku **Heleno Barle**

Kako in kdaj je prišlo do ideje za nastanek Kulturnega društva Šmihel?

Ideja o ustanovitvi društva se je pojavila med vaščani v letu 2007. Želeli smo se povezati med seboj in popestriti dogajanje v vaseh. Tako je bilo na dan 21. 3. 2008 ustanovljeno društvo, v katerem je bilo prisotnih zgolj 10 oseb, od tega 6 ustanoviteljev.

Lahko društvo in člane tudi predstavite?

Članstvo je po letih in interesih zelo raznoliko. Tako ob druženjih uspešno bogatimo medsebojne medgeneracijske odnose, kar je tudi ena pomembnih nalog, ki smo si jih zadali v društvu. Ker sodoben način življenja tudi podeželskim vasicam ne prizanaša, želimo s svojim delovanjem, poleg dvigovanja športne in kulturne ravni, oživljati, ohranjati in vključevati dediščino vasi v sodoben način življenja.

Društvo je organizirano v sekcije. Vsaka sekcija ima svojega predsednika, ki je odgovoren za delovanje svoje sekcije. Trenutno je aktivnih 8 sekcij. Odrasli in otroški pevski zbor, Mlaj – sproščanje s pomočjo simbolov, telovadba – splošna telesna pripravljenost, pravljične urice, nogometna sekcija, pohodništvo in pritrkovalci. Vsaka sekcija organizira tudi prireditve, ki so ji v interesu. Tako v okviru društva organiziramo zborovske koncerte, žive jaslice, žegnanje na dan sv. Mihaela, pohode, obisk Miklavža, vaške nogometne turnirje, prireditve v okviru Trških dni itd.

Po čem je Kulturno društvo najbolj prepoznavno?

Društvo je postalo v zadnjih letih najbolj prepoznavno po farnem žegnanju in živih jaslicah.

Ob farnem žegnanju vam je uspelo pripraviti tudi kulturni dogodek?

Že kmalu na začetku se je pojavila težnja po tem, da bi organizirali kulturni dogodek, na katerem bi se zbrali vaščani vseh starosti. Za to smo izkoristili žegnanje na dan Sv. Mihaela. Obogatili smo ga s stojnicami, fotografskim natečajem, kotičkom za otroke, animacijami, petjem, igranjem na harmoniko ter tudi z golažem in sladkimi dobrotami.

Poudarek dajete tudi druženju vaščanov iz vseh vasi.

Vedno, ko organiziramo dogodek, poskušamo že k sami pripravi dogodka privabiti vaščane iz vseh vasi. Saj druženje poteka že ob sami organizaciji dogodka. Vsak sam pa je potem zadovoljen, da je naredil nekaj za skupno dobro in pripomogel k temu, da se nas je zbralo čim več.

Gotovo so največji izziv tudi žive jaslice? Kdo je dal idejo in kako vam uspeva najti toliko igralcev in statistov?

Pobudnika za ta dogodek sta Slavka Vidic in Rafael Vidmar. Dogodek je res velik, saj zahteva tedne priprav in potem še nekaj dnevnih intenzivnih priprav pred dogodkom. Ljudje se na povabilo k temu dogodku odzovejo, ker je res nekaj drugačnega, posebnega in zato, ker imajo možnost nekajdnevnega druženja z ostalimi vaščani vseh starosti, sploh v času praznikov.

Pohvala velja vsem, ki so sodelovali pri tem projektu; lahko koga posebej izpostavite?

Organizatorja: Slavko in Rafaela, Podružnično šolo Šmihel, Mirka Strnada, Marijo Vidmar, Gasilsko društvo Šmihel pri Žužemberku.

Kdo vse vam pomaga pri organiziranju teh kulturnih dogodkov?

V prvi vrsti vsi člani in podporniki društva, vključno z obrtniki iz naših vasi. Pomagajo nam tudi gasilci Prostovoljnega društva Šmihel, Osnovna šola Žužemberk, župnik Uroš Švarc, Občina Žužemberk, Izletniška kmetija Meden, Turistično društvo Ambrus, Kulturno društvo Zagradec, samostan Stična. Pri vsaki prireditvi pa poskušamo najti tudi sponzorje iz naše ali pa iz drugih občin.

Bogato je tudi zborovsko petje..

Takoj na začetku društva je Robert Kohek sestavil pevski zbor, katerega vodenje je potem prevzel mladi organist Aleš Rojc iz Klečeta. Z rednimi vajami so res postavili pravi zbor z večglasnim ženskim in moškim petjem, ki obogati maše v cerkvi, prireditve, udeleži pa se tudi revije zborov v Stični.

Načrti v prihodnje!?

Organizacija dosedanjih prireditev ali še kakšne več. Da bi se vključilo še več članov, da bi privabili še več mladih, da uredimo igrišče na Luži, začetek delovanja kakšne nove sekcije in uspešno sodelovanje z vsemi, s katerimi smo sodelovali do sedaj.

Na občnem zboru v začetku marca se je izglasoval tudi nov upravni odbor. Mesto predsednice je prevzela Karmen Sadar, delo tajnice nadaljuje Jožica Zaletelj, delo blagajnika pa bo prevzela dosedanja predsednica Helena Barle.

■ **Urednik**

VABILO

Vabimo vas na mednarodno konjeniško tekmo "vzdržljivostno jahanje" Endurance za pokal Slovenije (državni prvak je tudi David Hočevar, član KGD Kranjski, Brezova Reber), ki bo potekalo na Ajdovški planoti
2. maja 2015, ob 8. uri, na Veseli Vasi.
Po končani tekmi bo ob 15. uri na sporedu spretnostno jahanje in zabava z živo glasbo.
Vabljeni

Člani na občnem zboru društva podeželske mladine Suha krajina

Mladi člani in članice Društva Podeželske mladine Suha krajina so se v soboto, 21. februarja, v gostišču Krnc v Hinjah zbrali na 10. rednem občnem zboru društva. Številne mlade sta pozdravila tudi Dušan Papež lastnik gostišča Krnc in predsednik društva Srednjeveški najemniki Jože Košmerl.

Predsednik Klemen Papež

Zakorakali smo **v deseto leto**

Društvo podeželske mladine (DPM) Suha krajina je letos zakorakalo že v deseto leto delovanja. Na letošnjem občnem zboru, ki je bilo v soboto, 21. 2. 2015, smo potrdili dosedanje vodstvo društva s predsednikom Klemenom Papežem, blagajnikom Vinkom Longarjem in tajnico Karmen Koncilja.V društvu je zopet zavel spomladanski veter, ki je dodobra osvežil tudi novo mladino in jo spodbudil k številnim novim aktivnostim, ki se bodo odvijale skozi vse leto.

V Srednjem Lipovcu ima društvo urejene svoje prostore, v katerih skrbno zbira in raztavlja vsa že dosežena priznanja in pokale. V preteklem letu smo na Podlipi organizirali Paintball turnir za vsa društva dolenjske in belokranjske regije. Kljub majhnemu številu ekip je bil dogodek dobro izpeljan. Člani pa so pokazali svoje spretnosti in znanja, ne samo na regijskem, pač pa tudi državnem nivoju. Najprej so se udeležili kmečkih iger v Dobravi pri Škocjanu in osvojili tretje mesto. Na regijskem kvizu Mladi in kmetijstvo prav tako v Dobravi so Urška, Anja in Lucija osvojile tretje mesto. Udeležili smo se tudi državnih zimskih športnih iger na Kopah in iger na Prevolah, ki so se odvijale v medsebojnem okviru vseh delujočih društev v Suhi krajini.

Letos imamo v načrtu izpeljati kostanjev piknik, taborjenje ob Kolpi, sodelovati v čistilni akciji, se udeležiti kmečkih, športnih iger, kviza in strokovnih ekskurzij, kolesarjenja po Suhi krajini, tradicionalnega sodelovanja na Trških igrah in še veliko več.

Željni smo novih druženj, spoznanj, novih članov, pozitivnih odzivov, spoznavanja drugih krajev društev, športnih izzivov, izzivov znanja in predvsem pomembno se nam zdi druženje vseh mladih podobnih misli.

Vsi zainteresirani mladinci lepo vabljeni, da nam pišete na elektronski naslov *dpmsuhakrajina@gmail.com* in se nam pridružite pri raznovrstnih aktivnostih društva.

■ **Karmen Koncilja**

Svetopisemska Božična zgodba v Šmihelu

Člani Kulturnega društva Šmihel pri Žužemberku so v soboto, 27. decembra, skupaj s tukajšnjo podružnično šolo pripravili svetopisemsko Božično zgodbo z živimi jaslicami.

Člani društva so letos že drugič pripravili gledališko zgodbo, ki so jo umestili v božični čas, kar so izredno dobro sprejeli tudi številni obiskovalci. Zgodba se je odvila v pravem gledališču na prostem na farovškem posestvu župnije Šmihel ob cerkvi sv. Mihaela s kozolcem, drvarnico in hlevom. Po besedah Slavke Vidic, ki je gonilna sila te prireditve, se svetopisemska zgodba prične z igro o božiču in jaslicah ter petjem najmlajših, učencev tukajšnje podružnične šole pod vodstvom Petre Zadel, nato se zgodba nadaljuje v Betlehemu pred dvema tisočletjema, ko sta Jožef in Marija iskala prenočišče. Našla sta ga v skromnem hlevu z živalmi, kjer se rodi Jezus. Njegov prihod naznani angel, na obisk pa pridejo tudi številni pastirji in trije kralji z darovi. Zgodbo je ob spremljavi otroškega pevskega zbora in Mešanega pevskega zbora pod vodstvom Aleša Rojca, s pripovedjo in vezno besedo obogatila Andreja Malnar. Za številne gledalce so organizatorji postavili tudi montažni oder, čar prireditve pa so dodali tudi številni igralci in statisti, največ je bilo med njimi pastirjev, dodatno vzdušje pa različne vrste živali. »Z izposojenimi izvirnimi kostumi iz samostana Stična, ozvočenjem, razsvetljavo in še s čim pravzaprav naredimo predstavo iz nič«, pove Vidiceva in doda, da se na tej prireditvi združijo mlade in stare generacije, ki delajo za kraj. Šmihelsko nebo nad cerkvijo sv. Mihaela je za zaključek razjasnil tudi prelep ognjemet, druženje in pesem pa je odmevala še dolgo v noč.

■ **Urednik**

Suha krajina na mednarodnem sejmu turizma in prostega časa Alpe – Adria

Na nedavno zaključenem mednarodnem sejmu Alpe - Adria Turizem in prosti čas, ki je potekal od 28. do 31. januarja 2015 v Ljubljani, se je uspešno predstavila tudi turistična ponudba občine Žužemberk, ki jo je predstavilo domače turistično društvo.

Na sejemskem prostoru Steklene dvorane Gospodarskega razstavišča v Ljubljani, v dvorani, kjer so se predstavljala turistična društva pod okriljem TZS, smo predstavili najpomembnejše znamenitosti naravne in kulturne dediščine, koledar prireditev, zanimiva naselja ter ostale turistične zanimivosti in obiskovalce povabili na tradicionalne Trške dneve, ki bodo letos potekali od 3. do 13. julija 2015 na skorajda vseh območjih občine Žužemberk. Javna predstavitev, ki je bila izvedena na glavnem odru Steklene dvorane, obogatena s fotografsko podlago, je pritegnila veliko pozornosti. Turistično ponudbo in znamenitosti so predstavili: ljudske pevke v pokrajinskih nošah, viteški red Seisenbergensis Tumultus in harmonikar Žan iz Podšumberka. Predstavitev pa si je ogledal tudi župan Franc Škufce, ki je nato spregovoril z obiskovalci ob predstavitveni stojnici. Pohvaliti velja vsa sodelujoča društva in turistične ponudnike, ki so se pridružili in na sejmu tudi aktivno sodelovali, saj le v sodelovanju je priložnost za še boljšo promocijo Suhe krajine in s tem tudi boljši obisk izletnikov in turistov.

■ **VladiMir**

Letos bodo proslavile **20-letnico delovanja**

Članice društva kmečkih žena Suha krajina Žužemberk so se v ponedeljek, 9. marca, zbrale na rednem letnem občnem zboru društva v Žužemberku. Pregledale so delo v minulem letu in zastavile načrte za letošnje, ki bo še posebej slovesno, saj bodo jeseni proslavile 20-letnico delovanja. Po besedah predsednice Tadeje Lavrič je bilo minulo leto izredno delovno in razgibano. V sklopu Društva kmečkih žena Suha krajina deluje tudi pevski zbor Žitni klas, ki se je že predstavil na različnih koncih Slovenije. Vse bolj je društvo razpoznavno tudi z organizacijo vsakoletne kulinarične razstave suhokranjskih dobrot in razstavo potic. Članice so poleg dveh odmevnih razstav poskrbele tudi za družabni utrip in dobro razpoloženje z organizacijo ekskurzije in izleta. Lavričeva se je ob tej priložnosti zahvalila tudi vsem prizadevnim članicam. Številne članice sta pozdravila in jim čestitala ob prazniku žena predsednik TD Suha krajina Vlado Kostevc in župan Franc Škufca.

■ **Urednik**

Članice društva so se množično udeležile zbora

»Prijatli, obrodile so trte vince nam sladko«

Tako je zapel Prešeren v naši himni. Mi pa dodajamo: Prijatli, spekle gospodinje so nam dobrote, ki so paša za oko...

Februar je mesec, ko nam postane kultura bliže, kot nam je sicer med letom.

Tako pestre kulture, kot je slovenska, ne najdemo daleč naokoli; od romantične dvojine do raznolikih narečnih pesmi iz preteklih stoletij in pristnih jedi posameznih slovenskih pokrajin.

Umetnost ima mnogo obrazov. Enega, morda vsem nam najljubšega, smo lahko ponovno občudovali na Razstavi suhokranjskih dobrot. »Kar svet pozna umetnosti, najslavnejše smo me,« pravimo kuharice. Pa še res je. Da gre ljubezen skozi želodec, pa je tudi vsem znano. Že vrsto let organiziramo kuharske tečaje, ki jih vodi ga. Valerija Poreber. Tečaji potekajo v OŠ Žužemberk. Ga. ravnateljica Mira Kovač ima velik posluh za tovrstne aktivnosti in nam rada priskoči na pomoč.

Razstava suhokranjskih dobrot, ki vključuje krušna peciva, izdelke iz medu in domače obrti, vezenine in drobne predmete, ki so plod spretnih prstov članic DKŽ, ima letos nazadnje spredaj številko 1, saj bo prihodnje leto že 20. Postala je nepogrešljiva stalnica kulturnega življenja Občine Žužemberk. Zadovoljuje takorekoč vsa naša čutila: vid, vonj, otip in okus.

Na otvoritvi se je kljub slabemu vremenu zbralo veliko ljudi. V programu smo sodelovali vinogradniški pevski zbor, ki ga vodi g. Alojz Kužnik, otroci razredne stopnje OŠ Žužemberk, pevska skupina Žitni klas, pod vodstvom ge. Slavke Hrovat. Zbrane je najprej pozdravila predsednica DKŽ ga. Tadeja Lavrič.

Slavnostna govornica je bila ravnateljica OŠ Žužemberk ga. Mira Kovač, častna gostja pa poslanka državnega zbora ga. Urška Ban.

Prisotne je nagovoril tudi župan g. Franc Škufca.

Razstava je bila odprta tri dni in v tem času se je zvrstilo veliko obiskovalcev, ki imajo posluh za vse, kar je lepo in dobro. Prišli so skoraj vsi učenci osnovne šole in tudi otroci iz vrtca, ki so ravno tako razstavljali svoje izdelke iz slanega testa.

Članice DKŽ se po najboljših močeh trudimo, da ohranjamo dobro sodelovanje med društvi v občini in da ohranjamo bogato kulinarično dediščino in jo prenašamo na mlajše rodove. Vsem, ki ste se udeležili otvoritve razstave ali si jo samo ogledali, se vsi razstavljajoči zahvaljujemo za obisk.

■ **Lilijana Hrovat**

Prešernovanje v Žužemberku

V nedeljo, 8. februarja popoldne, se je pred žužemberškim gradom v Pavilijonu Easa, na prostoru, kjer je nekoč stala cerkev sv. Jakoba, v organizaciji Turističnega društva Suha krajina, odvijal nevsakdanji kulturni dogodek –Prešernovanje. V pavilijonu Easa, ki je pomembno oživil trg, so ljubitelji poezije v pokritem prostoru, kljub nizkim temperaturam vztrajno poslušali pesmi našega največjega slovenskega pesnika Franceta Prešerna, Toneta Pavčka in tudi pesmi, ki so jih predstavili domači pesniki in literati na čelu s predsednikom Vladom Kostevcem in pesnico Magdo Hočevar Kastelic. Žužemberškemu občinstvu se je predstavil tudi pesnik Janko Rošelj iz ivanške občine. Dogodku, vremenu in brbončicam primerno je pošteno prijalo tudi kuhano vince in druge dobrote.

■ **Urednik**

FOTO: S. Mirtič

Jubilejno dvajseto kračevanje z rekordi

Zaslužna žužemberška moža za ohranjanje kulturne in žive dediščine Vlado Kostevc, predsednik TD Suha krajina, in Franc Longar

V Žužemberku je bila v soboto, 17. januarja, v cerkvi sv. Roka, na praznik sv. Antona Puščavnika, sveta maša, ki jo je ob somaševanju dekanijskih duhovnikov in žužemberških rojakov daroval *opat p. Janez Novak iz samostana Stična. Žužemberški dekan Franc Vidmar je pozdravil stiškega opata in poudaril tesno navezanost žužemberške župnije s samostanom in dodal, da je bil znameniti kronist pater Janez Pucelj doma iz bližnjega Podgozda.* Ob priprošnji za zdravje živine, ljudi, dobro letino, pa tudi medsebojno razumevanje je opat blagoslovil mesne in druge dobrote, ki so jih ljudje prinesli na kračevanje. Ljudje so že od nekdaj prihajali v cerkev, ki so jo na travniku nad Stransko vasjo pod tedanjim župnikom Filipom Spicikom in na pobudo stiškega opata Jakoba Reinprechta začeli zidati leta 1626. Prav gotovo pa je bil razlog za gradnjo tako velike cerkve v priprošnji za rešitev od kuge, ki je razsajala v tistem obdobju. V prostornem svetišču so bili nekoč štirje oltarji, žal oltarja, posvečenega sv. Antonu Puščavniku, ni več, ostal je le njegov kip. Dolga leta pred vojno in še nekaj časa po njej je bila v Žužemberku vsakoletna dražba krač in drugih mesnih izdelkov, večinoma po domovih. Nova oblast je tradicijo prekinila, dokler je niso na pobudo tedanjega župnika Franca Povirka obudili ključarja podružnične cerkve sv. Roka Franc Rojc in Franc Longar ter Janez Pavel Gliha. Stari običaj kračevanja je tokrat v dobrem vzdušju potekal v turistični kmetiji Pod gradom, pri Pucljevih, za izvedbo pa sta poskrbela kračmana- mlajši Vlado Kostevc in starejši, z najdaljšim stažem, Franc Longar. Za glasbeno razpoloženje so poskrbeli tokrat gosti z Gorenjske, Krvavški planšarji, ki so navdušili s svojo pojavo in humorjem, pa tudi domači Moški pevski zbor Cirila Zajca in Primož Pasar na harmoniki. Z licitirano najmanjšo kračo, ki je dosegla vrednost petdesetih evrov, so motoristi napovedali »oster boj« županovi ekipi in suhokranjskim konjerejcem, z dvigovanjem licitiranega zneska pa je vedno znova in znova poskrbel Ivek Samobolec iz Budganje vasi, ki je vsem vztrajno tanjšal denarnico. Med aktivnejšimi licitatorji so bili tudi letos motoristi,člani Konjerejskega društva Suha krajina, ekipa županov in gospodarstvenikov, med katerimi so bili tudi topliški župan Jože Muhič,župan Ivančne Gorice Dušan Strnad, domači župan Franc Škufca in številni posamezniki, ki so izdatno napolnili blagajno kračmanov.

Poleg mesnih in krušnih dobrot, ki so brez težav našle radodarne kupce, so na licitaciji ponudili celo radič donatorja iz Vevč, klobuk iz Kanade, pletene košare in koša, so najvišje ceno dosegle salamoreznica, ura s podobo sv.Roka, stenski nosilec kozarcev s termometrom in vlagomerom, umetniška slika žužemberškega gradu in večja krača z do sedaj rekordno licitrirano vrednostjo 640 evrov. Ko so kračmani potegnili črto, je njihov seštevek pokazal, da so bili sila uspešni, kajti letošnji izkupiček jubilejnega dvajsetega kračevanja je bil res rekorden, denar v višini 2565 evrov pa bodo namenili za vzdrževanje cerkve sv.Roka.

■ **Urednik**

Jože Malenšek je skupaj s Krvavškimi planšarji poskrbel za izjemno vzdušje Foto: Slavko Mirtič

Vesela Vas vabi!

Slikarska kolonija

Vesela Vas letos bo prvič organizirala kolonijo za slovenske likovne umetnike po svetu. Razstava likovnih del bo skupaj s predstavitvijo umetnikov 18. junija 2015 na Veseli Vasi.

Pohod iz 6. občin

Na Veseli Vasi bomo dan državnosti, 25. junij, obeležili z 2. rekreativnim in tradicionalnim pohodom 6. občin na Veselo Vas. Zbor pohodnikov bo v šestih občinah (Novo mesto, Straža, Dolenjske Toplice, Mirna Peč, Trebnje in Žužemberk), ki se bodo v zgodnjih dopoldanskih urah povzpeli na hrib Sela pri Ajdovcu, ki leži ravno na sredini šestih občin. Moto pohoda je "**Vesel duh v zdravem telesu**".

Vabljeni, da v dobrih dveh urah in pol, kolikor povprečno traja pohod, uživate v naravi in se poveselite ob hrani, pijači ter živi glasbi.

9. pohod po poti Janeza Kmeta

V Kulturnem društvu Dvor smo skupaj s Planinskim društvom Krka Novo mesto pripravili tradicionalni, tokrat že 9. pohod po Poti Janeza Kmeta, s katerim obeležimo obletnico rojstva ljudskega pisca in priljubljenega duhovnika, ki bi letos praznoval 99 let. Kljub ne najbolj vzpodbudnemu vremenu v jutranjih urah se je na izhodišču zbralo blizu 100 pohodnikov. Mnogi med njimi so se udeležili vseh dosedanjih pohodov, vsako leto znova pa smo veseli novih udeležencev iz različnih koncev Slovenije, ki pridejo spoznavat lepote Suhe krajine. Trasa pohoda je ustaljena. Prvi del poti vodi po vaških poteh in stezicah, ki jih je pokojni Kmet, ko se je odpravil izven domačega kraja, velikokrat prehodil, saj v teh koncih po vojni še niso poznali avtomobilov. Ob poti do prijetne, nekdaj farne cerkvice na Selih pri Ajdovcu, smo se pohodniki lahko okrepčali pri prijaznih domačinih. S sveto mašo, ki jo je daroval domači župnik, smo tudi po duhovni plati obeležili spomin na našega rojaka. Da smo pohodniki in drugi domačini kot včasih po končani sveti maši postali pred cerkvijo in pokramljali, smo poskrbeli organizatorji s toplo pijačo in sladkimi dobrotami. Pot smo nadaljevali po gozdni cesti do konjeniške koče na Plešivici, kjer so nas v prijetno ogretih prostorih pričakali člani Konjeniškega društva Suha krajina. Kljub temu, da je postalo že prijetno toplo, je pred spustom

v dolino prijal topel obrok in kratek počitek. Popoldansko sonce, ki je posijalo nad dolino Krke in pohodnikom ob spustu omogočilo prelep razgled na tukajšnje vasi, je omogočilo prijeten zaključek dneva in vzpodbudo za naslednji pohod in druženje v Suhi krajini.

■ **Valerija Vidmar, Vesna Može in Jadranka Meglen**
Kulturno društvo Dvor

Občni zbor kulturnikov

V začetku marca smo v prostorih Gasilskega doma Šmihel člani in članice KD Šmihel pri Žužemberku opravili sedmi redni letni občni zbor.

Dogodki in prireditve, ki smo jih organizirali člani, v okviru sekcij, so bile enake lanskoletnim. Osrednja dogodka v Šmihelu sta postala žegnanje v septembru in uprizoritev živih jaslic v decembru, ki je požela veliko pozornosti s strani obiskovalcev naše občine, sosednjih občin ter medijev. Prav tako pomembne pa so postale tudi akcija topli piškotki, s pomočjo katere vaške gospodinje s svojimi piškoti in pecivi osrečijo starejše in ljudi s posebnimi potrebami, vaški nogometni turnir na Luži in obisk Miklavža.

Skozi celo leto se člani sekcij srečujejo na tedenskih ali mesečnih srečanjih, na katerih uresničujejo svoje načrte in kujejo nove.

Velja omeniti, da sta letos vodenje pravljičnih uric prevzeli mladi članici Tina Turk in Simona Sadar, na katerih berejo našim najmlajšim, se z njimi pogovarjajo in ustvarjajo.

Na občnem zboru se je izglasoval tudi nov upravni odbor. Mesto predsednice je prevzela Karmen Sadar, delo tajnice nadaljuje Jožica Zaletelj, delo blagajnika pa bo nadaljevala dosedanja predsednica Helena Barle.

Na občnem zboru smo bili zadovoljni z uresničitvijo načrtov v letu 2014, tako z njimi nadaljujemo tudi v letu 2015. Porajalo pa se je spet kar nekaj novih idej. Upamo, da jih bomo uspeli uresničiti ter zopet privabili ljudi v naše konce in pripomogli h kulturnemu razcvetu in prepoznavanju kraja.

■ **Helena Barle**

Suha krajina, tu in tam

Turistična inventura

Slavko Mirtič — Foto: Urednik

Turistično društvo Suha krajina ostaja eno izmed najaktivnejših turističnih društev na Dolenjskem in tudi v širšem slovenskem prostoru. Člani in članice uspešno nadaljujejo delo in uresničujejo zastavljene cilje ter naloge v letu 1938 v Žužemberku ustanovljenega Tujsko-prometnega in olepševalnega društva. Sedanje društvo se je na novih temeljih delovanja na novo ustanovilo leta 1993. V nedeljo 29. marca so člani in članice na rednem občnem zboru v Žužemberku pregledali delovanje vseh udov društva. Predsednik vlado Kostevc je podal vsebinsko bogato poročilo dela s kar 185 različnimi dogodki in predstavitvami s kar 19.445 urami ovrednotenega prostovoljnega dela.

»Širok spekter delovanja članov turističnega društva še vedno presega klasično delovanje prostovoljcev, saj to delo sega na področja etnologije, zgodovine, narave, ekologije, raziskovalnega dela, organizacije rekreativnih, kulturnih, etnoloških in turističnih prireditev, predavanj, promocije, založništva, turističnega vodenja, iskanja razvojnih rešitev, interneta, kar bi lahko vse skupaj označili kot turizem, »je dejal predsednik Kostevc in dodal, da je slogan turističnega društva, Suha krajina, kjer čas teče drugače,« že na širšem slovenskem prostoru suhokranjska blagovna znamka. Člani društva so sodelovali na prireditvah tudi v tujini, na različnih viteških srečanjih na Hrvaškem. Člani so med drugim izvolili nadomestnega člana nadzornega odbora, to funkcijo bo opravljal Matjaž Tome. Občni zbor sta med drugim pozdravili tudi žužemberški župan Franc Škufca, Pavel Groznik, predsednik Občinske turistične zveze Ivančna Gorica, in Jože Gros, predsednik Turističnega društva Višnja Gora. Predsednik je ob tej priložnosti podelil tudi priznanja društva za prizadevno delo.

Vlado Kostevc ostaja podpredsednik Turistične zveze Slovenije

Na 30. volilni skupščini zveze v Ljubljani so ga 28. marca delegati izvolili za enega od petih podpredsednikov še za drugi štiriletni mandat.

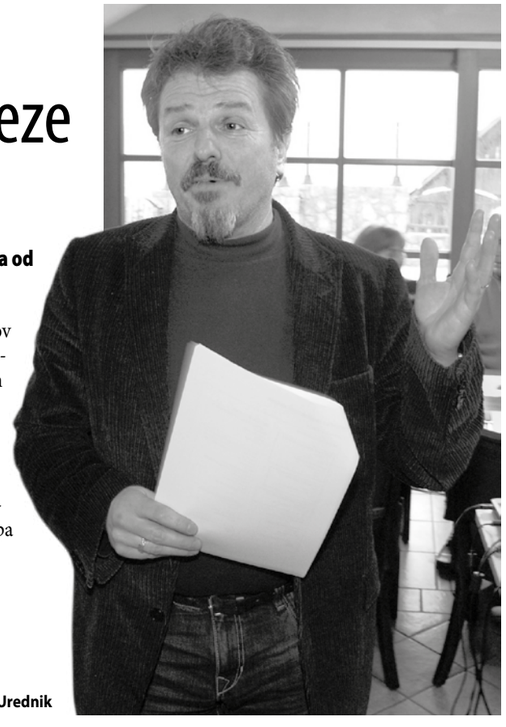

Po izvedenem postopku evidentiranja kandidatov za različne funkcije v organih Turistične zveze Slovenije je Svet za kadre, priznanja in pravna vprašanja obravnaval celoten kandidacijski postopek in izbor predlaganih kandidatov. Svet je sprejel okvirna izhodišča, na podlagi katerih je bil oblikovan predlog enotnih kandidacijskih list za posamezen organ zveze. Posebno pozornost pri oblikovanju enotnih kandidacijskih list sta celotnemu postopku posvetila predsedstvo zveze in upravni odbor. Na skupščini so tudi na novo imenovali upravni in nadzorni odbor, disciplinsko razsodišče ter mladinski odbor in sprejeli izhodišča za nadaljnje delo zveze. Po razrešnici dosedanjih organov Turistične zveze Slovenije je bil na odprtih volitvah za novega predsednika izvoljen Peter Misja, za pet podpredsednikov pa Dominik S. Černjak, Barbara Kolenc, Vlado Kostevc, Jože Protner in Dejana Baša. Zveza pa si bo, kot je dejal Misja, tudi v prihodnje prizadevala za čim večjo povezanost društev. Po zadnjih podatkih je vanjo aktivno vključenih 279 iz 24 regijskih oz. območnih zvez, skupaj pa imajo 28.110 članov.

Vladu ob imenovanju iskrene čestitke!

■ **Urednik**

JAVNI RAZPIS

Občina Žužemberk, Grajski trg 33, 8360 Žužemberk, objavlja začetek postopka javnega razpisa športnih, kulturnih, kmetijskih, upokojenskih, turističnih, invalidskih in humanitarnih ter ostalih društev v Občini Žužemberk v letu 2015. Razpis je odprt **od 5.5.2015 do 4.6.2015**. Razpisna dokumentacija je na voljo na sedežu občine ali na spletni strani Občine Žužemberk, www.zuzemberk.si.

■ **Občina Žužemberk**

Radi delamo dobro 2015

Že tretje leto zapored podjetje Mercator v stotih sosedskih prodajalnah po vsej Sloveniji izvaja vseslovenski projekt "Radi delamo dobro". Vabljeni h glasovanju za vaše najljubše društvo. Svoj glas lahko oddate v izbrani prodajalni tudi na **Dvoru od 1. do 30. aprila 2015**, tako, da vržete žeton v za to pripravljeno glasovalno skrinjico.

Oglasno sporočilo

Kako poteka glasovanje?

V času od 1. aprila do 30. aprila 2015 bo v stotih izbranih Mercatorjevih prodajalnah po celi Sloveniji potekalo prav posebno glasovanje. V teh prodajalnah do konca aprila ob vsakem nakupu prejmete poseben žeton, s katerim lahko oddate svoj glas podpore enemu izmed treh predlaganih kandidatov za prejem donacije. Za Mercatorjevo donacijo se v marketu Dvor potegujejo Prostovoljno gasilsko društvo Dvor, Društvo kmečkih žena Suha krajina Žužemberk in Osnovna šola Žužemberk – Vrtec Žužemberk.Svoj glas lahko oddate v izbrani prodajalni tudi na Dvoru od 1. do 30. aprila 2015, tako, da vržete žeton v za to pripravljeno glasovalno skrinjico.

Žetoni se zbirajo v posebnih glasovalnih skrinjicah, ki so nameščene v teh izbranih Mercatorjevih prodajalnah.

Ob zaključku glasovanja bodo društva prejela Mercatorjevo donacijo,glede na število prejetih glasov, sredstva pa namenila za izvedbo konkretnega projekta, s katerim se potegujejo za donacijo.

Donacije:

- Prvouvrščeno društvo bo prejelo donacijo v višini 1.000 EUR.
- Drugouvrščeno društvo bo prejelo darilno kartico Mercator v višini 200 EUR.
- Tretjeuvrščeno društvo bo prejelo darilno kartico Mercator v višini 100 EUR.

Pomagajte izbrati najboljšega kandidata! Vaš glas šteje.

■ **Urednik**

5. Valentinov pohod po Kriški planoti

Tudi letos smo člani PGD Križi pripravili tradicionalni Valentinov pohod, ki se je po srečnem naključju odvijal ravno na Valentinovo, oz. pustno soboto.

8 km dolga, nezahtevna trasa, nas je vodila po vaseh Kriške planote, dotaknila pa se je tudi Blaja in Brinovke. Svojevrsten čar pohodu daje predvsem njegova popoldansko- večerna izvedba, saj se na pot odpravimo, ko se nad pokrajino počasi že spušča mrak. Letos nam poti ni osvetljevala Luna, zato smo nekoliko izdatneje posegli po baklah in skupaj s snegom na poti pričarali pravo romantično vzdušje, ki ga ni pokvarilo niti blato, ki smo ga bili deležni na nekaterih delih poti. Vreme nam je bilo sicer kar naklonjeno, kljub gosti oblačnosti smo pot prehodili brez kapljice dežja. Čeprav je pohod kratek, nas na poti vedno pričakajo tri okrepčevalnice, na katerih nikoli ne manjka sladkih in mesnih dobrot ter dobre kapljice, za kar poskrbijo skrbni domačini. Pohod, ki se ga je tudi letos udeležilo nekaj nad 60 pohodnikov vseh starosti, predvsem domačinov s sorodniki in prijatelji, smo po dobrih treh urah končali, kjer smo ga pričeli- v gasilskem domu PGD Križi, kjer smo bili deležni "večerje" ter druženja pozno v noč.

Tudi letos gre posebna zahvala Branetu, Slavki in Jožetu, ki so poskrbeli za kulinarično razvajanje na poti, Petru in Boštjanu, ki sta se za to priložnost "maskirala" v kuharja in poskrbela za topel obrok na cilju ter vsem, ki ste kakorkoli pripomogli k prijetnemu vzdušju na pohodu. Na snidenje zopet prihodnje leto.

■ **Tomaž Špelko, tajnik PGD Križi**

Proslavili 60. obletnico delovanja

Člani Kulturnega društva Dvor so v soboto, 28. marca, v prostorih nekdanje železolivarne na Dvoru v muzeju EPC Edukacijskega in produktnega centra železolivarne, pripravili slovesnost ob 60-letnici ustanovitve kulturno-umetniškega društva.

Pred 61 leti, točno 26. februarja leta 1954, so na predlog občinskega ljudskega odbora in ostalih krajevnih organizacij na Dvoru ustanovili Kulturno-umetniško društvo, ki je nosilo ime po narodnem heroju Stanetu Rozmanu. Ustanovnega občnega zbora se je udeležilo kar 72 ljubiteljev kulturno-prosvetnega dela z Dvora, Sadinje vasi in okoliških vasi. Za začetek je občinski odbor nabavil novemu društvu harmoniko, gasilci klarinet, s skupnimi močmi pa so poskrbeli tudi za ostale inštrumente. V prostorih nekdanje garaže so člani postavili oder, izdatno pomoč pri delu pa jim je obljubila tudi zadruga. Prvemu odboru je predsedoval Dušan Zupančič, učiteljica Rezka Kulovec pa je opravljala tajniška dela. V začetku delovanja so bili poleg godbene sekcije, v kateri so bili trio Mirko Repar s harmoniko, Stanko Kocjančič s saksafonom in Franc Mirtič z bobni– poznani pod kratico Koretič, sestavljeno iz črk njihovih imen in priimkov , dejavni tudi mladi, ki jih je učila Rezka Kulovec. Naučila jih je igrati note za harmoniko, tamburico, kitaro in druge instrumente, ki so bili v lasti društva. Izredno aktivna sta bila tudi dva pevska zbora in dramska sekcija, ki je štela 48 članov, in pevska sekcija, ki je štela 37 članov in članic. Dramska sekcija je istega leta nastopila z Razvalino življenja v zasilni dvorani, kasneje so igrali tudi Sumljivo osebo, spevoigro Vasovalci in enodejanko Izdajalec, ki so jo predstavili ob odkritju spominske plošče na podružnični šoli Dvor. Kulturno bogato je bilo tudi obdobje do leta 1963, ko je društvo vodila prizadevna Majda Levstik. Društvo je gostilo številne ansamble, igralske skupine in tudi filmske predstave. Kasneje je delo društva zamrlo, tudi po pozivih tukajšnjih političnih veljakov in partijske celice ni bilo prave volje za delo in kulturno udejstvovanje. V osemdesetih letih je društvo izdalo svoj prvi časopis z imenom Fužina, ki so ga v ciklostirani obliki prvič izdali dvorski mladinci. Prva številka tiskanega glasila s fotografijami je izšla 26. aprila 1988, takratni uredniški odbor pod vodstvom Slavka Mirtiča pa so sestavljali še Jožica Legan, Dijana Pečjak, Nežka Primc in Zora Može. V enajstih letih je odboru s spremenjeno zasedbo uspelo izdati kar 27 številk z bogato krajevno in kulturno zgodovino, zadnja je izšla 30. decembra leta 2000 ob odprtju večnamenskega doma na Dvoru. Društvo je leta 1996 dostojno obeležilo tudi 200-letnico železarstva, tudi s posebno številko Fužine, leto kasneje pa je skupaj z Osnovno šolo Žužemberk na Jami svečano odkrilo spominsko ploščo jezikoslovcu dr. Franu Bradaču. V jubilejnem letu 1996 je nastalo tudi zgodovinsko – rekreacijsko popotovanje po rimski cesti, ki sta ga udejanila takratni predsednik KD Dvor Slavko Mirtič in raziskovalec Leopold Sever iz Ivančne Gorice. Kulturno društvo se danes ponaša s svojim pevskim zborom pod vodstvom Marjane Dobovšek. Prvič so se predstavili leta 1999 pod vodstvom Franca Možeta, potem pa so bili umetniški vodje tudi Aleš Makovec, Robi Kohek in Marjana Dobovšek, ki dvorski zbor vodi že vrsto let. V obdobju osemdesetih let in do sedaj so delo društva zaznamovali predsedniki Zora Može, Slavko Mirtič, Franc Može in Bogdan Murn, ki vodi društvo tudi danes. V zadnjih letih je društvo prepoznavno tudi z organizacijo tradicionalne otroške maškarade in pohodom po poti duhovnika Janeza Kmeta.

Zbrane je na sobotni slovesnosti pred številnimi obiskovalci pozdravil sedanji predsednik KD Dvor Bogdan Murn, v bogatem kulturnem programu s pesmijo, recitacijo in glasbo pa so se predstavili učenci OŠ Žužemberk in tukajšnje podružnične šole, recitatorja DU Dvor Franci Murn in Cvetka Glavič, mladi glasbeniki , kvintet Dvorjani in mešani pevski zbor KD Dvor pod vodstvom Marjane Dobovšek.

■ **Urednik**

Največji snežak na Dolenjskem - Stavški snežak

Fantje Športnega društva Stavča vas smo ponovno potrdili rek "V slogi je moč". Z obilico dobre volje, smeha in radosti smo zadnji vikend minulega leta pričeli z "gradnjo" največjega snežaka v bližnji in daljni okolici. Ideja je padla, še predno so vas pobelile prve snežinke, nedelja po kosilu pa je bila kot nalašč za realizacijo. Prvi sneg se je odlično sprijemal in kmalu je nastala ogromna kepa. Z nekaj težavami s sipkim snegom smo nadaljevali še v ponedeljek in torek. Popoldanska "odjuga" nam je s pomočjo dodatne vode omogočila, da je snežak rastel in na koncu presegel 4 metre. In kdo je bil model? Priljubljen risani junak z imenom Olaf, seveda!

■ **Rok Zupančič**

Foto: Gregor P.

Na regijskem kvizu Dolenjske in Bele krajine je največ znanja pokazala ekipa **DPM Suha krajina**

V petek, 27. marca 2015, je v Štatenberku na Trebelnem potekal regijski kviz Mladi in kmetijstvo, kjer so mlade članice društva DPM Suha krajina osvojile 1. mesto in se uvrstile na državno raven kviza, ki bo potekal 11. aprila 2015 v Komendi. Letos se tekmuje v znanju o polžih, biotski raznovrstnosti, konoplji in jagodičevju. Organizatorji kviza so bili DM Trebelno, skupaj s Kmetijsko gozdarskim zavodom Novo mesto, ki je potekal v prostorih gasilskega doma Štatenberk.

Lucija Kužnik, Urška Skube in Nina Legan so odlično zastopale ekipo našega društva s pomočjo navijačev, ki so dodobra stiskali pesti in navajali za zmago. Poleg našega društva je tekmovalo še 6 društev Dolenjske regije in 1 društvo iz Bele krajine. Tekmovanje je bilo vseskozi napeto in o zmagovalcu se ni vedelo vse do izločilnega dvoboja, ki so ga dekleta dobila z društvom DPM Mirna Peč. Drugo mesto so torej osvojili DPM Mirna Peč, tretje mesto pa so z napetim dvobojem med DPM Dobrava in Grm Novo mesto - Center Biotehnike in Turizma dobili člani Grmske šole Novo mesto. Na državni kviz pa se je kot edina predstavnica iz Bele krajine uvrstila tudi ekipa DPM Metlika.

Med posameznimi krogi tekmovanja so zaigrali harmonikaši Trebelnega in otroci pevskega zbora OŠ Trebelno, program pa je vodil Matej Zore.

Tekmovalkam čestitamo za odlično prvo mesto in uvrstitev na državni kviz in se držimo pregovora, da na mladih, polnih znanja, svet stoji!

Tajnica DPM Suha krajina

■ **Karmen Koncilja**

Gasilce boli anonimna prijava

Prostovoljno gasilsko društvo Dvor je 7. februarja izvedlo redni občni zbor, ki se ga je udeležilo veliko sosednjih prijateljskih društev in tudi pobrateni gasilci s Šentilja.

Poveljnik Klemen Kužnik

Poleg številnih tekmovanj, vaj, izobraževanj, preventivnih delovanj so imeli lani tudi veliko intervencij, saj so priskočili na pomoč pri odpravi posledic žledoloma, poplavah, snegoloma in požarih, je povedal poveljnik društva Klemen Kužnik. Obsežnejše poročilo o delu društva je podal tudi predsednik Tomaž Obštetar, ki je predstavil načrte v prihodnje. Med drugim so dvorski gasilci pomagali zbirati humanitarno pomoč za otroke v poplavljeni Bosni, organizirali regijsko tekmovanje v orientaciji in dan odprtih vrat. Predsednik Obštetar je bil kritičen tudi do anonimne(ga) prijavitelja(ice), ki je po mnenju večine in upravnega odbora skupaj s poveljstvom, prišla prav iz gasilskih vrst. Anonimna prijava je bila dana na gradbeno inšpekcijo. Obštetar je članom pojasnil, da je društvo delovalo v prostorih, za katere ni bila urejena nobena dokumentacija. Z veliko truda in pomoči nekaterih članov, župana Škufce, občine Žužemberk in poznanih ljudi na posameznih uradih pa so dokumentacijo uredili. Objekt je legaliziran, urejena je tudi lokacijska dokumentacija in pridobljeno potrdilo o uporabnem dovoljenju. Po pridobljenih vseh soglasjih je bilo šele izdano dovoljenje za izgradnjo garaže, vse to pa je povečalo stroške za okoli 4000 evrov. Predsednik je bil kritičen do gasilca, ki je na veselici zakuhal prepir in je pokvaril ugled gasilske organizacije na Dvoru, poročilo pa je zaključil z vzpodbudnimi besedami, z željo po večjem sodelovanju in druženju v letošnjem letu. Zbrane gasilce je med drugim pozdravil tudi župan Občine Žužemberk Franc Škufca, za glasbeni vložek so poskrbeli pevci z Dvora in mladi glasbeniki.

■ **Urednik**

Stolp - nova pridobitev za usposabljanje suhokranjskih gasilcev!

Služil bo tekmovanju in rednim operativnim vajam.

Žužemberški gasilci so se v začetku tega leta lotili projekta izdelave gasilskega stolpa, ki bo prostovoljnim operativnim gasilcem skozi leto nudil možnost vadbe vrvne tehnike, služil pripravam tekmovalcev na tekmovanje Fire Combat, ob enem pa bo na omenjenem tekmovanju uporabljen tudi kot ena izmed ovir, ki jo morajo premagati tekmovalci na poti do cilja. Stolp v višino meri 9 metrov, širok pa je 3x3 metre.

■ **Mateja Filipič**

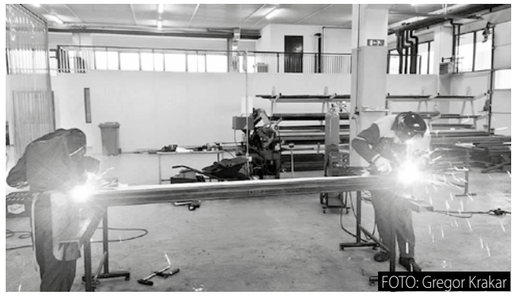

FOTO: Gregor Krakar

Na kviz gasilske mladine 2015 tokrat s štirimi ekipami!

Letos je potekal v Šentjerneju.

Gasilska mladina PGD Žužemberk se je v marcu udeležila Kviza gasilske mladine dolenjske regije, ki je potekal v prostorih Osnovne šole Šentjernej. Udeležili so se ga s štirimi ekipami; dvema ekipama mladink, ekipe pionirk in ekipe pionirjev.

Mladi gasilci so se izkazali pri vezanju gasilskih vozlov, poznavanju pravil gasilskih tekmovalnih disciplin ter znanju prve pomoči.

■ **Mateja Filipič**

FOTO: V. P.

Trebanjski in žužemberški gasilci skupaj na vaji tehničnega posredovanja!

Za prostovoljnega operativnega gasilca je permanentno izobraževanje ključnega pomena.

FOTO: Jerneja Filipič

Tehnologija v današnjem času napreduje hitro in to na vseh področjih. Tudi v prometu. Zato je v primeru posredovanja ob prometni nesreči za prostovoljnega operativnega gasilca izredno pomembno, da pozna tako najnovejšo tehnologijo v prometu kot tudi tehnologijo, s katero pristopa k posredovanju na intervenciji.

V sredini meseca februarja je z namenom obnavljanja praktičnega znanja operativnih gasilcev v Žužemberku potekala gasilska vaja na temo tehničnega posredovanja ob prometni nesreči. Na vaji so sodelovali prostovoljni gasilci PGD Žužemberk in PGD Trebnje.

■ **Mateja Filipič**

Pionirji PGD Reber na državnem kvizu gasilske mladine

Pionirji PGD Reber so zmagali na regijskem kvizu gasilske mladine v Šentjerneju.

Želja po novih gasilskih znanjih in spretnostih ter druženju so Nušo Glavan, Mateja Glavana in Dominika Hrovata vodile na priprave za kviz gasilske mladine, ki je potekal v Šentjerneju, 7.3.2015. Izkazali so se na vseh področjih znanja;od prve pomoči, zgodovine gasilstva, tekmovalnih disciplin in požarne preventive. Tudi gasilska spretnost in vezanje vozlov jim nista predstavljala ovir za osvojitev nepozabnega 1. mesta v GZ Novo mesto. Uvrstitev na regijski kviz pa je le še bolj spodbudila nadaljnje priprave pod mentorstvom Tanje Hrovat. Na kvizu gasilske mladine Dolenjske regije smo premagali celotno konkurenco. Te odlične uvrstitve so nas vodile na 14. državni kviz, ki je potekal v soboto, 28.3.2015, v Kranju. Tekmovali smo proti najboljšim ekipam iz celotne Slovenije.Vložen trud in delo sta bila poplačana z odličnimi rezultati, dobro voljo v ekipi in nepričakovanim sprejemom pred gasilskim domom na Rebri.

■ **Tanja Hrovat**

Malo za šalo, nič zares!

NERAZSODNOST

Nedeljsko popoldne. Soseda Franci in Jože se pogovarjata.

Franci je bil ravno dan prej priča, kako je zagorela hiša soseda Janeza in o dogodku pove tudi Jožetu.

»Na lastne oči sem videl, kako se je včeraj gasilec Janez vrgel v plamene in rešil taščo!« pravi Franci.

»Veš, ob nenadnih katastrofah se lahko zgodi, da človek izgubi glavo…« mu odvrne Jože.

LEPO, PO PREDPISIH

»Halo, je tam gasilska brigada?!«

»Ja. Želite?«

»Prosim, pridite takoj…«

»Gospa, oprostite, prosim. Predstavite se. Kdo kliče?«

»Marija. Marija Novak… ampak, nujno je…«

»Od kod pa kličete?«

»Ja… iz telefonske govorilnice. Ampak…«

»No, zdaj mi pa povejte naslov!«

»Govorilnica je na Jurčkovi cest…«

»Ne naslov govorilnice, ampak vaš naslov, prosim!«

»Ah… nimam več naslova. Tako mečkate, da mi je že vse pogorelo!«

http://www.teachersparadise.com/images/prods/Paint%20by%20Numbers%20Happy%20Fireman%20by%20TeachersParadise.png (15. november 2014)

41. občni zbor PGD Križi

Člani PGD Križi smo na občnem zboru, ki smo ga imeli v soboto, 17. 1. 2015, predstavili delovanje društva v lanskem letu. Imeli smo kaj predstaviti, saj je bilo celotno leto za društvo nenavadno pestro, neprestano so se vrstili prijetni in žal tudi zelo neprijetni dogodki.

Operativno smo ga pričeli s pomočjo pri odpravljanju posledic žledoloma, ki v našem okolišu na srečo ni povzročil (večje) škode, zato pa je bilo toliko hujše že v naši neposredni bližini. Nekaj dni smo bili na terenu, pomagali, ob tem pa tudi nabirali izkušnje. Naslednje intervencije so potekale v našem okolišu, kjer smo se še naprej srečevali z nam doslej nepoznanimi situacijami in žal tudi smrtjo. Do konca leta smo pomagali na sedmih intervencijah, od katerih smo na dveh že ob prihodu ugotovili, da trem udeležencem žal ne moremo več pomagati.

Sodelovali smo na različnih tekmovanjih, kjer nas je uspešno zastopala desetina članic A, prav tako nismo manjkali na različnih izobraževanjih in ostalih dogodkih, povezanih z gasilstvom.

Še naprej se je dogajalo pri gasilskem domu, katerega zunanjost smo v celoti prenovili in ga v novi preobleki predstavili na proslavi ob 40. obletnici ustanovitve društva. Čas po veselici in ostali družabni dogodki so bili trenutki, ko smo lahko nekoliko "odklopili" in se sproščeno poveselili.

Leto, ki je za nami, je bilo polno novih preizkušenj, na katere pa smo se odzvali kot profesionalci in jih tudi uspešno reševali.

Ob načrtih za letošnje leto si želimo predvsem intervencijsko mirnejše obdobje, saj intervencija pomeni, da je nekdo v težavah, ki pa jih res ne želimo nikomur.

■ **Tomaž Špelko, tajnik PGD Križi**

Foto: Aleksander Bonifer

Žužemberške gasilce bo vodil novi poveljnik

Prostovoljno gasilsko društvo Žužemberk je v soboto, 21. februarja, izvedlo že 127. občni zbor, ki so ga s svojo prisotnostjo obogatile številne delegacije pobratenih in prijateljskih društev iz Belavićev, Črnomlja, Zbur, Dobrniča in gasilcev iz domačega občinskega poveljstva.

Preteklo leto je bilo po besedah predsednika Dušana Ožbolta za gasilce uspešno, predvsem zaradi nabave novega gasilskega vozila avtocisterne 35/70, ki so jo svečano prevzeli meseca julija. Gasilci se zavedajo velikega finančnega bremena, ki ga bodo, po besedah blagajnika Mihaela Filipiča, s skupno pomočjo tudi premagali. Poročila o delu v preteklem letu so podali še namestnik poveljnika, predsednik nadzornega odbora, predstavnik veteranov, predstavnica članic in mladine. Tudi v preteklem letu je društvo dalo velik poudarek izobraževanju in usposabljanju gasilcev, uspešni so bili na tekmovanju Fire Combat in opravili so kar 28 intervencij, med katerimi so prevladovale intervencije zaradi žleda in prometnih nesreč. Stosedemindvajseti občni zbor je bil tudi v znamenju volitev in kadrovskih sprememb. Zaradi službene obveznosti in selitve v drugo občino je podal odstopno izjavo dosedanji poveljnik Danijel Sajevic. Člani in članice so tako razrešili starega in soglasno izvolili novega poveljnika Petra Košička, ki se je že izkazal v združenju Fire Combat Slovenija, v katerem žužemberški gasilci in gasilke dosegajo odlične rezultate. Občni zbor so kulturno obogatili moški pevski zbor Cirila Zajca pod vodstvom Nine Zajec, harmonikaš Vid Teme in mlade gasilke z recitacijo.

■ **Urednik**

Druženje konjerejcev iz Suhe in Bele krajine

Druženje na parceli konjerejskega društva Suha krajina na Plešivici

Ker je 7.2.2015 odpadlo druženje na kulturni praznik zaradi visokega snega, je bilo prestavljeno na soboto 21.2.2015. Druženje konjenikov Suhe in Bele krajine je bilo na Plešivici, katerega sponzor je bil novopečeni dedi Milan Plut iz konjerejskega društva Semič. V dokaj velikem številu jahačev iz obeh društev je bilo na Plešivici na ribjem piknik zelo družabno.

V soboto, 21.2.2015, sta društvi konjerejcev iz Bele in Suhe krajine pripravili srečanje jezdecev in furmanov na Plešivici. Zbirno mesto jezdecev -jahačev pred odhodom na Plešivico je bilo v Dolenjem Polju pri Soteski na kmetiji Šenica Darka-Slavke, člana konjerejskega društva Suha krajina. Jahači iz Bele in Suhe krajine so se tu združili, se malo spočili in okrepili ter pot preko Gorenjega Polja in nad Sotesko nadaljevali po novi gozdni cesti proti Plešivici. V še vedno lepem vremenu nas je spremljalo sonce, ki je veselo kukalo izza oblakov in nam dajalo prijeten navdih v gozdni idili na poti proti Plešivici. V križišču, na poti proti Plešivici,Globodolu in Soteski, je bil manjši postanek.

Ob prihodu na parcelo konjerejskega društva nas je pričakala ekipa-gospodar koče Marjan ter Jernej in tajnica Mateja, ki sta poskrbela, da so bile

vse ribe pečene in se je okrog koče širil prijeten vonj in samo še dober tek ter na zdravje je sledilo.... Seveda pa urica ob prijetnih trenutkih hitro teče, belokranjski konjeniki so se morali počasi odpraviti domov, saj jih je čakala še dolga in naporna pot do Rožnega Dola. Suhokranjski konjerejci pa so se tudi odpravili proti domu ter še pred mrakom pospravili svoje konjičke v domače hleve, kjer jih je čakalo obilo krme po naporni ježi.

Seveda pa koča konjerejskega društva na Plešivici ni dolgo sama, ob nedeljah je tam vedno kak član društva, ki tudi poskrbi, da se lahko popotniki-pohodniki tu zaustavijo, spočijejo ali popijejo topel čaj...

Prav v kratkem pa bo na konjerejski parceli spet zadišalo po dobri pečenki, kdaj pa v naslednjem članku....

■ Jole Adrijanič

Suhokranjski konjerejci - novoletno jahanje na Plešivico

1. januarja poteka tradicionalni pohod s konji ali brez na konjerejsko parcelo na Plešivici, kjer je za vse pohodnike s konji ali brez topla malica in pijača

Čeprav je za nami najdaljša noč v letu, se suhokranjski konjerejci in pohodniki vsako leto tradicionalno zberemo na svoji parceli na Plešivici.

Ob topli malici, pečenem krompirju v žerjavici in dobri kapljici s prijetnim stiskom rok ob besedi SREČNO v letu 2015 si izmenjamo novoletna voščila ter v dopoldanskem druženju, kljub hudemu mrazu, veselo kramljamo ob ognju. Tudi letos je na Plešivico prišel žužemberški župan Franc Škufca, tudi član suhokranjskih konjerejcev.

Seveda je bila pot na Plešivico težka, saj je bilo zasneženo, ceste pa poledenele. Kljub temu, da so naši konjički na štirih nogah, so morali previdno, da ne bi prišlo do kakega zdrsa. V popoldanskih urah, še pred nočjo, smo naše štirinožce varno pospravili v hleve, kjer so tudi oni dobi bi malo močnejšo malico.

■ Jole Adrijanič

Topli piškotki

Obdarovanje najstarejših in oseb s posebnimi potrebami.

Že nekaj let zapored Kulturno društvo Šmihel pri Žužemberku, v sodelovanju s PŠ Šmihel in Rdečim križem, organizira dogodek Topli piškotki.

Gre za praznično dejanje v času božiča in novega leta, v katerem se spomnimo na naše najstarejše in osebe s posebnimi potrebami v našem kraju. V sodelovanju s Podružnično šolo Šmihel, starši in otroki najprej naredimo voščilnice, kar je imenitna priložnost, da starši s svojimi otroki kvaliteto preživimo svoj čas, se družimo z drugimi otroki, starši ter na ta način krepimo medsebojne vezi. Spomnimo pa se tudi božičnega dobrega duha ter naredimo malenkost, ki nekomu lahko pomeni zelo veliko.

Gospodinje nato spečejo piškote, ki jih zberemo in zapakiramo v pakete. Otroci nato v spremstvu šmihelskih učiteljic, zadnji dan pred počitnicami, 24. 12., raznesejo po Šmihelu pakete piškotov skupaj z voščilnicami starejšim občanom ter jim zaželijo lepe praznike. Po ostalih vaseh pa otroci sami razveselijo najstarejše z darilom.

Dogodek razveseli otroke, saj so veseli, ker so naredili nekaj dobrega, in starejše, ki so veseli otrok in njihovega obdarovanja.

■ Helena Barle

Družabna dejavnost DU Dvor

V prijetnem vzdušju s pesmijo na ustih in plesom smo se člani Društva upokojencev poslovili od leta, ki se hitro končuje.

V soboto, 13. decembra, smo se upokojenci z Dvora in okolice zbrali v gostišču pri Henriku v Loški vasi. Največ jih je izbralo prevoz z avtobusom, saj so tako lahko poizkusili kapljico, ki so jo pridelale pridne roke. V prijetnem in sproščenem vzdušju so uživali in se zabavali. Kmalu je ura odbila polnoč. Zavrteli smo se v prijetni glasbi za slovo od leta. Pozabili pa nismo tudi prisotnih, ki so v decembru praznovali rojstni dan. Čestitali smo jim z željo, da ostanejo zdravi in jim zapeli za rojstni dan.

Prijeten večer je hitro minil. Stisnili smo si roke in si zaželeli prijetne praznike ter srečno Novo leto.

■ Dušan Mikec

Društvo upokojencev Žužemberk

Dne 14.12. 2014 ob 16. uri smo se člani društva upokojencev Žužemberk zbrali v gostišču Župančič na Grajskem trgu, kjer smo imeli silvestrovanje.

V dokaj velikem številu smo se zbrali in moram reči, da je bilo silvestrovo v zelo prijetnem vzdušju, ob dobri kapljici, obilni hrani, z zvokih harmonike ter petja in plesa vse do jutranjih ur.

Društvo je obiskal tudi Dedek Mraz in nas obdaril, prav tako je bilo slišati nekaj zapetih in recitiranih pesmi.

Z nalepšimi željami in SREČNO 2015 smo se utrujeni po aktivni noči odpravili domov, nekateri peš, nekateri s svojim ali z organiziranim prevozom.

■ Jole Adrijanič

Članice DKŽ sodelovale na ocenjevanju potic v Šentjerneju

Na Miklavževo nedeljo so se članice DKŽ Suha krajina-Žužemberk pomerile na razstavi in ocenjevanju potic v Šentjerneju. Od osmih naših članic, ki so oddale potico na ocenjevanje, jih je šest dobilo zlato priznanje. Tri potice so prejele celo vse možne točke in bile prodane najboljšemu ponudniku na licitaciji.

Društvo kmečkih žena Šentjernej je pripravilo bogat kulturni program. Šaljiv »skeč« na svoj račun je odigrala »Lojzka iz Šentvida«-njihova članica. Druga članica je prebrala svojo globoko doživeto pesem, ki se je dotaknila vsakogar. Ko so na oder priplesali bosi, najmlajši člani šentjernejske folklorne skupine, so nas zasrbeli podplati. Pogostitev je bila sladka. Pijača aromatična. Članice DKŽ Šentjernej so nam polepšale Miklavževo nedeljsko popoldne.

■ **Tadeja Lavrič**

Bil je prijeten večer

Člani društva upokojencev Dvor smo s pesmijo, plesom in smehom preživeli prijeten večer v Beli krajini.

Programske smernice društva so narekovala, da v novembru izvedemo martinovanje. Odločili smo se , da letos to opravimo v Beli krajini, kjer imajo dobro kapljico in pridne turistične roke.

V petek popoldne smo se napotili na kmečki turizem Bajuk v vasico Radovico, ki leži ob meji s Hrvaško. Tja smo se odpeljali z avtobusom. Imeli smo srečo, da je bil lep dan brez padavin in temperature niso zlezle prenizko. Čeprav se je dan že prevešal v večer, smo lahko opazovali vinograde, ki se razprostirajo po pobočju in raztresene zidanice. Najprej smo se nasmehnili ob prikazu učne ure, ki nam jo je pripravil Jože Matekovič v leseni hiši, ki so je sam restavriral. V tipični belokranjski leseni hiši iz 18. stoletja nam je prikazal pouk, kot je bil nekdaj. Ob koncu šolske ure smo vsi prejeli tudi spričevala.

Za tem smo se napotili v prostore Bajukovih, kjer so nas prijazno sprejeli z glasbo ansambla Hit. Na mize so prinesli juho in za tem še ostalo hrano s sladico. Čeprav nismo navajeni, da ob takem času toliko pojemo, nam je tokrat zelo teknilo, saj je bila hrana zelo okusno pripravljena. Po večerji smo se zavrteli ob zvokih glasbil in petju članov ansambla. Ob zabavnem programu smo se nasmejali, še posebej ob krstu mošta, ki ga je pripravil Branko, vodja ansambla. Gospodar Ivan nam je razkazal klet, kjer ima shranjeno vino in postavljenih preko pet tisoč vinotekarjev. Opravili smo degustacijo njihovih vin, ki so prečudovitega okusa in arome. Da smo lažje okušali, so nam ponudili tudi belokranjsko pogačo. Čas je hitro tekel in se kar nismo mogli posloviti. Bilo je krepko preko polnoči, ko smo se poslovili od Bajukovih in se odpeljali proti svojemu domu.

Vsekakor je bil prijeten večer. Še v avtobusu smo zapeli nekaj pesmi in sploh nismo vedeli, kdaj smo prispeli v domači kraj, kjer smo morali izstopiti z avtobusa in se posloviti od prijetne družbe.

■ **Dušan Mikec**

Martinov pohod

Športno kulturno društvo Šmihel je organiziralo pohod za vse tiste, ki so želeli nedeljo obogatiti z rekreacijo in sv. mašo v cerkvi sv. Martina na Valični vasi

Udeleženci smo se zbrali ob 8.30 pred cerkvijo v Šmihelu. Pot nas je vodila čez Klečet in Draščo vas in nato preko Velikih Reberc do Valične vasi, kjer smo se ob 10. uri udeležili maše v cerkvi sv. Martina.

Po maši smo se odpravili mimo Grilčeve hiše do vasi Vrh pri Križu. Pot nas je vodila preko Blaja in Kriške gore, do peskokopa na Poljanah.

Zaključek pohoda je bil okrog 14. ure, kjer smo se na naši zaključni postaji, na Izletniški kmetiji Meden, okrepčali s kuhanim vinom in čajem ter seveda dobrim šmihelskim golažem.

■ **Helena Barle**

Jubilanti – 80 let

SUHADOLNIK JANEZ,
Jurčičeva ulica, Žužemberk

V mesecu februarju je svoj 80. rojstni dan praznoval naš dolgoletni član Janez Suhadolnik.

Rodil se je 8. 2. 1935 v Rudolfovem pri Sv. Vidu nad Cerknico, od koder je bila doma njegova mama in je šla tiste dni pomagat domačim pri kolinah. Na svet je prišel dva meseca prezgodaj, ko je mama hotela dvigniti težji škaf, tako da so imeli ob kolinah še porod.

Otroška leta je preživel na Rakitni. Bil je najstarejši izmed petih otrok, od katerih pa sta dva umrla še zelo majhna, tako da sta poleg njega ostala le še brat in sestra. Brezskrbnih let je bilo kmalu konec, saj se je pričela II. svetovna vojna, ko je imel komaj 6 let. Ob koncu vojne, ko je imel 10 let, je bilo eno najtežjih obdobjih njegovega življenja, saj so vsi trije otroci z mamo v strahu pred nasiljem zbežali prek Ljubelja v Vetrinj ter nato preživeli vrnitev, Teharje in vsi trije otroci tudi znani Petriček.

Po končani osnovni šoli in gimnaziji je odšel na študij elektrotehnike v Ljubljano. Med študijem je stanoval na Ježici nad gostilno »Pri Alešu«. Na drugi strani ceste je bila kovačija Kunaver, kjer se je zagledal v kovačevo najmlajšo hčer Minko. Leta 1960 sta se poročila in rodila sta se jim sinova Roman in Branko. Do rojstva Romana so še stanovali pri ženinih starših, potem pa je postala prostorska stiska prevelika in rešitev se je pokazala v Žužemberku, kjer je ISKRA ravno takrat ustanavljala novo tovarno in iskala ustrezne kadre, katerim je hkrati omogočila tudi najem stanovanj. Tako so Notranjec, Ljubljančanka ter njuna otroka postali »Krajnčani«.

Sprva je delal v Iskri Žužemberk, leta l977 pa se je zaposlil v ISKRI TNN (kasneje Iskra Tenel) v Novem mestu, kjer je delala do upokojitve leta 1993. Žal je že kmalu po upokojitvi, leta 1992, izgubil sina Romana, leta 1996 pa mu je po kratkem boju z rakom umrla še žena Minka.

Ponovno je sonce posijalo v njegovo življenje, ko je sin Branko k hiši pripeljal snaho Matejo in ko sta se mu rodila vnuka Nina in Nejc, katerima je po svojih močeh pomagal pri odraščanju in vzgoji in na katera je še posebej navezan.

Žal so vse preizkušnje iz preteklosti zahtevale svoj davek pri njegovem zdravju. Kljub temu je dolga leta še uspel sam oz. ob pomoč bližnjih skrbeti za svoje zdravje, ker pa se je to v zadnjem času poslabšalo do te mere,da potrebuje stalno oskrbo, je od 1.9.2014 postal oskrbovanec DSO Novo mesto v Šmihelu pri Novem mestu. Tam ga obiskujejo svojci, pa tudi številni znanci.

V prednovoletnem času pa smo ga obiskali tudi člani DU Žužemberk in mu zaželeli veliko zdravja in dobrega počutja med novimi stanovalci.

Pečjak Ivan,
Gradenc

Dne 24. februarja 2015 je svoj visoki življenjski jubilej praznoval naš upokojenec PEČJAK Ivan iz Gradenca.

Rojen je bil v številni kmečki družini z osmimi otrok (sedaj je živih še 5 sester, brata sta umrla). V tistih časih ni bilo nobenih zaposlitev, zato je vsa svoja zgodnja mlada leta preživel na domačiji in staršem pomagal pri delu. Želja po učenju mu je pomagala, da se je kot 24-letni fant podal na svojo pot proti Ljubljani, kjer se je zaposlil v Metalki in ob delu dokončal trgovsko šolo. V tem podjetju je bil zaposlen do upokojitve. V Ljubljani pa je bila zaposlena tudi njegova bodoča žena Tončka. Usoda jima je bila naklonjena, saj sta se večkrat srečala ob različnih priložnostih. Ljubezen je vzklila. Poročila sta se leta 1965 in vse do upokojitve živela v Ljubljani. Ima dva otroka: hčer Marjetko in sina Andreja ter eno samo vnukinjo.

Še v času, ko sta bila zaposlena, sta se vračala v Gradenc in počasi obnavljala domačo hišo. Po upokojitvi pa sta se preselila nazaj v Gradenc. Z njima živi tudi sin Andrej, ki jima zelo pomaga, predvsem v zadnjem času, ko je očeta prizadela bolezen. Hči živi s svojo družino na Gorenjskem, se pa njenega obiska in vnukinje zelo razveseli.

Člani DU Žužemberk smo ga ob tem njegovem visokem jubileju obiskali, zaželeli še veliko zdravja v krogu najbližjih in ga skromno obdarili.

Lavrič Ana,
Šmihel

Dne 19. marca 2015 je svoj visoki jubilej – 80 let praznovala naša upokojenka LAVRIČ ANA iz Šmihela pri Žužemberku.

Rojena je bila v Zagradcu, kjer so takrat živeli njeni starši, v družini s petimi otroki (2 sestri in 3 bratje). Po večkratni selitvi se je družina končno ustalila v Šmihelu, v hiši, ki so jo zgradili starši, kjer tudi sedaj živi njena družina.

Po končani osnovni šoli v Šmihelu je eno leto živela na Igu in pomagala pri delu na kmetiji. Tu se je zelo težko privadila na novo okolje, zato jo je pot spet zanesla v domače okolje kjer je pomagala staršem pri delu na kmetiji. Spoprijateljila se je z domačim fantom Rafaelom in se z njim leta 1958 poročila. V zakonu je rodila 2 otroka – Rafaela in Anico. Sin Rafael je umrl v nesreči, hči Anica pa se je poročila in ustvarila družino v svoji hiši. Zaposlena je bila v IMP Ivančna Gorica, kjer se je tudi upokojila. Mož ji je umrl. Bil je organist v župnijski cerkvi Šmihel, zato se mu je tudi ona pridružila pri petju na »koru«. Petje jo še vedno veseli, zato se je pridružila tudi pevkam Turističnega društva Žužemberk in pevkam društva upokojencev. Ima 2 vnuka in eno pravnukinjo. Posebno je ponosna na vnuka Mitja, ki je zelo dober pevec in ima svoj ansambel

Člani DU Žužemberk smo jo ob tem njenem visokem jubileju obiskali, ji iskreno čestitali za praznik, zaželeli veliko zdravih let v krogu družine in naj se njen glas še dolgo sliši po suhokranjski dolini.

Tinca Cajnko, tajnica DU

Občni zbor društva upokojencev Žužemberk

Kot vsako leto smo se tudi v letošnjem letu ob prazniku dneva žena -8. marca 2015, zbrali člani društva upokojencev Žužemberk na svojem letnem občnem zboru.

Pred pričetkom občnega zbora smo imeli kratek kulturni program, ki so ga pripravile naše pevke in recitatorke ter učenci OŠ Žužemberk pod vodstvom ga. Alenke Pavlin.

Na občnem zboru smo navzočim podali poročila o aktivnostih društva v preteklem letu. Iz poročil je bilo razvidno, da je naša največja pozornost namenjena izletom, ki se jih udeležuje zelo veliko članov. V preteklem letu smo imeli dva zanimiva izleta, in sicer: prvi nas je popeljal v Avstrijo, kjer smo si ogledali lepote Celovca, pot nadaljevali na Vrbsko jezero, nismo pa izpustili niti ogleda cerkve Gospe Svete in knežjega kamna. Tudi naš drugi izlet je bil zanimiv in nas je popeljal na Gorenjsko: ogled gradu Brdo z okolico, gradu Strmol in Veleseva. Tudi na druženje nismo pozabili. Organiziral smo srečanje upokojencev v Dol. Toplicah, martinovanje in silvestrovanje.

Z enakimi željami po izletih in srečanjih smo imenovali tudi novega vodjo izletov, g. Štefanič Branka.

Na občnem zboru smo podelili tudi plaketo za DIAMANTNO POROKO (60 LET) zakoncema Gregorič iz Drašče vasi.

Za letošnje leto načrtujemo izlete: Olimje -Podčetrtek, ogled Žičke kartuzije z okolico, ogled Notranjske ali Primorske.

Tinca Cajnko, tajnica DU

60-letnica poroke

Letos sta zakonca Jože in Marija Gregorič iz Drašče vasi praznovala že svojo 60-letnico poroke.

Jože se je rodil 7. 1. 1929 v Primči vasi pri Ambrusu in Marija 7. 4. 1929 v Drašči vasi.

Poročila sta se 12. 2. 1955 in Jože se je priženil k Mariji v Draščo vas, kjer sta prevzela skrb za domačijo in tudi za Marijino bolno mater.

Z domačijo sta imela precej dela, saj je med 2. svetovno vojno zgorel hlev in tako sta morala zgraditi novega, ki sta ga uspela dokončati do leta 1973. V zakonu so se jima rodili trije otroci. Najstarejši sin Jože se je rodil leta 1955, leta 1957 se jima je rodil sin Janez in leta 1960 hčerka Marija kot zadnji in najmlajši otrok.

Do približno leta 1968 sta Marija in Jože vso svojo skrb namenila domačiji in skrbi ter vzgajanju svojih otrok. Z vsem tem sta imela zelo veliko dela, zato nobeden od njiju ni hodil v službo. K sreči so na kmetiji pridelali dovolj hrane zase, vzredili pa so tudi kakšno hlevsko žival za prodajo, da so prišli do denarja. Ker pa so zelo težko plačevali davke, je šel Jože leta 1968 v službo. Najprej je le tri leta in šest mesecev služboval v Litostroju, nato je šel za vratarja pri Mestnem vodovodu, nato pa v Klinični center, kjer je bil vse do svoje upokojitve.

Živela sta mirno življenje, brez prepirov. Na vprašanje, kako to, da nikoli ni prišlo do prepira, je Marija dejala, da je v zakonu potrebno vedno malo potrpeti in da je bolje biti tiho ter se malo ugrizniti v jezik, da ne pride do hudih besed. Še vedno oba živita na svoji domačiji, skupaj s sinom Janezom, ki sta mu prepustila vodenje domačije, saj njuno zdravje ni več najboljše, sta pa še vedno toliko pri močeh, da poskrbita zase, drug za drugega ter pomagata pri manjših kmečkih in gospodinjskih opravilih. Vedno pa se razveselita obiskov svojih sedmih vnukov in štirih pravnukov.

Helena Barle

Na Hinjah sta praznovala zakonca Kranjc

Pred mesecem sta proslavila biserno poroko. V torek 23. decembra 2014 pa je praznoval rojstni dan zakonec Ivan, in to kar 90 let.

»Šestdeset let ni kratka doba, a je čas hitro minil«: Tako sta dejala slavljenca, ko smo ju obiskali. Delegacijo so sestavljali: člana društva upokojencev, članica KORK Hinje, župan občine Žužemberk Franc Škufca in direktor občinske uprave Jacques Gros. Kljub težki mladosti, bivanju v koncentracijskih taboriščih in terenskem delu je Ivan še relativno zdrav, vozi avto in skoraj ne pozna zdravil. Žena Marija je še v redu, a je imela več težav z zdravjem, vrsto nezgod, zaradi katerih ima nekaj posledic. Med pogovorom smo izvedeli marsikaj o njuni prehojeni poti, težavah in srečnih trenutkih. Za oba jubileja smo jima čestitali, izročili skromna darila in šopka, ki bosta krasila njun dom.

Obisk takšne družine, kot sta zakonca Marija in Ivan, je prijeten in vliva upanje, da je tudi nekaj starejših, ki nimajo težav z zdravjem in spominom. Ob slovesu smo jima zaželeli še veliko let v zdravju.

Dušan Mikec

»Si to, na kar se osredotočaš!«

Dobra fotografija pripoveduje svojo zgodbo. In dobrih zgodb je v zbirki oblikovalke in fotografinje Neje že veliko.

V eni izmed suhokranjskih vasi, v Klečetu, je danes 22-letna **Neja Hrovat** v zgodnjih najstniških letih prvič pogledala skozi fotografski objektiv. In kar je videla, ji je bilo všeč. Zelo všeč. Tako zelo všeč, da je fotografija postala del njenega vsakdanjika.

Prve korake v svet fotografije je Neja naredila že v poznih osnovnošolskih letih. Sprva je bilo fotografiranje zanjo le sproščeno preživljanje časa. »*V sedmem razredu sem pričela uporabljati družinski digitalni kompaktni fotoaparat,*« se spominja Neja. Fotografije, ki so nastale kot rezultat njenega umetniškega lovljenja trenutkov vsakdana, je imela priložnost razstaviti na svoji čisto prvi fotografski razstavi v domači osnovni šoli v Žužemberku proti koncu svojega šolanja, v devetem razredu. Ko so ji starši v juniju, tik preden je zaključila šolanje v osnovni šoli, povsem nepričakovano podarili čisto nov, profesionalni fotoaparat, se je njen hobi počasi pričel razvijati v nekaj več – v način življenja.

Neja Hrovat z zmagovalno fotografijo natečaja Vesna – Živeti življenje brez nasilja, osebni arhiv Neje Hrovat

Šolanje je Neja nadaljevala na Ekonomski šoli Novo mesto, kjer se je vpisala na program medijski tehnik. Tam je svojo strast do fotografije in oblikovanja pričela razvijati še na strokovnem nivoju. S fotografijami se je v času srednješolskega izobraževanja vrnila na osnovno šolo v Žužemberk, kjer je leta 2012 v okviru slovenskega kulturnega praznika ponovno razstavila svoje fotografije.

Pričela je sodelovati tudi na fotografskih ter oblikovalski natečajih in tekmovanjih. Predstavljali so ji izziv, ob enem pa tudi možnost spoznavanja, kako svet skozi objektiv in svoje razmišljanje vidijo drugi, njeni sovrstniki. Med vidnejše dosežke lahko Neja naniza 1. mesto v grafičnem oblikovanju na festivalu Vetrnica 2010; 2. mesto v grafičnem oblikovanju na festivalu Vetrnica 2011; zmago na literarnem natečaju *Demokracija naj ti da krila*, ki ga je organiziralo Ministrstvo za šolstvo in šport v sodelovanju z Zavodom RS za šolstvo in družbo Mobitel; 1. mesto v fotografiji na festivalu Muza 2012 v kategoriji do 21 let; 1. mesto v fotografiji natečaja spletne strani Lifestyle Natural; zmago na natečaju Travel Slovenija; nagrado na natečaju MKLJ – Voda. Vse uspehe je za konec srednješolskega izobraževanja kronala z diamantno maturo, za katero je dobila priznanje in nagrado predsednika Republike Slovenije.

Trenutno najbolj vidna in za Nejo zagotovo ena izmed najpomembnejših do sedaj pa je zmaga na fotografskem natečaju *Nasilje na njeni koži*. Na natečaju, ki je služil kot medijska podpora projektu *Vesna – živeti življenje brez nasilja* in ki je potekal pod vodstvom Direktorata z družino pri Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, je med vsem prispelimi fotografijami, teh je bilo 145, Nejina dosegla prvo nagrado.

Neja trenutno na Fakulteti za dizajn obiskuje 3. letnik smeri vizualne komunikacije. Kot pravi sama, je študij »*samoiniciativen in odvisen od želja in truda, ki ga v študij vloži posameznik.*« Študiju posveča veliko pozornosti, ob enem pa strast do oblikovanja izkazuje tudi pri številnih drugih projektih in v sodelovanju z različnimi mediji, podjetji. Dve leti je v uredništvu Dolenjskega lista opravljala praktično usposabljanje, sedaj pa tam že četrto leto občasno nadomešča medijskega operaterja; retušira in pripravlja fotografije za tisk, oblikuje oglase, internetne pasice, ustvarja animacije. Izdeluje tudi celostne grafične podobe za podjetja, priložnost pa je imela sodelovati tudi s priznano modno oblikovalko Majo Ferme na lanskem pariškem tednu mode.

Svoje ustvarjanje Neja predstavlja pod pseudonimom *Ajen Design* (www.ajendesign.com), aktivno pa sodeluje tudi v video produkciji *The Pyroman Production* (www.thepyromanproduction.com), kjer s preostalimi člani ekipe snuje zgodbe, piše scenarije, snema ter ureja posnetke v postprodukciji.

Neja zase pravi, da je grafična oblikovalka in fotografinja, a ob enem poudarja, da mora biti danes grafični oblikovalec veliko več kot le premočrten snovalec oblik. »*Posedovati mora oblikovalsko razmišljanje,*« je prepričana, »*Oblikovalec je pisatelj, snovalec zgodbe, oglaševalec, ilustrator, fotograf, snemalec, animator…*« Izpostavlja, da se velikokrat pojavi problem, ker ljudje ne prepoznajo dejanskega dela grafičnega oblikovalca, ne zavedajo se kompleksnosti njegovega dela. »*Logotip ni le sličica, ki jo lahko narediš v petih minutah. Je končni rezultat daljšega procesa raziskave, razmišljanja, skiciranja, povezovanja… Logotip mora predstavljati podjetje, sicer je brez pomena. Marsikdo se tega ne zaveda, zato tudi ne ceni oblikovanja in se zadovolji s povprečnostjo.*« Kot še meni mlada oblikovalka, oblikovanje od oblikovalca zahteva vizualno in likovno razmišljanje, čim širšo razgledanost, razumevanje likovne umetnosti, umetnostne zgodovine. Neja zavrača sledenje trenutnim trendom in jih raje poskuša preseči. »*Če se zadovoljimo s tem, kar nam ponuja sedanjost, ne bomo nikoli tako odlični, da bi trende uspeli postavljati sami,*« je prepričana.

Navdih za svoje oblikovanje in fotografiranje Neja išče med številnimi svetovnimi in tudi slovenskimi umetniki. V umetnosti se navdušuje predvsem nad deli španskega umetnika Salvadorja Dalija, belgijskega surrealističnega slikarja Renéja Magritta ter nizozemskega grafika M. C. Esherja. Med fotografi ima precej širok spekter tistih, ki jih ceni, še posebej pa ji je všeč fotografsko delo Arneja Hodaliča. »*Všeč mi je, kako se giblje med konceptualnostjo in komercialo,*« izpostavlja Neja.

Pred Nejo se vsak dan pojavljajo nove priložnosti in novi izzivi. »*Si to, na kar se osredotočaš,*« meni in dodaja, da se študij in učenje oblikovalca nikoli ne končata. In če smo začeli s tem, da dobra fotografija vedno pripoveduje svojo zgodbo, smo lahko prepričani, da bo takšnih zgodb v življenjski knjigi Neje Hrovat še veliko. In komaj čakamo nanje!

■ **Mateja Filipič**

70. obletnica bombandiranj Žužemberka

7. januarja leta 1944 je zavezniško letalstvo začelo iz Italije bombardirati industrijske in druge objekte v Sloveniji. Vse do konca vojne so zavezniki z letali obstreljevali tudi Žužemberk, ki je bil bombandiran več kot dvajsetkrat. Veliko škode na objektih pa so med vojni naredili tudi Nemci in Italijani. V Suhi krajini je iz časa druge svetovne vojne poleg številnih tem bombandiranje gotovo neraziskano področje. Bombandiranja so povzročila veliko uničenja in tudi smrti ljudi. Cilje za bombardiranje v Sloveniji so določali skupaj s partizani, ki so sporočali koordinate.

Znana je fotografija zavezniškega letala, ki spušča uničevalne rakete nad Žužemberk. Zdaj smo dobili več fotografij, ki so jih posneli zavezniški piloti in prikazujejo raketiranje Žužemberka, bližnje Sadinje vasi, Novega mesta, Šmihela in Straže pri Novem mestu, Ribnice, Vač in še drugih »ciljev«. Na večini posnetkov vidimo spodaj na zemlji vasi in stavbe, v ospredju pa raketne izstrelke, ki letijo proti njim. Pretresljivi posnetki. Seveda se letalci v teh letalih niso zavedali, da povzročajo smrt in uničenje nedolžnih ljudi.

Gnidovec o bombardiranjih

Lansko leto je izšla knjiga spominov žužemberškega dekana Karla Gnidovca, v kateri je poleg mnogih hudih zgodb opisal tudi nekaj letalskih napadov na Žužemberk.

»Ko smo bili z litanijami že blizu konca, naenkrat zabobni nad nami, kmalu se na spodnjem koncu trga zasliši značilno švistanje padajoče bombe in nato tresk in trušč podirajočega se poslopja. V cerkvi nastane grozna panika. Vse se dvigne in tišči k izhodu. Jaz hitro spravim monštranco v tabernakelj in od oltarja zavpijem ljudem, naj mirno ostanejo v cerkvi, ker bi bilo vsako beganje po cesti še bolj nevarno. Ubogali so me, tiščali so se eni pod oboki zvonika, drugi pod obokom zakristije in tako smo trepetaje čakali, kaj pride. Priletela je nad Žužemberk ponovno cela eskadrilja bombnikov, a k sreči je v trgu odvrgla samo eno bombo, ki je do tal raznesla hlev in skedenj gospodarja Novak Janeza št. 12, potem pa zopet raztresala bombe po bregu proti Cviblu in izginila za Golim Vrhom.«

»Na veliko noč, dne 1. aprila, je bilo najlepše vreme. Opravilo ob 10h je imel sosed, župni upravitelj Zupanc. Med kosilom se je naenkrat oglasilo značilno brnenje letalskega motorja, ki je postajalo čedalje močneje in kmalu se je z desne strani Krke zaslišal tresk izstreljene rakete in trušč razpadajočega zidovja. S strahom sva pričakovala, kaj še pride. Pa to pot ni bilo ničesar več. Dvoje partizanskih lovcev je priletelo izza ribniške Velike gore preko hinjskih hribov nad trg, obkrožilo desni breg Krke in zažgalo ter porušilo hišo in gospodarsko poslopje Rojc Franceta št. 117. To pa, kakor se je pozneje govorilo, pomotoma, ker je bila ta usoda namenjena pravzaprav poslopju št. 124, kjer je bila domobranska komanda. Nato sta letali zavili ob Krki navzdol in z nekaj raketami porušili na Dvoru cerkev in zvoniku odbili streho. Mirno in veselo velikonočno veselje je bilo v trenutku končano.«

Raketa v cerkev

»Tudi ta dan je ravno za kosilo zopet završalo v zraku prav tam, kakor prejšnji dan, samo da je sedaj še hitreje in še bližje treščila raketa v neko steno, ki se je z glasnim truščem rušila. 'To je moralo biti pa že na tej strani,' rečem prijatelju, ki je prestrašen prisluškoval, kam so se lovci sedaj obrnili. Slišati je bilo, da se oddaljujejo. V tem pa že prihiti v sobo moja gospodinja, ki pravi, da se skoz okno vidi dim, kakor bi cerkev gorela. Skočiva tja pogledat, pa ugotoviva, da to ni dim od ognja, ampak prah od ruševin in to točno od cerkve. Zopet naju je minilo vse veselje, brž zaključiva obed in se podava v trg. Cerkev je ostala čez poldne odprta, da bi lahko šli notri molit verniki, ki bi v trgu čakali popoldanske službe božje. Ko prideva do cerkvenih vrat, srečava na pragu nekega nemškega oficirja, ki se je ravno vračal iz cerkve, medtem, ko je nekaj domobrancev še stalo v njej in si ogledovalo veliko luknjo, ki jo je izstrelek naredil v steno. 'No, lep pozdrav so vam partizani poslali za praznike,' pravi nemški oficir, 'vsa sreča, da nimajo bombnikov, drugače ne bi nobena hiša več stala v trgu.' Molče in s solzami v očeh si ogledujeva škodo. Kakor prvič, tako je tudi zdaj raketa poškodovala južno steno cerkve, ker je ta zaradi klanca višja od severne. Samo da je bila sedaj zadeta stena bližje zvoniku kot prejšnje leto in da je bila luknja v stropu večja. Nemški oficir, ki je bil v civilu inženir ali arhitekt, pojasni, da zaenkrat cerkev ni v nevarnosti in da imamo, dokler bo trajalo lepo vreme, brez skrbi službo božjo v njej, ko odstranimo ruševine, lahko pa nastane katastrofa, če jo zadene še kak podoben pretres, ker se je vsa južna stena nevarno nagnila navzven. Pri tem nama pa kaže precej široko razpoko, ki je nastala na vrhu, ko je stena odstopila in se nagnila na ven. Da tudi sedaj ni ostala na strehi niti ena opeka, je bilo razumljivo samo po sebi. Sosed Zupanc se je poslovil, jaz pa sem naprosil nekaj žensk, ki so prišle blizu, naj vsaj deloma pospravijo kamenje, ki se je nakotalilo po cerkvi in ga zmečejo na kup ob cerkveni steni ter pobrišejo prah po oltarju in klopeh, da bomo mogli imeti popoldansko pobožnost. Ta se je res vršila, toda ob majhni udeležbi vernikov, ki pa so vsi odhajali iz cerkve solznih oči in z žalostjo v srcu, da se vojaška oblast znaša nad cerkvijo, ki v nobenem oziru ni ničesar zakrivila.«

»Kakor nalašč sta popoldne prileteli zopet dve partizanski letali nad trg in po daljšem kroženju nad našim koncem sprožili rakete v nadstropje Glavanove hiše, kjer je bila nemška komanda in v nasproti ležečo hišo Martina Hrovata, št. 64, očeta župnijskega upravitelja Ivana Hrovata. Ker pa je med obema hišama stala visoka in košata lipa, sta mogli letali hiši samo s konca raketirali, tako, da sta bili pač močno poškodovani in postali za stanovanje nerabni, ni pa bil nihče ubit ali ranjen.«

(se nadaljuje)

Vir: Žužemberški grad, Suhokranjski zbornik 1997, str. 47

NAŠI ZNANI SUHOKRANJCI

Znanim Suhokranjcem, ki so bili od. L. 1994 odkriti v OŠ Žužemberk, so se pridružili še štirje iz Krajevne skupnosti Hinje: **dr. Gregor Pečjak,** doktor teologije, duhovnik in pisatelj (Hinje, 1867 – Ljubljana, 1961); **Rudolf Pečjak,** pedagog in pisatelj (Hinje, 1891 – Ljubljana, 1940); **Jože Kastelic,** gospodarstvenik in domoljub (Žvirče, 1920 – Toronto, 2011) ter **Frank Lausche Lovše,** senator, guverner OHIA in župan Clevelanda (Cleveland, 1895 – Cleveland, 1990), po očetu Alojzu Lovšetu iz Hinj. V nadaljevanjih bomo predstavili vsakega posebej, začenši z nazadnje odkritim in najpomembnejšim ameriškim Slovencem vseh časov **FRANKOM LOVŠETOM**.

FRANK LAUSCHE LOVŠE

(Cleveland, 1895 – 1990, Cleveland)

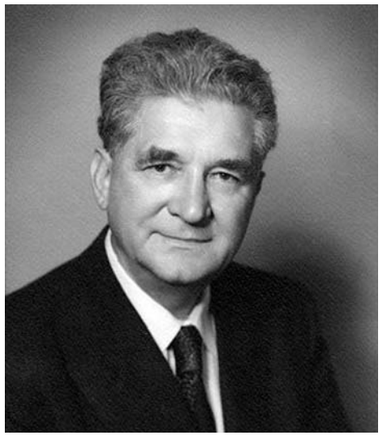

Med ameriškimi politiki slovenskega rodu je nedvomno najpomembnejši Frank J. Lovše. Rodil se je slovenskima staršema **Lojzetu Lovšetu iz Hinj** in **Francki Milavec iz Dvorske vasi** pri Velikih Laščah, in sicer 14. 11. 1895 v Clevelandu, v družini z 10 otroki.

Frank je bil najstarejši. Po prezgodnji očetovi smrti je pomagal ovdoveli materi v trgovini z vinom in manjši kavarni, raznašal je časopise in prižigal plinsko razsvetljavo.

Mama je bila odlična pevka; kar pet otrok se je glasbeno udejstvovalo. Frank se je šolal v slovenski šoli župnije sv. Vida v Clevelandu, v vojski je končal srednjo šolo, se odpovedal poklicni igri baseballa in zelo uspešno doštudiral **pravo.** Postal je odvetnik, a kmalu vstopil v politiko

Leta 1942 je postala **prvi slovenski župan Clevelanda** in bil nato izvoljen še dvakrat. **Petkrat** (v letih 1945-1947; 1949-1957) je bil Frank Lovše **guverner Ohia –** prvi slovenski guverner in prvi katoliški guverner Ohia.

Dvakrat (med l. 1957 in 1969) je bil **ameriški senator –** prvi senator slovenskega rodu. V senatu je veljal za sredinskega politika. Leta 1952 je predsedniški kandidat Einsenhower premišljeval, da bi postal Lovše njegov kandidat za podpredsednika ZDA.

Pri 72 letih je zaključil politično kariero. Po smrti žene Jane (potomcev ni imel) se je preselil v slovenski dom za ostarele v Clevelandu, kjer je **2. 4. 1990 umrl** zaradi odpovedi srca.

Že za časa njegovega življenja so njemu v čast poimenovali **poslovno zgradbo** s 1300 uslužbenci (Lausche State Building); njegovo podobo je l. 1956 revija **Times** objavila na naslovnici. Papež Janez Pavel II. ga je kot zglednega katolika imenoval za **»Viteza malteškega rodu«.**

UTRINKI IZ ČLANKOV O LOVŠETU, OBJAVLJENIH V AMERIŠKI DOMOVINI

- Lovše je bil neodvisno misleč demokrat, sicer konservativnih pogledov. Deloval je za osnovne politične vrednote. Osredotočil se je na nacionalne probleme. L. 1964 so ga nominirali za predsednika ZDA, a je to odklonil. Pogosto so ga primerjali z Lincolnom. Bil je do popolnosti pošten in neodvisen, človek integritete, močnih prepričanj, trd in trden, izjemno pravičen, blag in nežen. Še nihče – pred njem in za njim – se ni z odlično retoriko in iskrenostjo – približal javnosti, preprostim ljudem. Svojo veliko moč je črpal iz ljubezni in predanosti svoji družini, prijateljem in bližnjim. Njegovo geslo je bilo: **»Bodi zvest samemu sebi.«**
- Nikoli ni pozabil na svoje **slovensko poreklo.** Na to je bil vedno ponosen. Veselil se je, da bo Slovenija postala samostojna država. Bil je prava legenda; demokrat, ki je glasoval tudi za republikance, če je bil prepričan v pravilnost odločitve. Vedno je poudarjal, da je treba na prvo mesto postaviti **interes naroda / države,** pred strankarskimi interesi.
- Zagovarjal je družinske vrednote, svobodo in človekove pravice. Prizadelo ga je razpadanje družin v ZDA: »Zato so ZDA šibkejše,« je dejal.
- Lovše je **pomagal stotinam emigrantom v ZDA.** Bil je upanje številnim beguncem po 2. sv. vojni, velikan med politiki in navdih za vse izseljene Slovence. Kot **nasprotnik komunizma** Slovenije nikoli ni obiskal, čeprav se je čutil Slovenca in je ljubil domovino svojih staršev.
- Lovšetu so bile lastne **vrline časti, odločnosti, sposobnosti in globoke vere.** Zavzemal se je za enakost vseh ekonomskih skupin po zakonu, za razumevanje med ljudmi v mestu in na podeželju. Govoril in pisal je tekoče slovensko. Na pogrebu z vojaškimi častmi so mu peli slovenske pesmi.
- Glede denarja je bil Lovše zelo skromen. Na vsakem položaju si je najprej znižal plačo. Einsenhower je dejal: »Rad bi bil kandidat za Lovšetovega podpredsednika, če bi on kandidiral za predsednika ZDA.«
- Lovše o sebi: »Kadar sem obremenjen, se vrnem v rodno slovensko sosesko in poslušam prelepe slovenske pesmi. – Popolnoma sem zadovoljen s tem, kar sem kot politik dal Ohiu – najboljše, kar imam. Kot župan in kot guverner sem poskrbel za to, da se je vladalo na podlagi volje vseh ljudi, ne po volji sebičnih klik. **Verjamem v demokracijo v njeni resnični, pravi obliki.**«

■ **mag. Jelka Mrvar**

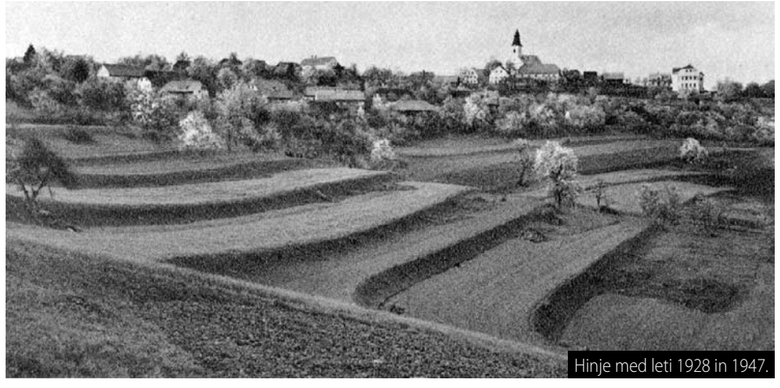

Hinje med leti 1928 in 1947.

Park znanih Suhokranjcev – projekt zgodovinskega spomina in naše suhokranjske identitete

Suha krajina, dolgo pozabljena, zamolčana in odrinjena dežela neodkrite lepote si zasluži, da se razišče njena bogata preteklost.

Poslanstvo odkrivanja in prenašanja spoznanj, kulture in vrednot je začela **l. 1994 OŠ Žužemberk** s podružnicami Ajdovec, Dvor Šmihel in z Vrtcem. Tako so nastali: etnološki muzej, naravoslovne in botanične zbirke, zbirka starih tiskov ter najbolj poznan **Muzej znanih Suhokranjcev.**

Z načrtnim preučevanjem je **do leta 2014** nastalo **32** raziskovalnih nalog o Suhokranjcih, ki so se s svojimi deli na različnih področjih zapisali ne le v zgodovino Slovenije, ampak tudi v evropski, celo svetovni prostor. Vsi so v šolskem muzeju dobili **spominsko ploščico**, nekateri najvidnejši pa: **kip** (Leon Štukelj), **bronasti relief** (dr. Fran Bradač, dr. Anton Kuhelj, dr. Janez Gnidovec) in **spominsko ploščo** (L. Štukelj v Zafari).

Projekt se nadaljuje. V š.l. 2014/15 bo razglašen za znanega Suhokranjca **grof Andrej Turjaški,** zmagovalec bitke pri Sisku, rojen v gradu Žužemberk.

Poleti 2014 je dozorela ideja, da bi se na trgu v Žužemberku uredilo Park znanih Suhokranjcev. Občina Žužemberk je za ta projekt imenovala strokovno skupino. **Mag. Alenka Vidergar,** znana akademska kiparka, avtorica vseh kiparskih upodobitev znanih Suhokranjcev v OŠ Žužemberk, se je z veseljem odzvala povabilu za sodelovanje.

Po preučitvi možnih lokacij in različnih variant je bila sprejeta odločitev, da se spominska obeležja postavi **na zelenici ob paviljonu EASA,** in sicer najprej kamnit steber s ploščo, na kateri bodo zapisani vsi doslej odkriti znani Suhokranjci, vključno s 4 iz KS Hinje.

Sledita še dva spomenika, sestavljena iz treh kamnitih stebrov, na katere se bodo postopoma nameščali bronasti reliefi najbolj zaslužnih Suhokranjcev. **Načrtujemo, da bi Park z 12 reliefi dobil končno podobo l. 2018.** Oglejte si spodnjo skico parka in seznam znanih Suhokranjcev.

Vrednost projekta za l. 2015 (postavitev napisne plošče, enega spomenika in treh bronastih reliefov) je približno 16 000 €.

Le manjši delež bo lahko prispevala Občina Žužemberk,zato se s prošnjo za donacijo obračamo tudi na bralce Suhokranjskih poti. Vsak dar bo dragocen. Vsi, ki bi želeli prispevati za to kulturno in duhovno dobrino, **nakažite svoj dar na TRR SI56 0139 3010 0015 568, sklic: SI00 730100 – Občina Žužemberk – z namenom »Za Park znanih Suhokranjcev«, in sicer do 15. maja 2015. Že izpolnjen plačilni nalog brez zneska donacije lahko dobite tudi na Občini Žužemberk v spre-**

Spominski park Žužemberk
koncept

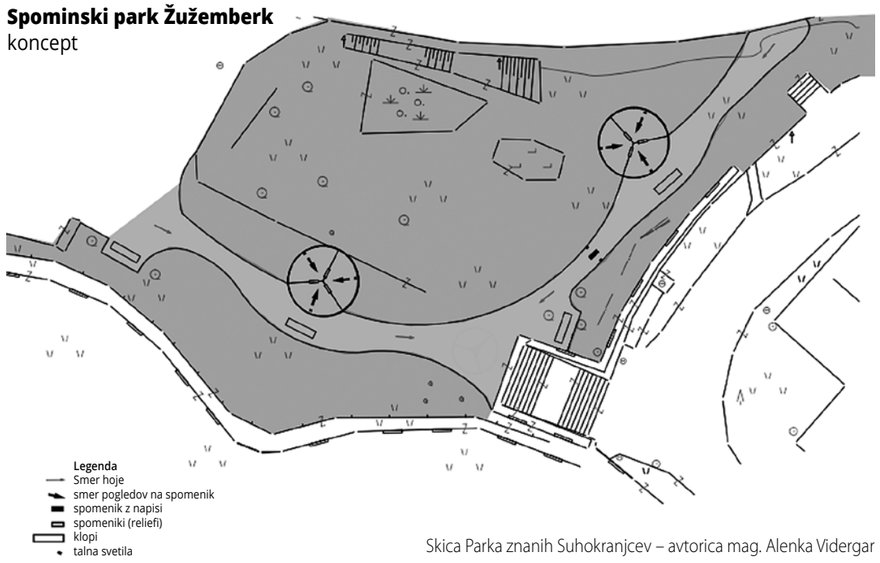

Skica Parka znanih Suhokranjcev – avtorica mag. Alenka Vidergar

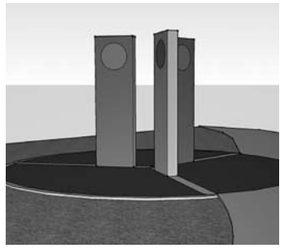

jemni pisarni. Imena vseh darovalcev bomo javno objavili. Hvala za vašo podporo.

■ **mag. Jelka Mrvar**

Avtorica Projekta »Znani Suhokranjci«

Abecedni seznam znanih Suhokranjcev

knez JANEZ VAJKARD AUERSPERG (Žužemberk, 1516 - Žužemberk, 1677) - začetnik knežje linije Auerspergov, diplomat, minister

dr. FRAN BRADAČ (Jama, 1885 - Ljubljana, 1976) - dr. klasičnega jezikoslovja, prevajalec,redni profesor

JOŽEFA FABJAN - sestra ANTONIJA (Malo Lipje, 1907 - Goražde, 1941) - blažena drinska mučenka

SLAVKO GLIHA (Žužemberk, 1940 -) - agrarni ekonomist, direktor Kmetijskega inštituta

ANTE GNIDOVEC (Sr. Lipovec, 1892 - Ljubljana, 1974) - začetnik smučarskega športa, igralec, režiser

VINKO GLOBOKAR (Anderney, 1934 -) - skladatelj, dirigent, pozavnist

dr. JANEZ GNIDOVEC (Vel. Lipovec, 1873 - Ljubljana, 1939) - dr. filozofije, škof, misijonar, dobrotnik

KAREL GNIDOVEC (Vel. Lipovec, 1877 - Olševek, 1962) - dekan, častni kanonik, kronist, rodoljub

prelat dr. FRAN GRIVEC (Vel. Lipovec, 1878 - Ljubljana, 1963) - dr. teologije, zgodovinar, slavist, redni profesor

SLAVKO HOTKO (Žužemberk, 1915 - Žužemberk, 2002) - ljubiteljski slikar

TOMAŽ HUMAR (Kamnik, 1969 - Himalaja, 2009) - vrhunski alpinist

dr. JOŽE JAKŠA (Žužemberk, 1895 - Ljubljana, 1954) - zdravnik, dermatovenerolog, izredni profesor

ANTON JUG (Solkan, 1878 - Plešivica, 1943) - ljudski slikar

JOŽE KASTELIC (Klečet, 1898 - Aconcagua, 1940) - izseljenski duhovnik, kulturnik, gornik

JOŽE KASTELIC (Žvirče, 1920 - Toronto, 2011) - gospodarstvenik, domoljub

IVAN KERN (Žužemberk, 1898 - Ljubljana, 1991) - admiral, vojaški pilot, politik

IGNACIJ A. KLEINMAYER (Celovec, 1745 - Žužemberk, 1802) - tiskar, založnik

JANEZ KMET (Gor. Podšumberk, 1917 - Sela pri Ajd., 1965) -

duhovnik, pisatelj

dr. ANTON KUHELJ (Opčine, 1902 - Ljubljana, 1980) - dr. tehniških znanosti, letalski konstruktor, zaslužni profesor in dekan Tehniške fakultete, podpredsednik SAZU, rektor Univerze v Ljubljani

MARJAN LEGAN (Žiri, 1939 - Novo mesto, 1999) urednik Dolenjskega lista

FRANK LAUSCHE LOVŠE (Cleveland, 1895 - Cleveland, 1990) - senator, guverner Ohia, župan Clevelanda

dr. IRMA MARINČIČ OŽBALT (Žužemberk, 1926 -) - dr. slovanskih jezikov in primerjalne književnosti, pisateljica

IVANKA MESTNIK (Drašča vas, 1934 -) - pisateljica

FRANC MLAKAR (Senožeče, 1892 - Žužemberk, 1980) - ljubiteljski slikar

FRANC MRVAR (Klečet, 1897 - Žužemberk, 1973) - šolski upravitelj, ljudski posvetitelj

prelat JANEZ MRVAR (Žužemberk, 1917 - Ekvador, 2009) - misijonar

mag. ERNEST PEHANI (Žužemberk, 1900 - Ljubljana, 1971) - redni profesor elektrotehnike

dr. GREGORIJ PEČJAK (Hinje, 1867 - Ljubljana, 1961) - dr. teologije, duhovnik,pisatelj

RUDOLF PEČJAK (Hinje, 1891 - Ljubljana, 1940) - pedagog, pisatelj

FRANC POŽUN (Podgorje, 1895 - Žužemberk, 1942) - zborovodja, skladatelj, organist

ROZALIJA SRŠEN - ZALLA ZARANA (Žužemberk, 1897 - Hollywood, 1967) - filmska igralka

JOSIP SCHMORANZER (Škofja Loka, 1862 - Merano, 1934) - učitelj v Žužemberku, znanstvenik

LEON ŠTUKELJ (Novo mesto, 1898 - Maribor, 1999) - olimpionik, pravnik

grof ANDREJ TURJAŠKI (Žužemberk, 1557 - Žužemberk, 1594) - vojskovodja, zmagovalec bitke pri Sisku (1593)

dr. KAREL ULEPIČ plemeniti (Žužemberk, 1811 - Karlovy Vary, 1862) - dr. prava in filozofije, politik, zgodovinar

SUNITA L. WILLIAMS (Ohio, 1965 -) - astronavtka slovenskega rodu

ALOJZIJ ZUPANC (Znojile, 1893 - Šmihel, 1974) - duhovnik, zgodovinar, ljudski prosvetitelj

■ **mag. Jelka Mrvar**

LITERARNI KOTIČEK

V 57. številki Suhokranjskih poti nadaljujemo s predstavitvami besedil avtorjev, ki so pisali o Suhi krajini. S tem želimo krepiti rodoljubje, poznavanje krajev in kulture v naši lepi deželi ob Krki. Tokrat objavljamo 1. del Spominov na Zafaro – našega znamenitega olimpionika Leona Štuklja.

Tistega nepozabnega dne

Sreda, 6. oktober 1999. Velik, slovesen dan.

Leon Štukelj, takrat najstarejši olimpionik, po materi Mariji Milner – Bildovi iz Zafare – Suhokranjec, se je odpovedal načrtovanemu potovanju v ZDA in prišel na otvoritev prizidka k telovadnici OŠ Žužemberk.

Spremljali so ga takratni državni sekretar T. Zajc, predsednik državnega zbora dr. J. Podobnik in državni sekretar za šport dr. J. Strel.

Suhokranjci – otroci in odrasli – so do zadnjega kotička napolnili nove tribune. Prisrčno navdušenje, ganjenost ljudi ob vstopu Leona Štuklja v telovadnico, so nepozabni.

Z lahkotnim korakom je stopil do mikrofona in v desetminutnem govoru šaljivo, veselo in spodbudno spregovoril o preteklih in sedanjih časih. Naglasil je svoje suhokranjsko poreklo in občudoval dobre pogoje, v katerih telovadijo suhokranjski šolarji.

»Brez trdega dela in discipline ni uspehov,« je dejal. Z zanimanjem je sledil programu: MPZ je zapel njegove najljubše pesmi, športniki so se predstavili z gimnastičnimi vajami, odlomke iz raziskovalne naloge o njem je spremljala projekcija posnetkov iz Zafare, kjer je preživljal svoje počitnice. Prerezal je trak novega prizidka telovadnice in vidno ganjen komentiral posnetke iz Zafare: »Tukaj smo kosili deteljo. –To je stara lipa s kamnito mizo, kozolec z latami, kjer sem telovadil kot otrok… To je senožet, kjer smo nabirali gobe…« Bistrina spomina stoletnika je bila izjemna.

Navdušen je bil nad uspehi žužemberških odbojkarjev. Srečen se je iskreno pozdravljal s sorodniki, ki so se udeležili srečanja v šolski zbornici. V pogovoru je poudaril **pomen vztrajnosti pri delu, urejenosti in reda, poštenosti in zdravega življenja.**

»Zadovoljen sem s svojim življenjem. Vedno sem našel stik z vsakim človekom, pa naj je bil to predsednik države ali cestni pometač. – Želim si, da bi se še srečali, a pri mojih sto letih so dragocene že sekunde…«

Vsi, ki smo tistega dne doživeli srečanje z Leonom Štuklјem, smo občutili izjemnost njegove osebnosti.

■ **mag. Jelka Mrvar**

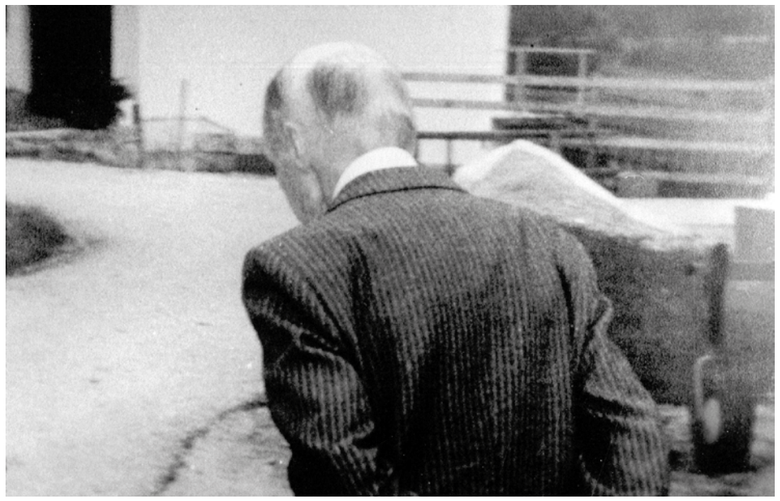

Zadnji obisk Leona Štuklja v Zafari – 6. 10. 1999 Foto: Aleš Zupančič

Moje počitnice v Zafari (1. del)

Še kot šolarček ljudske šole sem preživljal šolske počitnice pri svoji teti Katini /Milner/ v Zafari nad Žužemberkom.

Pri hiši se je reklo pri »Bildovih«. Vsaka hiša v vasi je imela, zagotovo pa ima še danes, svoje posebno ime.

Vas, ki je v tlačanskem obdobju pripadala graščini Boštajn pri Grosupljem, leži deloma na vznožju, deloma na vrhu hriba, ki prehaja v planoto, oddaljena streljaj od farne cerkve, ta pa je na nasprotnem griču. Cerkev je imela dva zvonika in lep vhod; poleg cerkve je stalo župnišče, ki ga je kasneje, že v Jugoslaviji, zamenjala mogočna nova stavba, tako da je bilo to župnišče najlepše in najsodobnejše v Sloveniji. To se je zgodilo za časa župnikovanja dekana Gnidovca.

Takrat, ko sem obiskoval teto kot šolarček, je še živel tehant Tavčar. Dočakal je visoko starost nad 90 let in bral biserno mašo, kar je precejšnja redkost. Zavoljo obsežnosti fare in obilice duhovnega dela, pa tudi zavoljo omejene telesne sposobnosti starega tehanta, sta bila pri fari kar dva kaplana, prvi in drugi kaplan. Spominjam se samo še priimka enega, to je Žavbija, drugega pa ne več.

Prebivalci spodaj ležečega trga so morali hoditi k maši v strm hrib, kar je marsikateremu delalo težave; tolažili so se pač s tem, da delajo malo pokoro in to jim je lajšalo vest in srce.

V drugi svetovni vojni sta bili tako ponosna cerkev in župnišče v hudih bojih z okupatorjem, domobranci in partizani popolnoma porušeni.

Iz zgornje Zafare je vodila stara, nevozna pot do cerkve skozi dolenji del vasi mimo Štepčevih, Medenovih, Gregčevih, Vovkovih, Janezovih in Babčevih, po poljski vozni poti, speljani mimo Bildovega kozolca in Podunjice, pa se je prišlo nekako v sredino dolnje vas, na razpotje, od koder je vodila ena pot naravnost v trg, druga pa na desno k cerkvi.

Na tej poti, nedaleč od cerkve, je imel majhno trgovinico Babčev Anza. Prodajal je le najenostavnejše življenjske potrebščine, kot moko, olje, vžigalice, kruh, pa tudi pivo in žganje. Moški so se ob nedeljah k maši grede ustavljali pri Anzetu in posrkavali iz frakljev žganje. Ta postaja jim je prav ustrezala zategadelj, da so lahko zamujali sveto mašo, ki je zavoljo starosti tehanta trajala izredno dolgo. Pazili so le na to, da so prišli v cerkev ali na njen prag vsaj pred drugim evangelijem.

Anze se rad spominjam. Mnogokrat sem sedel pri njem ob kamniti mizici pred štacuno. Večkrat me je postregel s požirkom hladnega piva, kar mi je v tistih vročih poletnih dneh dobro delo. Dozdeva se mi, da je takrat v mesecih juliju in avgustu bolj močno pripekalo sonce kot danes.

Anza je bil invalid brez ene noge. Hiša, v kateri je imel štacuno, je bila njegova last, preživljal pa se je od prodajanja. Za skromno življenje je bilo dovolj, več pa od življenja ni terjal. Ljudje so pač živeli tisti čas od tega, kar jim je dajala zemlja in kar je ustvarilo njihovo trdo delo. In niso tožili. Tudi niso razmišljali, zakaj je huda borba za življenje. Vsak je opravljal dan za dnem, rod za rodom, svoje delo natanko po nekem nenapisanem urniku in v jeseni spravljal s polj sadove svojega dela. Brez elektrike in vodovoda, le ob leščerbi in prestreženi deževnici, so živeli zadovoljno.

Ob tej poti je stanovala tudi Krivčeva Manca, edina šivilja v vasi.

Z mamo sta se poznali in kadar je prišla z menoj, sva jo obiskala.

Zatekel pa sem se k njej tudi sam takrat,ko se je pojavilo domotožje. Vedno me je prijazno sprejela in takoj odložila delo, ko sem vstopil v sobo. Z obiskom sem jo odvrnil za nekaj časa od brnečega šivalnega stroja in jo prisilil, da je počivala.

Njena soba je bila opremljena bolj meščansko in me je spominjala na naš dom v Novem mestu.

Presenetila me je enkrat z majhnim stereoskopom, v katerem sem gledal reliefne slike. Takšnega aparata še nisem nikoli videl. Razdaljo slike ali fotografije od leče sem lahko uravnaval in izostroval podobo. Priznam, da me je odtlej tudi ta aparat privlačil k njej v obisk.

Na nekaj podobnega se spominjam, toda to je moralo biti kasneje, nekako ob času balkanskih vojn v letih 1912/13, ko so prišli v Novo mesto od kraja do kraja potujoči lastniki velikih skrinj, ki so jih nosili na svojih hrbtih in smo, seveda proti plačilu, gledali v njih razne prizore iz teh vojn v tridimenzionalnih podobah.

Naši neposredni sosedje so bili Karnirjevi, doli pod podom pa Tonetovi.

Karnirjevi so bili prav tako kot moja teta polgruntarji, tudi pri njih je bil samo en sin, z istim imenom kot moj bratranec. Po očetovi smrti je prevzel posestvo in se nato poročil z mojo sestrično Francko, najmlajšo od Bildovih deklet.

Poznal sem še starega Karnirja. Pisal se je pravzaprav Žnideršič, le pri hiši se je reklo pri »Karnirjevih«. Pripovedovali so, da je bil oče Karnir pri kanonirjih trobentač in da so zato rekli »pri kanonirju«, pri »Karnirju«.

Tudi s tem Tonetom sem bil prijatelj in sem ga večkrat obiskal, saj je naš in njegov dom ločila le vrtna ograja. Tako sem se spoznal s starim Karnirjem in njegovimi hčerami, ki pa so bile starejše od mene.

Karnirjevi so imeli čebelnjak nedaleč od hiše; čebel sem se bal in sem se zato čebelnjaka ogibal.

Karnirju se je poznalo, da je bil svoj čas trobentač, ker je imel močan in bolj rezek glas.

Tonetovi so bili skromni kajžarji. Posedovali so nekaj njiv in majhno hišico. Ne morem jih pozabiti, ker so bili z menoj tako prijazni. Saj sem bil še otrok, sprejemali pa so me s spoštovanjem, kot da bi bil odraščen gospod. Otrok ni bilo pri hiši in so živeli skupaj mati, sin in hči, ki pa nista bila poročena.

V tem gornjem delu vasi so še stanovali in imeli svoje domačije Mihčevi, Lavričevi, Zahurščekovi in Grbčevi.

Teta Katina je bila žena maminega najstarejšega brata Franclja,ki je še kot mlad mož odšel v Ameriko in pustil doma ženo in šest otrok. Teta Katina mi je pripovedovala, da je bil Francelj zelo liberalen in da je mnogo čital. Zato se ni razumel z dekanom in je kar nenadoma odšel v Ameriko. Gotovo pa so bili za njegovo odločitev tudi še drugi razlogi; saj so se v tistem času številni slovenski sinovi selili preko luže. Vsekakor pa moramo reči,da ni bilo junaštvo, ko je stric Francelj pustil doma ženo s šestimi nepreskrbljenimi otroki.

Bilo je pet deklet in en sin: Katina, Micka, Johanca, Rezka, Francka in Tone.

V Ameriki se je pri težkem delu v tovarni ponesrečil in je zato malo zaslužil; le redkokdaj je domov poslal kak dolar. Večkrat je bil celo brez dela in je tisti čas živel le od prispevkov tamkajšnje »Podporne enote«. S težko možgansko sklerozo in poškodovano nogo se je na starost vrnil domov ter kmalu nato umrl. Ko sem ga takšnega srečal, se ni več zavedal, da je moj pravi ujec in tako z njim nisem mogel navezati duhovnega stika. Bilo mi je ob tem zelo težko.

Mama je imela še dva brata, Janeza in Naceta, ter sestro Johanco. Ko je po smrti staršev prevzel posestvo brat Francelj, sta kmalu nato odšla v Ameriko oba brata, le Johanca je še nekaj časa ostala doma.

Medtem pa je odšla z doma tudi moja mama.

(se nadaljuje)

Decembrska pravljična urica v Knjižnici Dvor

December je čas praznovanj in obdarovanj, majhnih in velikih pričakovanj, zato smo v Knjižnici Dvor za naše najmlajše obiskovalce pripravili pravljico, ki jih je popeljala k samemu Božičku.

Decembrsko božično pravljico Dragi Božiček je ob ilustracijah doživeto povedala gospa Vida Bukovec. V ustvarjalni delavnici so otroci s pomočjo staršev izdelali Božička in mu »napisali« pismo na način, ki ga bo gotovo razumel, saj malčki še ne znajo pisati, zato so v pismo položili sličice igrač, ki si jih želijo. Na naslednjem srečanju bo že jasno, kdo je bil priden in komu so se želje izpolnile. Vabljeni zopet 12. januarja ob 17. uri v Knjižnico Dvor, kjer vas že čakajo novi pravljični junaki in njihove dogodivščine.

Andreja Špelko

Decembrsko dogajanje na OŠ Prevole

Kot se spodobi in je tradicija že od nekdaj, je lepo, da tako ali drugače proslavimo vstop v novo leto in zaznamujemo vse decembrske praznike ter z odprtimi rokami sprejmemo tri dobre može.

V našem kraju je že po starem izročilu v čislih predvsem Miklavž, ki več ali manj obdaruje vse otroke po domovih, obišče jih v cerkvi in z malenkostjo se jih spomni tudi v šoli – mandarina, bombon, parkelj. Pomembno je, da se ohranja tradicija, ob tem pa še koga razveselimo, če se ob vsem izobilju v današnjem času kdo še tega razveseli. Božiček v naše kraje ne zaide, čeprav je v svoji lepi rdeči opravi zelo prikupen. Najmanjše otroke od 1 do 6 leta starosti pa vsako leto v okrilju ZPM Mojca Novo mesto obišče Dedek Mraz, ki s svojo pojavo in globokim glasom očara tako starše kot otroke. Na šoli tisti dan vlada neko vznemirjenje, ki se od najmlajših razširi na vse in vsi si ogledamo spremstvo in kulturni programček Dedka Mraza. Hvala vsem sponzorjem, ki so kljub krizi še pripravljeni svoje prihranke darovati v ta namen.

Zadnji dan pred prazniki pa je vedno krajevna božično-novoletna prireditev, ki jo organizira šola. Pripravili smo pester, sproščen program, v katerega smo vključili tudi vrtec. Za vse obiskovalce pa so učenci napekli pecivo, kuharice so skuhale čaj in po prireditvi smo se vsi skupaj zbrali ob obloženih mizah, poklepetali ter si zaželeli lepe praznike. Bilo je res prijetno druženje v zadovoljstvo vseh.

Seveda smo že prvi teden decembra okrasili prostore šole, da se ustvari tisto pravo vzdušje, da se nekaj dela, da zadiši po praznikih, kot radi rečemo. Učenci in učitelji smo pred adventom pletli venčke in izdelovali voščilnice ter vse prodajali na prvo adventno nedeljo v Hinjah. S tem denarjem učenci pokrijejo stroške obšolskih dejavnosti in odziv krajanov je res velik. Praznovanje združimo še s koristnim.

Tako nekako smo zaokrožili veseli december, ki ni za vse tako strašno vesel. A upanje umre zadnje in vedno moramo verjeti, da bo to leto zagotovo boljše, glavno, da smo zdravi. To je največja sreča, pa imejmo se radi, olajšajmo in razveselimo drug drugega, pomagajmo si in to je smisel vsega. In vsem iz srca želim koš dobrega ne glede na to, kateri mož bo ta koš prinesel.

Irena Blatnik
OŠ Prevole

Obisk mamice ilustratorke pri Ribicah

V kulturnem tednu v vrtcu smo povabili k nam na obisk go. Dinko Petje, Juretovo mamico. Povabilu se je odzvala in nas s tem zelo razveselila, saj zelo radi rišemo. Za uvod smo ji pripravili igrico z lutkami z naslovom Babica Zima. Narisala nam je medvedka iz zgodbe. Z idejami smo ji ga pomagali pobarvati. Prinesla je pokazat tudi stvari, ki jih slikarji potrebujejo za svoje delo. Od palet, različnih vrst barv, čopičev, listov….Za vsakega otroka je prinesla tudi platno, na katerega so otroci z akrilnimi barvami po svoji želji tudi risali. Naše umetnine smo razstavili na hodniku našega vrtca.

Za obisk, čudovito predstavitev in platna se ji najlepše zahvaljujemo in ji želimo še naprej tako uspešno delo.

Vzg. Natalija Kobe

Zimske radosti na PŠ Ajdovec

Huuuurrrraaaa! Končno smo dočakali sneg. Kar okoli 50 cm ga je napadlo na naši Ajdovški planoti. Ob takih priložnostih smo še posebej ponosni in veseli, da živimo na vasi, odmaknjeni od vrveža in obiskujemo podružnično šolo v našem kraju, ker lahko izkoristimo vse lepote te pokrajine. Hitro smo izkoristili priložnost in imeli športni dan. Prijazni sosedje so nam pripravili progo za sankanje in veseli ter razigrani smo se v sredo, 11. 2. 2015, podali na sneg. Vreme nam je bilo naklonjeno. Z malico pa nas je presenetila mamica učenca iz 2. r. Prinesla je slastne krofe, ki so nam dali še dodatno moč za uživanje na snegu.

Navdušenje tega dne je zapisala Julija Arh iz 2. r. Odšli smo na sankališče. Sara, Nika in jaz smo se spustile po hribu navzdol. Za spust smo uporabile kar napihljiv čoln. Zaradi hitrosti smo kar kričale. Ob spustu sem kepala ostale, ki so hodili navzgor. Julija Papež mi je posodila svoj bob in sem se spustila z njim. Pristala pa sem v visokem snegu. Bilo je veselo in lepo.

Dobrodelni koncert

»Ključ do sreče so sanje, ključ do uspeha je uresničevanje sanj.«

Ta misel je bila vodilo pri pripravi dobrodelnega koncerta. Pripravili smo ga z namenom, da zberemo vsaj delček sredstev, s katerimi bomo kupili prepotrebna senčila za dvorski vrtec. S tem bomo omogočili, da bodo otroci, ki obiskujejo vrtec na Dvoru, lahko koristili tudi prostor v obsegu 100 m^2 ter se zaščitili pred pripeko sonca in neugodnimi vremenskimi vplivi.

V dvournem programu so dobrodelno nastopili Veseli Dolenjci, Dolenjski zvoki, Diamanti, solistki Mojca Marissa Saje in Eva Saje ter pevke in pevci otroških zborov OŠ Žužemberk s podružnicami in Vrtca pod vodstvom ge. Katje Avsenik in pianistke ge. Cvetke Krampelj. Nekatere pesmi pevskih zborov so popestrili tudi naši učenci z igranjem na inštrumente.

Program je doživeto povezovala ga. Maja Kokol, vzgojiteljica v Vrtcu Žužemberk.

K uspehu dobrodelnega koncerta so veliko pripomogli tudi nekateri zunanji sodelavci, in sicer g. Matej Kocjančič, ga. Mateja Filipič.

Brez ozvočenja naš koncert ne bi tako odmeval, zato se zahvaljujemo Dolenjskim zvokom in njihovemu ozvočevalcu.

Sredstva lahko še vedno nakažete na račun pri UJP Novo mesto št. 01393-6030688688, s pripisom »za senčila«.

Na koncu gre velika zahvala vsem obiskovalcem koncerta, ki so s številčnim obiskom podprli naša prizadevanja.

Jana Mrvar in Blanka Perpar
Fotografije: Foto Maver

Kulturna prireditev na Ajdovcu

Učenci in učiteljici na podružnični šoli Ajdovec poskrbimo, da vsako leto ob slovenskem kulturnem prazniku skupaj s krajani in starši počastimo največjega slovenskega pesnika dr. Franceta Prešerna. Čeprav nas je na podružnici čedalje manj, si vseeno skušamo prizadevati, da ohranjamo in razvijamo kulturno dediščino v naših krajih. Tudi letos smo se 10. 2. 2015 zbrali v gasilskem domu na Ajdovcu, kjer smo povabljenim predstavili bogat kulturni program.

Po zapeti Zdravljici smo učenci predstavili življenjepis Franceta Prešerna. Tamara Hočevar iz 4. r. pa je deklamirala pesem Povodni mož. Nismo pozabili na ljudsko izročilo in smo zapeli pesmici Lisička je prav zvita zver in Šmentana muha. V dramskem prizorčku smo zaigrali pravljico Volk in sedem kozličkov. Na prireditvi smo predstavili tudi projekt o zdravilnih rastlinah, o katerih smo postavili tudi razstavo. Med prireditvijo je ravnateljica ga. Mira Kovač podelila 6 priznanj in 1 nagrado za dosežke na šolskem likovnem natečaju z naslovom Življenje je lepo.

Tamara Hočevar in Lea Papež, 4. r.

Potujoča knjižnica Mirana Jarca

Že Cicero je zapisal, da je soba brez knjig kot duša brez telesa. Knjige so še danes naše najboljše prijateljice in spremljevalke, kljub digitalnim medijem, ki so se pojavili. Knjiga ne bo nikoli izumrla. Otroke iz naše občine že v šoli in vrtcu v šolski knjižnici, pri pouku in ostalih dejavnostih spodbujamo pri branju in vzgajamo v bralce. Pri tem pa nam pomaga tudi potujoča knjižnica Mirana Jarca, ki obiskuje našo občino. Knjižnica na kolesih, polna knjig je namenjena vsem občanom naše občine, od najmlajših do najstarejših. V knjižnici je zaposlen knjižničar Luka Mežan, ki svoje delo in poslanstvo opravlja z veseljem in nasmehom na obrazu. Vedno ga spremlja tudi voznik, g. Vinko.

Potujoča knjižnica Mirana Jarca obstaja že od leta 1978. Ima 65 postajališč po Dolenjskem in tudi v belokranjski regiji. V naši občini obiskujejo šest postajališč: dve v Žužemberku (pri šoli in na trgu), na Ajdovcu, Sadinji vasi, na Prevolah in v Šmihelu. Urnik potujoče knjižnice je objavljen na spletni strani Knjižnice Mirana Jarca. Poleg občanov potujoča knjižnica obišče tudi šole in vrtce. Imajo vse vrste gradiva, od leposlovja (ljubezenski romani, detektivke, pustolovski romani, humoristične knjige …), slikanic za najmlajše do strokovnega gradiva. Prilagajajo se željam svojih uporabnikov. Če si uporabnik želi gradivo, ki ga ni v potujoči knjižnici, ga g. Luka Mežan priskrbi in ob naslednjem obisku, ga uporabnik tudi dobi in si ga izposodi. Izposojeno gradivo lahko uporabniki tudi trikrat podaljšajo.

G. Luka Mežan je dejal, da naši občani zelo radi berejo in obiskujejo knjižnico. Knjižnica na kolesih je namreč vedno, ko pridejo, polna, tako da niti ni prostora, da so vsi uporabniki naenkrat notri. V lanskem letu je potujoča knjižnica v Žužemberku stala kar 91 ur. Obiskalo jih je 1413 ljudi, izposodili pa so si preko 21000 knjig, kar je izredno veliko. Vsak mesec potujočo knjižnico obiščeta tudi dve skupini našega vrtca. Potujoča knjižnica ima 1303 aktivne člane.

Knjižničar v potujoči knjižnici je dosegljiv na telefonski številki 040 421 807, kamor lahko uporabniki pokličejo, če potrebujejo kakšno informacijo, želijo podaljšati ali rezervirati gradivo.

Še naprej si želimo, da bo potujoča knjižnica obiskovala naš kraj in nas bogatila s svojimi knjigami.

Tinka Fric Kočjaž

Urnik potujoče knjižnice v Občini Žužemberk za leto 2015

DAN	POSTAJALIŠČE	ČAS	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	SEP	OKT	NOV	DEC
ČET	Brezova reber Ajdovec Žužemberk (šola) Gor. Straža Otočec	 8:15-9:15 10:00-11:00 11:30-12:00 12:30-13:30	8.	5.	5.	2.	7.	4.	3.	8.	5.	3.
SRE	Prevole Sadinja vas Soteska Dol. Straža	13:00-14:45 15:15-16:00 16:15-17:00 17:15-18:15	14.	11.	11.	8.	13.	10.	9.	14.	11.	9.
SRE	Šmihel Žužemberk (trg)	13:30-15:30 16:15-18:15	21.	18.	18.	15.	20.	17.	16.	21.	18.	16.

Hvala za tako lepo darilo…

Krajane Šmihela in okoliških vasi enkrat mesečno obišče potujoča knjižnica iz Novega mesta. Tega datuma ne pozabi skoraj nihče izmed učencev naše šole. Vztrajno čakajo na dvorišču pred cerkvijo, da se bo pripeljala knjižnica na kolesih. V pravo zakladnico zgodb in vseh mogočih zanimivosti preurejen avtobus se v Šmihel pripelje ob sredah.

19.11.2014 pa nas je na dvorišču pred cerkvijo čakalo še več kot običajno. Iz knjižnice Mirana Jarca so nas poklicali in nas razveselili z novico, da nam bodo podarili zajeten kup knjig. Za našo knjižnico je bila to res vesela novica. Počakali smo jih in bili prijetno presenečeni. Gospod Luka in njegov pomočnik- voznik sta pred nas postavila škatle, polne knjig. Že ko smo gledali zložene v zabojih, smo z očmi preletavali naslove in vsak je takoj našel knjigo, ki si jo bo izposodil.

Res smo bili navdušeni. Darilo bo zelo obogatilo našo knjižnico. Kljub temu, pa bodo otroci v potujočo še vedno z veseljem zahajali.

Ob tej priložnosti se vsem zaslužnim, da smo dobili tako lepo darilo, zahvaljujemo in hkrati obljubljamo, da bomo knjige radi brali in jih čuvali.

Hvala.

Učenci in učiteljici PŠ ŠMIHEL

Družinski praznik v vrtcu Dvor

25. marca praznujemo materinski dan, ki ga danes lahko upravičeno poimenujemo družinski praznik. Kajti v današnjih družinah imajo očetje vse večjo vlogo v gospodinjskih in družinskih opravilih ter pri vzgoji otrok. Tako smo tudi letos v vrtcu na Dvoru praznovali družinski praznik skupaj z otroki in njihovimi starši. Prireditev, ki jo je vodila Dijana Pečjak, je potekala v duhu preteklega časa t. i. kulturne dediščine. Otroci vseh skupin so se predstavili z ljudskimi in rajalnimi igrami ter zapeli in zaplesali ob ljudski glasbi in pesmi. Po končani prireditvi so si starši in otroci ogledali razstavo z naslovom Bilo je nekoč, ki smo jo pripravile delavke vrtca. Na razstavi so bili razstavljeni stari predmeti, ki so jih otroci prinašali, opisovali in spoznavali njihovo uporabo in namen, stare igrače, ki so jih otroci izdelovali skupaj z babicami in mamicami, ter fotografije raznih dejavnosti, ki so potekale v vrtcu: pletenje košar, izdelovanje punčk iz cunj, obiski in ogledi starih znamenitosti in stavb. Starši pa domov niso odšli praznih rok, kajti otroci so jih razveselili z darilci, ki so jih sami izdelali.

Mateja Repar Silič

FOTO Anita Primc

15. Štukljeva spominska ura

Letos mineva 15 let, odkar nas je zapustil velik človek in športnik, olimpionik, po materi Suhokranjec, Leon Štukelj. En mesec pred svojo smrtjo je obiskal tudi našo šolo, in sicer leta 1999, ob otvoritvi prizidka k telovadnici. Takrat je povedal, da je ponosen na svoje suhokranjske korenine.

Na šoli vsako leto s spominsko uro obeležimo spomin na našega velika športnika. Tako je letos potekala že 15., obletna, spominska ura, posvečena Leonu Štuklju. Posebna gosta sta bila olimpionik in ambasador fair play-a, Miroslav Cerar in Primož Kozumus, olimpijski prvak v metu kladiva. Oba sta poudarila, da sta za uspeh pomembna red in disciplina. G. Miroslav Cerar nam je v svojem govoru opisal spomine na Leona Štuklja. Učenec 9. b, Blaž Koncilja, pa je z g. Primožem Kozmusom opravil intervju, v katerem smo izvedeli, kako je uspešen športnik začel svojo kariero, kaj je bil njegov najljubši predmet v osnovni šoli ... Ob videoprojekciji pa smo spoznali njegove športne uspehe. Eden izmed gostov je bil tudi dolgoletni spremljevalec in tesni prijatelj Leona Štuklja, g. Tomaž Zajc, ki je z nami ponovno delil spomine na dogodke, ki sta jih skupaj preživela. Bivša ravnateljica naše šole in pobudnica spominskih ur, mag. Jelka Mrvar, nam je ob projekciji fotografij iz vseh Štukljevih spominskih ur, zaupala svoja doživetja prav vsake spominske ure. S točko se nam je predstavila tudi ritmična gimnastičarka Pia Arhar.

Poleg vseh gostov pa so se z nastopi predstavili tudi učenci naše šole. Zapel nam je otroški pevski zbor; zaplesale so učenke, ki trenirajo hip hop; učenka Zala Novak nam je zaigrala na violino; mladi športniki šole so se predstavili z vajo na parterju; zaplesali so nam tudi plesalci Urban Pečjak, Zala Avsec, Laura Košiček in Kristjan Šetina; učenci drugega razreda pa so nam zaupali, katere športe imajo najraje.

Spominska ura nam je hitro minila. Ponosni smo, da iz naših krajev izvira tako velik človek in športnik ter da vsako leto obudimo spomin nanj.

Tinka Fric Kočjaž

FOTO: Maver

Rastem s knjigo

Učenci 7. a in 7. b tudi v letošnjem šolskem letu sodelujejo v nacionalnem projektu Rastem s knjigo - leposlovno delo vsakemu sedmošolcu. Projekt je namenjen spodbujanju branja med mladimi.

V četrtek, 26. 2. 2015, smo se s sedmošolci odpravili v Novo mesto. Obiskali smo Dolenjski muzej, kjer smo si ogledali razstavo Novo mesto skozi čas ter razstavo in film o našem znanem Suhokranjcu Leonu Štuklju. V Knjižnici Mirana Jarca nas je sprejela knjižničarka z oddelka za mladinsko leposlovje. Predstavila nam je prostore knjižnice, pokazala možnosti izposoje, nas popeljala po oddelku za mladinsko književnost in oddelku za odrasle. Nato nam je predstavila nekaj različnih knjig, ki so namenjene bralcem s posebnimi potrebami in nas z različnimi leposlovnimi deli skušala pritegniti k branju in obiskovanju knjižnice. Na koncu pa je vsak učenec za darilo in za spodbudo prejel knjigo pisatelja Slavka Pregla z naslovom Odprava zelenega zmaja.

Tinka Fric Kočjaž

»Tralala hopsasa, pustne smo šeme…«

Kot je že v stari ljudski navadi,smo na pustni torek tudi z najmlajšimi otroki,v vrtcu na Jurčičevi, odganjali zimo. Nalogo smo opravljali silno resno. Nekateri so že v vrtec prihajali našemljeni, drugi so se v kostume preoblekli kasneje,tretji pa se našemiti niso želeli, vseeno pa so z ostalimi rajali in pridno klicali pomlad.

Vsi otroci in delavke vrtca smo se zbrali v garderobi, kjer smo se družili in veselo zaplesali ob zvokih harmonike, na katero je igrala »zapornica«, ga. Angelca Bedene.

Kot se za pusta spodobi, smo se tudi malo posladkali, nato pa so Mucki in Zajčki odšli še v sprevodu po Žužemberku. Sprehodili so se po ulicah in bili tako glasni in razigrani, da je kmalu izza oblakov posijalo sonce. Gotovo bo s seboj prav kmalu pripeljalo tudi toplo pomlad.

Mojca Obrstar

Prireditev on materinskem dnevu in ustvarjalna delavnica

Starši so za novorojenega otroka ves svet, z odraščanjem se svet otok širi, pomen staršev pa se ne zmanjšuje. Skromno zahvalo za ves njihov trud so učenci PŠ Dvor pripravili 23. 3. 2015, ob 16.30 uri, v telovadnici podružnice. Pripravili smo kulturni program in v njem so sodelovali vsi učenci naše šole. Za starše smo peli, deklamirali, plesali, igrali, dramatizirali. Prisrčno srečanje smo zaključili s skromnimi darili, ki so jih za starše izdelali otroci. Nekaj staršev in otrok je ostalo še na ustvarjalni delavnici, ki jo je v sodelovanju z delavkami šole vodila ga. Anita Kuhelj. Izdelovali smo glinene hišice, ki bodo krasile garderobo podružnice. Vsem, ki so sodelovali v delavnici, se najlepše zahvaljujemo.

■ **Zvonka Struna**

Materinski dan

V ponedeljek. 23. 3. 2015, smo v šoli pripravili predstavo za materinski dan. Nastopala sem v igrici z naslovom Pikapolonica in pikice. Zapeli smo tudi več pesmic. Hkrati pa smo si ogledali nastop športne točke učencev 3. in 4. razreda. Na koncu je učiteljica Milena vsem zaželela lepo praznovanje materinstva. Zatem smo mamicam podarili cvet in sladko presenečenje. Samo sebe sem presenetila, ker sem zelo lepo odigrala.

■ **Julija Arh, 2. r.**

Pikapolonice iz srčkov za dan žena

Marec se po starem slovenskem koledarju imenuje sušec. Pa še zdaleč ni tako. To je mesec prebujanja, prvega cvetenja in praznikov, posvečenih ženam in materam.

Ravno zato je bila tokratna pravljična urica v Knjižnici Dvor posvečena mamicam, ki skrbijo za svoje nadobudneže in jih pridno spremljajo na pravljične urice. Prebrali smo pravljico Daj mi poljubček, ki govori o majhnem kužku Šnukiju, ki se nekega dne odpravi raziskovat - poljubčke. Vsakogar, ki ga sreča, prosi, naj mu da poljubček. In ko naposled le pride nazaj domov, ga na pragu čakajo zaskrbljena mama, očka, bratca in sestrica. Pove jim, kje je bil in kaj je ugotovil. Kaj pa? Da je mamin poljubček še vedno najslajši.

Otroci so svojim mamicam polepšali dan s prikupno pikapolonico v obliki srčka, ki so jo sami izdelali.

■ **Andreja Špelko**

Naravoslovni dan

Brez elektrike si človek današnjega časa ne predstavlja življenja, saj nam ga olajšuje in omogoča stik s svetom. Kako je nekaj pomembno, pa se pogosto zavemo, ko to izgubimo. Izpad elektrike smo okusili lani, ob žledu, tudi četrtošolci, zato smo z velikim zanimanjem pristopili k učenju o tej tematiki.

Preko poizkusov smo ugotavljali, kako se proizvaja električna energija že v CŠOD Lipa, sedaj pa smo svoje znanje nadgradili s poskusi za prevodnost, ugotavljali smo in poizkušali, kako električna opravlja delo in greje, sestavljali različne električne kroge in spoznali delo električarja. Ta poklic nam je zelo nazorno predstavil g. Marko Lavrič, očka našega četrtošolca. V razred nam je prinesel vso opremo električarja, različne žice, ki visijo na drogovih ali so zakopane v zemlji, različne števce....S slikami nam je predstavil delo električarjev v lanski zimi, odprl nam je električno omarico, da smo spoznali njeno vsebino... Za njegov prispevek k uspešnemu naravoslovnemu dnevu se mu lepo zahvaljujemo.

■ **Zvonka Struna**

Literarno in likovno obarvan kulturni praznik

Dan po kulturnem prazniku smo se ob 18. uri tudi na OŠ Žužemberk zbrali v prizidku telovadnice, da posvetimo uro našemu največjemu pesniku in umetnosti nasploh.

Spoznali smo avtorico pesniške zbirke Babica ponoči pesmi piše, go. Darinko Vidic, in slišali nekaj pesmi, ki so jih recitirali njeni vnuki. Z nami je bila tudi ilustratorka te zbirke, ga. Dinka Petje, na odru pa so bile razstavljene njene prisrčne slike. Prireditev so popestrili pevci otroškega pevskega zbora ter člani Moškega pevskega zbora Cirila Zajca ter naši igralci z igro Kje si, Uršika Zala? Piko na i pa sta prireditvi dali še otvoritvi razstave ljubiteljske slikarke ge. Anice Škoda in projekta prevodov Kozlovske sodbe v Višnji Gori pod okriljem JSKD OI Ivančna Gorica.

Ob naletavanju snežink in druženju smo preživeli prijeten literarno-likovni večer, s katerim smo za nekaj časa nahranili kulture lačnega duha.

■ **Sanja Strojin**

FOTO Maver

POLICIJA SVETUJE POLICIJA SVETUJE POLICIJA SVETUJE POLICIJA SVETUJE

Na območju občine Žužemberk smo policisti s PP Dolenjske Toplice v času od 1.1.2015 do 21.3.2015 obravnavali 14 kaznivih dejanj, od katerih so bile:

- 2 tatvine,
- 5 velikih tatvin (vlomi),
- 2 nedovoljena lova,
- 1 grožnja,
- 2 poškodovanje tuje stvari,
- 1 odstranitev ali poškodovanje uradnega znamenja,
- 1 poskus umora.

Kazniva dejanja velike tatvine (vlomi) so se zgodili v vinorodnem okolišu Boršt pri Dvoru, kjer je neznani storilec vlomil v dva vikenda, v Ajdovcu je neznani storilec vlomil v bivalni vikend, v Žužemberku je neznani storilec vlomil v stanovanjsko hišo, v Prevolah pa v Osnovno šolo.

Tatvine so se zgodile v Zafari in Hinjah.

Storilci kaznivih dejanj iz objektov odnašajo denar in zlatnino, kazniva dejanja pa izvršujejo tudi v jutranjem in dopoldanskem času. Pred izvršitvijo kaznivega dejanja okolico opazujejo, izkoristijo pa vsako najmanjšo možnost, ki se jim ponudi, da kaznivo dejanje izvršijo. Dovolj je že »na kip« odprto okno kopalnice ali drugega prostora, katerega nato z lahkoto odprejo in se splazijo v notranjost objekta, ki ga v celoti pregledajo ter nato odnesejo predvsem denar in zlatnino.

Kot vse kaže, so kazniva dejanja tatvin in velikih tatvin ponovno v porastu, zato vse občane ponovno prosimo, naj pred odhodom od doma zaprejo vsa okna in naj jih ne puščajo odprta »na kip«, če pa jih že, naj bo odprto okno na takšnem delu hiše, ki ga storilec nikakor ne bo mogel doseči.

Svetujemo vam, da doma ne hranite denarja in dragocenosti, če pa že, jih shranjujte v hišnem trezorju ali na primernem mestu v objektu, ki ga storilec kaznivega dejanja ne bo našel. Storilci namreč zelo dobro vedo, da je denar in zlatnina največkrat spravljena v spalnici (tudi med perilom in pod ležiščem), dnevni sobi ali kopalnici, zato bodo te prostore najprej preiskali. Varni niso niti hranilniki oziroma »šparovčki« vaših najmlajših v otroških sobah.

Ob odhodu od doma pa nikar ključev vhodnih vrat ne puščajte pod predpražnikom, za, v ali pod cvetličnimi lončki, saj jih bo storilec z lahkoto našel in morda vas celo skrit opazuje in vidi, kam ste odložili ključe. Prav tako nikoli na vratih ne puščajte listkov z napisom »sem pri sosedi« ali »smo šli v trgovino« in podobno, saj boste s tem vsem jasno povedali, da je hiša prazna. Storilec pa za izvršitev kaznivega dejanja potrebuje le nekaj kratkih minut.

Povsod po svetu je kriminalnih dejanj vedno več in Slovenija pri tem ni izjema. Da bi bili vi in vaše premoženje bolj varni si policisti želimo več sodelovanja z vami, predvsem na področju informiranja o pojavih, ki v vašem okolju negativno vplivajo na kvaliteto in varnost vašega življenja in ki kažejo na to, da se v vašem okolju morda pripravlja izvršitev kaznivega dejanja. Informacije o osebah in vozilih, ki nekako »ne pašejo« v vaš okoliš, v vaš kraj ali vas, sploh če se vam zdi, da se osebe vedejo sumljivo, nemudoma sporočite policiji. Nihče ni vsemogočen, tudi policija ne, čeprav se policisti za vašo varnost trudimo po najboljših močeh, a skupaj z vami lahko za vašo varnost ter varnost vseh nas in našega premoženja naredimo veliko več in preprečimo, da bi karkoli slabo vplivalo na varnost in kvaliteto našega življenja v okolju, v katerem živimo. Na podlagi vaših obvestil namreč lahko storilce kaznivih dejanj odvrnemo od slabih namenov in preprečimo marsikatero kaznivo dejanje ter obvarujemo vaše premoženje, ki ga je vsak med vami gotovo težko prigaral.

Svetujemo vam tudi, da občasno pogledate tudi okoli sosedove hiše ali vikenda, če veste, da jih ni doma in popazite tudi na njihovo premoženje in jih tako obvarujete neprijetnih presenečenj, ko se vrnejo domov.

Je že tako, da od vseh nesreč najlažje prenašamo tujo. Naslednji ste lahko na vrsti vi in vaše premoženje – ali pa tudi ne. Ukrepajte pravočasno – zavarujte sebe in svoje premoženje.

Opozorili bi vas radi še na ustrezno varstvo vaših hišnih ljubljencev psov. Vse več občanov se namreč pritožuje nad psi, ki se prosto gibajo po vaseh in predvsem pri otrocih in starejših osebah povzročajo strah ter občutek ogroženosti. Zakon o zaščiti živali v 3. odstavku 11. člena določa:

Skrbnik psa mora na javnem mestu zagotoviti fizično varstvo psa tako, da je pes na povodcu. Globa znaša od 200 do 400 eurov.

V drugem odstavku 12. člena pa Zakon o zaščiti živali določa, da:

Skrbniki nevarnih psov morajo zagotoviti fizično varstvo psov na enega izmed naslednjih načinov:

- da so psi na povodcu in opremljeni z nagobčnikom,
- da so zaprti v pesjaku ali objektu,
- da so v ograjenem prostoru z ograjo, visoko najmanj 1,8 m, ki je na vhodu označen z opozorilnim znakom.

Globa znaša od 800 do 1200 eurov.

V kolikor kljub vsej previdnosti vseeno postanete žrtev kaznivega dejanja, obvestite policiste na PP Dol. Toplice na tel. št. 07 3843890, po elektronskem naslovu pp_dolenjske_toplice.punm@policija.si ali na številko 113.

V kolikor pa želite, da se vodja policijskega okoliša zglasi pri vas doma, ker ste postali žrtev kaznivega dejanja, potrebujete pomoč ali nasvet policije, imate konkretne varnostne probleme na območju vaše lokalne skupnosti, želite predlagati ukrepe ali dejavnosti za izboljšanje varnosti v vašem okolju, ali ker želite neformalni razgovor, pa lahko pišete na elektronski naslov edvard.kramar@policija.si.

VODJA POLICIJSKEGA OKOLIŠA

■ **Edvard Kramar**

Redarka opozarja

Za pomlad je značilno, da se na kmetijskih področjih intenzivno pričnejo gnojenja, oranja in sajenja, spravilo lesa iz gozdov. Kljub nekajletnemu opozarjanju se še vedno dogaja, da so bankine, mulde in deli cestnega sveta preorani, ker lastniki zemljišč ob lokalnih cestah in javnih poteh njive orjejo do roba asfalta.

V 4. točki 2. odstavka 5. člena Zakona o cestah(Zces-1) je določeno, da je prepovedano

- orati na razdalji **manj kot 1 m od roba cestnega sveta** (cestni svet je do 2 m prostora od asfalta, vključno z bankinami, koriti in muldami) vzporedno s cesto, ali **manj kot 4 m od roba cestnega sveta v pravokotni smeri na cesto**,

kar pomeni, da se z delovnimi stroji oziroma traktorji in priključki ne sme pri oranju obračati na cesti, pa tudi ne poškodovati delov ceste, kamor spadajo tudi bankine, mulde in korita za odvodnjavanje. Če se njiva vzpenja v brežino nad cesto, jo je treba orati tako, da se ob **večjih padavinah zemlja ne spira na cesto!** Za prekršek se lahko vozniku, ki ne bo upošteval teh določil, izreče globa v višini 1.000 €.

V 5. točki 2. odstavka 5. člena istega zakona pa je določeno, da je na cestišču javne ceste med drugim prepovedano

- vlačiti hlode, veje, skale in podobne predmete, kot tudi pluge, brane in drugo kmetijsko orodje ter druge dele tovora,

kar se pogosto dogaja pri spravilu lesa iz gozda, in nakladanju. V varovalnem pasu javne ceste je raba prostora omejena, kar pomeni, da morate za dela na in ob cesti pridobiti dovoljenje občine, ki vam določi tudi pogoje opravljanja dela, tovrstna dela ob in na cesti pa je v času izvajanja nujno opremiti tudi s prometno signalizacijo.

V 4.odstavku 5.člena istega zakona je določeno, da mora voznik, preden se vključi v promet na javni cesti s kolovozne poti, nekategorizirane ceste, individualnega priključka, območja izvajanja del ali druge zemeljske površine, odstraniti z vozila zemljo ali blato, ki bi lahko onesnažilo vozišče.

Glede na navedeno, ponovno opozarjam, da dela organizirajte tako, da pri uporabi traktorjev, kmetijskih strojev in kamionov za odvoz lesa na cestišče ne nanašate blata, gnoja, peska in lesnega drobirja. Če pa se to vendarle zgodi, morate cestišča in pripadajoče bankine vsakodnevno po zaključku dela dobro in natančno počistiti!

■ **Karmen Cesar, občinska redarka**

Redni pregledi škropilnic in pršilnikov v letu 2015

Lastniki naprav za nanos fitofarmacevtskih sredstev so po Zakonu o fitofarmacevtskih sredstvih (U.l.št. 83/2012) dolžni opraviti pregled pri pooblaščenem nadzornem organu na vsaka tri leta. Podrobno o pravilnem delovanju naprav za nanos FFS pa navaja novi Pravilnik o zahtevah glede pravilnega delovanja naprav za nanašanje fitofarmacevtskih sredstev in o pogojih ter načinu izvajanja njihovih pregledov (U.l.št. 101/2013).

Za nanašanje FFS se smejo uporabljati le naprave, ki so na podlagi opravljenega pregleda pridobile potrdilo o pravilnem delovanju naprave in znak o rednem pregledu v skladu z Zakonom o fitofarmacevtskih sredstvih (U.l.št. 83/2012). Za naprave, ki izpolnjuje zahteve v skladu s predpisi, ki urejajo tehnične zahteve za proizvode in postopke ugotavljanja skladnosti-tehnične zahteve, se na podlagi opravljenega pregleda izda potrdilo o pravilnem delovanju naprave in znak o rednem pregledu, če izpolnjuje zahteve glede pravilnega delovanja.

Pregledi naprav, opravljeni v drugih državah članicah Evropske unije, se v Republiki Sloveniji priznajo, če jih je opravil organ, pristojen za opravljanje pregledov naprav v državi članici, in se pregledi opravljajo v krajšem ali enakem obdobju, kot je določeno v Republiki Sloveniji. Znak o rednem pregledu se namesti na napravo tako, da je dobro viden in čitljiv ter ne sme biti poškodovan, zakrit, dodatno prevlečen ali prekrit.

Lastnik, ki pripelje na pregled napravo, ki je že bila pregledana, in je znak o pregledu izgubil ali uničil, mora nadzornemu organu predložiti poročilo o zadnjem pregledu.

Po uspešno opravljenem pregledu naprave, preglednik naprave izda potrdilo o pravilnem delovanju naprave in znak o rednem pregledu, razen novim napravam, ki se jim pred prvo uporabo oziroma najpozneje v šestih mesecih od nakupa izda znak o rednem pregledu ter potrdilo o pravilnem delovanju naprave brez opravljenega pregleda.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD NOVO MESTO

Poudariti želimo, da novi Zakon o fitofarmacevtskih sredstvih (U.l.št. 83/2012) v 28. členu določa, da je potrebno naprave pregledovati na vsaka 3 leta. Izjema velja za nove naprave, ki se prvič pregledajo v 5 letih od datuma nakupa. Obe določili, tako o pregledu novih kot rabljenih naprav se že izvajata. **Vsem lastnikom škropilnic in pršilnikov svetujemo, da na svoji napravi preverijo veljavnost znaka o pregledu. V primeru, da je že, oziroma bo v letu 2015 veljavnost znaka potekla, naj se o času in poteku pregledov pozanimajo na najbližji izpostavi Kmetijske svetovalne službe ali pa pokličejo na tel številko 07 373 05 87 - Martin Mavsar.**

Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto bo tudi v letos organiziral preglede škropilnic in pršilnikov na območju Dolenjske, Posavja in Bele krajine. Pregledi se bodo pričeli v drugi polovici meseca marca.

Martin Mavsar
KGZS-Zavod Novo mesto

Vabilo na elektronski vnos zbirne vloge 2015

Sporočamo, da se je s 01.02.2015 pisarna Kmetijske svetovalne službe v Straži ZAPRLA, zato se vse zadeve, ki se nanašajo na našo službo, urejajo na izpostavi KSS v Trebnjem, Temeniška pot 1, 8210 Trebnje (nad vrtnim centrom KZ Trebnje) – tel.: 07/ 34 60 673; 051 692 401 – Polonca Seničar.

Elektronski vnos zbirnih vlog *poteka* od *02.03.2015 do 06.05.2015, in sicer vlagatelji prejmete vabilo z uro in datumom vnosa (abecedni vrstni red vasi A - Ž).* V primeru, da vabila ne prejmete oz. uveljavljate ukrepe kmetijske politike prvič, se obrnite direktno na nas na zgornjo telefonsko številko.

PRED PRIHODOM NA VNOS OBVEZNO PREVERITE:

- GERK-e, (prevzem ali oddaja površin) ter uskladite rabo kmetijskih zemljišč z dejansko rabo v naravi na Upravni enoti Novo mesto (07/ 39 39 190, 07/ 39 39 159, 07/ 39 39 186)
- ZAHTEVE ZELENE KOMPONENTE (kmetije nad 10 ha njivskih površin – diverzifikacija kmetijskih rastlin - lahko prva kultura zavzema največ 75%, druga pa 25 % njivske površine, kmetije nad 15 ha njivskih površin morajo izpolnjevati tudi zahteve površin z ekološkim pomenom (površine v prahi, setev rastlin, ki vežejo dušik, dosevki, posevki 2 vrst rastlin).
- PLAČILA ZELENE KOMPONENTE DOBIJO VSE KMETIJE, ZAHTEVE IZ NJE PA IZPOLNJUJEJO SAMO KMETIJE NAD 10 OZ. 15 HA NJIVSKIH POVRŠIN.
- KMETIJE, VKLJUČENE V KOPOP program in EKOLOŠKE kmetije, morajo pred oddajo zbirne vloge imeti v aplikacijo vnesen program aktivnosti (analize tal, gnojilne načrte v primeru gnojenja z mineralnimi gnojili, sestavljen 5-letni kolobar – ukrep Poljedelstvo in zelenjadarstvo). Vključevanje v ukrepe KOPOP bo možno tudi v letu 2016.

S SEBOJ OBVEZNO PRINESITE:

- ZBIRNO VLOGO 2014, ZAPISNIK UE
- BANČNO KARTICO, GSM ŠTEVILKO in naslov E- POŠTE
- Podatke o POSEJANIH KULTURAH NA NJIVAH
- V PRIMERU KOPOP PROGRAMA – PAS - UŠESNE ŠT. ŽIVALI

PROSIMO VAS, DA SI ZA VABLJENI TERMIN VZAMETE ČAS IN SE DRŽITE ROKOV. BREZ TEHTNEGA RAZLOGA VAS NE BOMO PRESTAVLJALI OZ. VAM BOMO LAHKO ZAGOTOVILI VNOS PO REDNEM ROKU - to je po 7.5.2015.

VSAK ZAMUDNI DAN PREDSTAVLJA **3% znižanje plačil za plačilne pravice in 1% znižanjem plačil za ostale vloge (KOPOP, EK, OMD) na delovni dan.**

KGZS-Zavod NM izpostava Trebnje

Polonca Seničar, kmetijska svetovalka

Program svit v zdravstveni regiji Novo mesto v letu 2014

Svit

Državni presejalni program Svit je program, ki je namenjen zgodnjemu odkrivanju raka debelega črevesa in danke. V Sloveniji je bil prvič uveden leta 2009. Vanj se vključuje populacija v starosti od 50 do 69 let. Podatki Registra raka RS kažejo, da se rak debelega črevesa in danke začne izraziteje pojavljati ravno v starosti od 50. leta dalje in je po umrljivosti zaradi raka na tretjem mestu. Program SVIT koordinira in izvaja v sodelovanju s partnerji Nacionalni inštitut za javno zdravje. Zastavljen je kot učinkovito sredstvo za zmanjševanje umrljivosti zaradi raka debelega črevesa in danke, seveda ob pogoju, da se vanj vključi vsaj 70 % vabljene populacije. Odzivnost na program SVIT v Sloveniji se od njegove uvedbe počasi izboljšuje. Zelo pomembno je vključevanje v program vedno, ne glede na to, ali je nekdo že v njem sodeloval in je bil izvid negativen. Razvoj raka debelega črevesa in danke je namreč počasen proces, ki traja več let, lahko tudi desetletje. Torej, če je bil test na prikrito krvavitev v blatu negativen, potem bo oseba v program zopet povabljena čez dve leti. Le z rednimi pregledi lahko zmanjšamo breme tega raka. Zato še vedno velja: Sodelujte v programu Svit, to je program, ki rešuje življenja.

V nadaljevanju prikazujemo odzivnost ciljne populacije v Sloveniji, po posameznih zdravstvenih regijah in občinah zdravstvene regije Novo mesto.

IZVAJANJE PROGRAMA SVIT V SLOVENIJI

Od 1.1 do 31.12.2014 je bilo v program povabljenih 253.335 oseb. Izjavo o sodelovanju je vrnilo 152.475 oseb (60,43 %). Podrobnejšo analizo odzivnosti po zdravstvenih regijah kaže preglednica 1 (obdobje 1.1.2014 – 31.12.2014).

Preglednica 1. Odzivnost vabljenih v Program Svit, Slovenija in zdravstvene regije

Zdravstvena regija	Odzivnost (%)
Nova Gorica	64,31
Kranj	63,12
Novo mesto	**62,49**
Ljubljana	61,94
Ravne na Koroškem	60,19
Celje	60,10
Maribor	57,75
Murska Sobota	57,59
Koper	55,55
Slovenija	60,43

IZVAJANJE PROGRAMA SVIT V ZDRAVSTVENI REGIJI NOVO MESTO

Od 1.1. do 31.12.2014 je bilo v program povabljenih 16.598 oseb. Izjavo o sodelovanju je vrnilo 10.356 (62,49 %) oseb. Odzivnost vabljenih po občinah zdravstvene regije Novo mesto prikazuje preglednica 2.

Preglednica 2. Odzivnost vabljenih v zdravstveni regiji Novo mesto po občinah (obdobje 1.1.2014 – 31.12.2014)

SKUPAJ	Odzivnost (%)
Mirna Peč	77,88
Semič	71,60
Dolenjske Toplice	68,96
Šentrupert	67,53
Straža	67,21
Mirna	65,36
Mokronog-Trebelno	64,90
Črnomelj	64,69
Trebnje	64,52
Šmarješke Toplice	62,98
Šentjernej	62,79
Novo mesto	62,61
Metlika	61,15
Kostanjevica na Krki	57,61
Krško	57,03
Žužemberk	56,76
Škocjan	56,18
NOVO MESTO	62,49

Vir: Nacionalni inštitut za javno zdravje, Center za krepitev zdravja in obvladovanje kroničnih bolezni, Oddelek SVIT

Vodja skupine za nenalezljive bolezni
Doroteja Kuhar, dr. med., specialistka javnega zdravja

Pripravila:
Katarina Hočevar, dipl. san. Inž.

Abraham v vrstah suhokranjskih konjerejcev

2.11.2014 smo se suhokranjski konjerejci ob 18. uri zbrali na Plešivici v konjerejski koči , kjer je potekalo praznovanje ABRAHAMA našega člana Antona Jalovca

Po dogovoru na zbirnem mestu smo se odpeljali na Plešivico, kjer nas je že čakal naš član, ki je vse pripravil za praznovanje svojega okroglega ljubileja.

Ob prihodu na Plešivico smo vsi člani voščili slavljencu, mu zaželeli še mnogo zdravih in prijetnih let v konjerejskih vrstah, nakar je sledilo slavje ob dobri hrani in kapljici, pa tudi za glasbeno vzdušje je bilo poskrbljeno, saj so nas cel večer in vso noč spremljali trije mladeniči s harmonikami (diatoničnimi-frejtonaricami). Seveda smo se zavrteli tudi v ritmih valčka ter polke vse tja do jutranjih ur.

Razpoloženja ni moglo pokvariti niti zelo slabo vreme z gosto meglo, ki nas je spremljala do koče in zjutraj nazaj. Poskrbljeno je bilo tudi za utrujene, ki so imeli možnost prespati v naši topli koči.

Jole Adrijanič

Najbolj pogumni Suhokranjci

Soteški most nad reko Krko je 1. januarja letos gostil skakalce, ki so že petindvajsetič preizkusili svojo spretnost in hrabrost ter se z roba ograje pognali v ledeno Krko.

Po besedah Tomaža Špelka, navdušenega skakalca tega ekstremnega športa, so z letošnjimi skoki v reko Krko obeležili pravzaprav petindvajsetletnico novoletnih skokov. Le-ti so bili nekdaj množično obiskani in prava paša za oči za več sto obiskovalcev. Idejni oče skokov, pokojni Tone Škufca, je imel s skoki veliko načrtov, kmalu pa so jih morali zaradi birokratskih zapletov pri pridobivanju potrebnih soglasij preseliti v bližnji Obrh. Med petimi skakalci, ki so letošnjega prvega januarskega mrzlega skočili in pogumno zaplavali v reko Krko so Tomaž Špelko, Dare Hribar in Igor Golob. Skoke v Krko s 5-metrskega mostu je odprl prav domačin iz Soteske Igor Golob, ki je povedal, da sodeluje pri skokih pravzaprav od samega začetka. V ledeno Krko, temperatura reke je bila namreč le nekaj stopinj nad ničlo, sta za njim skočila Matic Kuhelj in Timotej Pečjak kot "supermen", oba iz Stavče vasi. Prvo serijo skokov sta zaključila Dare Hribar in Tomaž Špelko z obvezno kravato, oba doma iz vasi Križi pri Žužemberku. Sledilo je nekajminutno ogrevanje, ki so ga pripravili kar v »priročni garderobi« hribarjevega kombija. Na peterico pogumnežev, ki je opravila dva posamezna in en skupinski skok, je zunanja, precej nizka temperatura vplivala blagodejno. »Kopanje v mrzli vodi čisti telo in duha, saj krepi zdravje,« je navdušeno povedal Tomaž Špelko in dodal, da bodo skoke in zimsko kopanje v reki Krki ponovili prihodnje leto, saj je pravi družabni dogodek.

Urednik

Obletnica bitke na Hinjah

Udeleženec bitke Marko Bulc

Udeleženec bitke Danilo Ivančič

Na 70-obletnico bitke na Hinjah je prvo nedeljo v januarju pri spomeniku NOB na Hinjah potekala spominska slovesnost v spomin partizanov s Primorske, ki so padli v bojih v Suhi krajini 4. januarja 1945.

Spominske slovesnosti so se ob praporščakih in delegacijah župana Občine Žužemberk Franca Škufce Združenj borcev za ohranjanje vrednot narodnoosvobodilne vojne iz Žužemberka in Novega mesta udeležil tudi predstavnik Zveze ZB za vrednote NOB Milan Gorjanc ter še živeči borci, med katerimi sta prisotne pozdravila Danilo Ivančič iz Kopra in generalmajor v pokoju Marko Bulc, ki sta v svojih govorih spregovorila o izjemno hudi in mrzli zimi, v kateri so potekali boji, sporočilo vseh govornikov pa je bilo, da se grozote vojn ne smejo več ponoviti. Kulturni program so pripravile članice KO ZB za vrednote NOB Žužemberk.

VladiMir

Kurenti v Žužemberku

V četrtek, 12. februarja, so Žužemberk obiskali kurenti. Z njihovo tradicionalno predstavo, zvonjenjem in pokanjem bičev so preganjali zimo tudi v Suhi krajini.

Kurenti društva Korant Poetovio s Ptuja so tudi letos na svoji pustni turneji po Dolenjski odganjali zimo in razveseljevali številne gledalce. Karavana kurentov se je 12. februarja ustavila tudi v Žužemberku, pred Osnovno šolo Žužemberk, kjer so jih pričakali učenci skupaj z ravnateljico Miro Kovač ter na glavnem trgu, kjer sta goste sprejela žužemberški župan Franc Škufca in predsednik TD Suha krajina Vlado Kostevc.

Suhokranjska klobasa kot kulinarična posebnost

V soboto, 21. februarja, so na Domačiji Krnc v Hinjah že drugič zapored pripravili tekmovanje in izbor najboljše suhokranjske klobase.

V prostorih gostilne Krnc so člani komisije Anton Meglen, Damjan Novak in Dušan Papež izbirali najboljšo suhokranjsko klobaso. Idejni vodja edinstvenega tekmovanja v Suhi krajini Dušan Papež je povedal, da so na izbor pridelovalci prinesli enajst vzorcev, po dva pa sta bila tudi za pokušino. Vzorci so si bili dokaj izenačeni, zato je bila naloga ocenjevalcev še toliko težja. Na podlagi ocenjevanja suhokranjskih klobas (ocenjevali so izgled , okus in strukturo), je poudaril Papež, se povečuje tako priljubljenost suhokranjskih klobas kot njihova kakovost. Suhokranjska klobasa kot kulinarična posebnost je tako kot ljudska pesem ali preprosta kmečka noša, del zgodovine, ki je gradila identiteto skromnih Suhokranjcev. Izpod veščih rok so po svojstvenem receptu povsem naravnega postopka izdelave ter načina dimljenja in sušenja nastale suhe klobase. Skozi dolga desetletja se je edinstveni recept ohranil iz roda v rod in se skozi leta izpopolnil v vsej kvaliteti. In najboljši. Med zmagovalce 2. klobasarijade se je zapisal Anton Mišmaš iz Ambrusa, drugo mesto in plaketo je prejel Marko Božič iz vasi Struge in tretje mesto Milan Selak iz Vinjega Vrha pri Škocjanu.

Avtor:

Pehanijeva hiša

Pehanijeva hiša je vogalna hiša na trgu v Žužemberku, v kateri je sedaj v pritličju poštni urad. Rod Pehanijev naj bi prišel v Žužemberk s Češkega (Pechan) za grajske oskrbnike. Iz tega roda je izšlo mnogo izobražencev. Med njimi so bili imenitni uradniki, župniki in profesorji. Sicer pa je Pehanijeva hiša pred prvo svetovno vojno in med vojnama slovela kot najbolj imenitna gostilna v Žužemberku s posebno sobo, salonom, za goste abonente (uslužbenci sodišča, učitelji in drugi). Tudi sedanja Smoletova hiša je bila nekdaj v lasti rodu Pehanijev. Sloves gostilne sta zlasti uveljavila gostilničarja Josip Pehani in njegov sin Albin (ubit leta 1945). Albin je bil tudi prvi načelnik sokolske organizacije in nekaj časa tudi župan v Žužemberku.

Manj znano pa je, da je bila v Pehanijevi gostilni ustanovljena Narodna čitalnica v Žužemberku, ki je dobila tam tudi svoje prostore. To je bilo leta 1882. Kasneje se je čitalnica preselila v Škrbetovo (Ogibovo) hišo. Prvi predsednik je postal žužemberški nadučitelj Josip Šmorancar, za njim šolski upravitelj Ivan Kutnar. Čitalništvo je na slovenskem etničnem ozemlju doseglo svoj razmah po letu 1860, ko je bilo v Avstriji obnovljeno ustavno življenje. Njegov cilj je bil razširitev rabe slovenskega jezika oziroma njegovo javno uveljavljanje. V Trstu, Ljubljani in Mariboru so bile ustanovljene prve čitalnice leta 1861, prva na slovenskem podeželju pa je bila ustanovljena 1866. leta v Šentvidu nad Ljubljano. Žužemberška je bila torej ustanovljena samo 16 let za njo. Pomen čitalništva je bil tudi v tem, da je pripravljalo prostor taborskemu gibanju, ki se je začelo 1868. leta. Konec 19. stoletja je bilo na slovenskem etničnem ozemlju okrog 80 čitalnic. Po ranosti ustanovitve gasilskega društva, čitalnice, hranilnice in posojilnice je Žužemberk prednjačil med primerljivimi kraji v Sloveniji. V ta okvir spada tudi uspešno ohranjanje in vodenje trške občine v Žužemberku. O tem je več napisala ga. Zorka Škrabl v Suhokrajinskem zborniku 2010. To pomeni, da so bili naši predniki zavedni narodnjaki in dobri gospodarji. Predlagam, da na Pehanijevi hiši postavimo spominsko znamenje s pojasnjevalnim tekstom, ki bo mimoidoče opozorilo, da je bila v njen svoj čas slovenska narodna čitalnica. Pobudo naslavljam na Turistično društvo Suha krajina.

Žužemberški trg ima bogato zgodovino. Prav je , da na to opozorimo s konkretnimi dejanji njegove prebivalce in obiskovalce.

Slavko Gliha

FS
AVTOPRALNICA
Žužemberk
Telefon: (07) 38 85 500
(07) 38 85 505
www.fs-prevozi.si

OSNOVNO PRANJE,
VOSKANJE,
PRANJE PODVOZJA

PRANJE OSEBNIH
AVTOMOBILOV,
TOVORNIH VOZIL
IN AVTOBUSOV

IM MEMORIAM

Franc Šenica

(1935 – 2014)

Na pokopališču Dvor smo se 23. decembra 2014 poslovili od Franca Šenice z Lašč, dobrega vaščana, člana društva upokojencev Dvor in člana policijskega veteranskega društva Sever.

Njegova življenjska pot je bila zelo zanimiva. Rojen je bil 5.10.1935 in bil ločen od staršev, ko je imel le štiri leta. Med drugo svetovno vojno je živel pri družini Mirtič v Trebči vasi. Kot deček je občutil grozote druge svetovne vojne. Čeprav se domači niso strinjali, je odšel v šolo za miličnike v Ljubljano in tam opravljal naloge na železniški postaji. Kot je že v naravi del policistov, je tudi on nekaj časa služboval v različnih krajih in prispel tudi v Žužemberk, kjer je spoznal svojo življenjsko sopotnico Olgo z Lašč. Poročila sta se in se veselila, ko sta se jima rodila hčerka Darinka in sin Franc. V bližini ženine rojstne hiše sta si zgradila novo hišo. Delo policista je opravljal vse do upokojitve.

V društvo upokojencev Dvor – Žužemberk se je včlanil leta 1987, takoj po upokojitvi. Ko so se upokojenci odcepili od Žužemberka in ustanovili svoje društvo, je bil kmalu izvoljen za predsednika društva upokojencev Dvor in bil na funkciji kar 15 let. Ob prenehanju funkcije predsednika pa je še vedno aktivno deloval v raznih komisijah in v Projektu starejši za starejše. Zadnja štiri leta pa kot predsednik častnega razsodišča. Po Dolenjski in Sloveniji so ga poznali kot preudarnega in zelo aktivnega na vseh področjih življenja. Za delo v društvu je prejel več priznanj društva, pokrajinske zveze in ob 60-letnici društva upokojencev Dvor še veliko plaketo ZDUS .

S smrtjo Franca Šenice smo tako izgubili človeka, ki ga je odlikovala skromnost in vztrajnost, ki je s svojim delom pomagal mnogim občanom, predvsem pa sokrajanom. Njegovi nasveti in pomoč sta odšla, ostal pa bo spomin na dobrega in vsestranskega človeka.

Za DU Dvor:
Dušan Mikec

Suhokranjske Poti

CENIK OGLAŠEVANJA
V SUHOKRANSKIH POTEH

V Suhokranjskih poteh lahko oglašujejo posamezniki, ustanove in podjetja razna reklamna sporočila, zahvale in druge informacije. Oglaševanje je možno le na notranjih straneh v črno-beli tehniki.

Cene oglaševanja:

NA DRUGI ALI PREDZADNJI STRANI	1/1	okvirna mera (19 x 25) cm	360,00 EUR
	1/2	(19 x 12,5) cm	180,00 EUR
	1/4	(9,2 x 12,5) cm	90,00 EUR
	1/8	(4,5 x 6) cm	45,00 EUR
NA NOTRANJIH STRANEH	1/1	(19 x 25) cm	240,00 EUR
	1/2	(19 x 12,5) cm	120,00 EUR
	1/4	(9,2 x 12,5) cm	60,00 EUR
	1/6	(6 x 8,5) cm	40,00 EUR
	1/8	(4,5 x 6) cm	30,00 EUR
	1/9	(4,5 x 5) cm	26,70 EUR

Društvom, klubom in zvezam s sedežem v Občini Žužemberk je omogočeno brezplačno oglaševanje do 1/8 strani!

Uredništvo

FOTO MAVER
Dejan Maver s. p.
Dvor 12 b,
8361 DVOR

FOTO & VIDEO STORITVE

PRODAJA:
- fotoalbumi
- okvirji
- baterije ...

IZDELAVA:
- plakati
- vizitke
- vabila ...

FOTOKOPIRANJE
UOKVIRJANJE SLIK, GUBELINOV

www.fotomaver.si
info@fotomaver.si
facebook/fotomaver.si

051/233-669
07/30-88-322

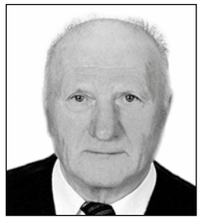

Vsak tiho zori,
počasi in z leti,
a kamor že greš, vse poti
je treba na novo začeti. (Tone Pavček)

ZAHVALA

V nedeljo, 21. decembra, je prenehalo biti plemenito srce našega dragega moža, očeta, starega očeta in tasta

FRANCA ŠENICA

z Lašč 6

Iz srca hvala vsem sorodnikom, prijateljem, vaščanom in znancem za vse izraze sočustvovanja, sožalja, za podarjeno cvetje, sveče in svete maše. Še posebej iskrena hvala za dolgoletno spremljanje v bolezni osebni zdravnici dr. Ropret Zdenki in internistu dr. Emilu Balažiču iz ZD Novo mesto. Hvala sodelavcem KEKO Varicon in CEROD Novo mesto, govornikoma g. Dušanu Mikcu iz DU Dvor in ga. Zvonki Bradač iz Skupine starejši za starejše za poslovilni govor, članom PGD Dvor, članom Združenja SEVER, župniku g. Francu Vidmarju za lepo opravljen obred in pogrebni službi Novak. Hvaležni smo vsem, ki ste našega ata poznali, ga spoštovali, ga imeli radi, molite zanj in ste ga v tako velikem številu pospremili na zadnji zemeljski poti. Dragoceni so spomini na čas, ki smo ga preživeli skupaj. Našemu atu smo hvaležni za vse lepo in dobro, kar smo prejeli in se naučili od njega. Naj počiva v miru.

Žalujoči: vsi njegovi.

Kogar imaš rad,
nikoli ne umre.
Le daleč, daleč je...

ZAHVALA

V 64. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče in dedek

JOŽE IVANEC

(1951 - 2014)

po domače »Jožmanov« iz Drašče vasi.

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem ter vsem, ki ste nam izrazili sožalje, tolažilne besede, darovali sveče, cvetje in svete maše. Hvala vsem, ki ste se prišli poslovit in ga spremljali k zadnjemu počitku. Zahvaljujemo se župniku g. Švarcu za lepo opravljeno mašno daritev in pogrebni obred. Zahvala gre tudi zdravstvenemu osebju Kliničnega centra Ljubljana za ves trud in skrb v času bolezni, pogrebni službi Novak z Rebri, društvu upokojencev za lepe poslovilne besede, pevskemu zboru iz Šmihela in vsem ostalim, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani. Skupaj z nami ga ohranite v lepem spominu.

Družina Ivanec

POGREBNE STORITVE
NOVAK

Marija Novak s.p.
Reber 2a
8360 Žužemberk
Tel: 07/ 38 88 100
GSM: 031/ 876 276

Nudimo Vam kompletne storitve na enem mestu in smo Vam na voljo 24 ur na dan. Naš namen je prevzeti vso skrb in odgovornost v najtežjih trenutkih, ob izgubi vaših najdražjih.

KONCESIONAR
V OBČINI ŽUŽEMBERK

ZAHVALA

13. marca je v 88. letu starosti sklenila življenjsko pot in odšla tja, kjer ni trpljenja in bolečin, naša dobra mama, stara mama, tašča, sestra, sestrična in teta

Josipina Mirtič

z Dvora 23

Z žalostjo v srcu se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom, znancem in prijateljem za vse, kar so v času njenega življenja dobrega storili za našo ljubo mamo. Posebna zahvala velja dr. Nataši Žagar Arkar za ves trud in požrtvovalnost v času njenega dolgoletnega zdravljenja, iskrena hvala Katji Jenkole ter ostalim patronažnim sestram za zdravstveno pomoč ter delavkam DSO in CSD Novo mesto za vso skrb, nego in pomoč na domu. Hvala vsem za pisna in ustna sožalja, molitve, darovano cvetje, sveče in sv. maše. Hvala sodelavcem in sodelavkam Šolskega centra Novo mesto, občinski upravi Občine Žužemberk, hvala nekdanjim sodelavkam kolektiva Mercator Dvor, Društvu upokojencev Dvor, Turističnemu društvu Suha krajina, Društvu kmečkih žena Suha krajina Žužemberk, g. dekanu Francu Vidmarju za pogrebni obred s sveto mašo in govornici DU Dvor Marici Ban za izbrane besede slovesa. Hvala pevcem za odpete žalostinke, pogrebni službi Marije Novak iz Žužemberka, praporščaku DU Dvor ter vsem, ki ste našo drago mamo pospremili k zadnjemu počitku.

Žalujoči: vsi njeni
Dvor, Jama pri Dvoru, Celje, Cleveland, Koper

Odkrivamo stare fotografije

Na zanimivi fotografiji, ki smo jo objavili v prejšnji številki, je več bralk prepoznalo osebe na fotografiji. Na spominski fotografiji pa so člani in članice SZDL ob prazniku 27. aprila leta 1959 v Žužemberku. Na njej so med drugim Anton Anžiček, Franc Lavrič, Alojz Berkopec, Andrej Kotnik, Marjan Kerštinc, Ivan Črnagoj, Milan Senica, Franc Rojc, Slavko Vute, Ivo Plut, Hilda Berkopec, Tončka Banko, Milena Cerkovnik, Ludvik Marinč, Francka Ožbolt, Miha Ožbolt, Stane Gorinšek, Zdenka Vehovec-Suhorepec, Jože Šenica, Jože Gosenca,Jaka Golob, Ljuba Šenica, Zorka Baškovič, Franc Golob,Slavka Valant, Anica Fifolt oz.Šuštaršič, Jože Prušek, Slavko Kržan, Srečko Ozimek, Lojze Pajk, Viktor Koncilja in drugi. **Jožica Brezovar** iz Grajskega trga 38, ki ji je žreb namenil nagrado sponzorja, je na sliki prepoznala tudi svojega ata Jožeta Pruška.

Tokrat objavljamo fotografijo, posneto v vasi Dolnji Kot, posneta je bila leta 1971, iz dalnjega Toronta v Kanadi pa jo je poslal naš rojak Jože Drenšek. Če prepoznate osebe na fotografiji, nam pišite do 5. junija 2015 na naslov: **Suhokranjske poti, Grajski trg 33, 8360 Žužemberk** s pripisom »Odkrivamo stare fotografije «.

■ **Uredništvo**

Ste bili tudi vi na dogodku?

V rubriki Ste bili tudi vi na dogodku? 3. marca 2011 so Francka Ožbolt iz Vrti 9a, Florijana Zajec iz Prapreč 20, Marija Mirtič iz ulice Vrti 1 in Cvetka Florijana Zajec iz Prapreč 20 a prepoznale Štefko Lavrič, Anico Marc in Struna Angelco ob prihodu kurentov v Žužemberk. Nagrajenke bodo nagrado našega sponzorja prejele po pošti. Tokrat objavljamo fotografijo ansambla na veselici. Če prepoznate glasbenike na fotografiji, nam pišite na naslov: **Suhokranjske poti, Grajski trg 33, 8360 Žužemberk** s pripisom »Ste bili tudi vi ...«, čaka vas lepa nagrada.

■ **Uredništvo**

Poznate vaš kraj?

V prejšnji številki smo vas spraševali po mostu na starejši fotografiji. Tomažev most je prepoznala Mira Bonifer iz Dolnjega Križa 7, 8360 Žužemberk.

Nagrajenki iskreno čestitamo, nagrado prejme po pošti. Tokrat objavljamo fotografijo starejšega objekta. Če objekt prepoznate nam podatke pošljite do **5. junija 2015** na naslov: Suhokranjske poti, Grajski trg 33, 8360 Žužemberk, s pripisom »Poznate vaš kraj«. Z malo sreče boste za pravilen odgovor tudi nagrajeni.

■ **Uredništvo**

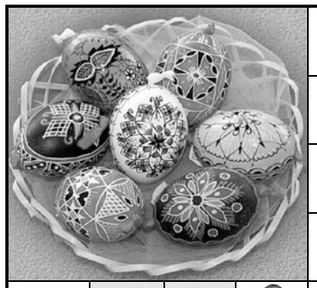

				POŠTNI PREDAL	SLOVENSKO PODJETJE GORIVA	TEŽAVA	ALJOŠA REBOLJ	SESTAVILA PETRA KASTELIC / NEMŠKI FOTOGRAF GÜNTER	BULGARSKI PIANIST DIMITAR	RIMSKA LJUBLJANA
				... IN POTEPUH				NIKALNICA		
				MESTO V ITALIJI						
13. IN 23. ČRKA				RICCARDO BACCHELLI / 15. IN 1. ČRKA			NEPRESTANO - STOP / VRSTA PLESA			
EDWARD ELGAR			VSE POVEZANO S ŠOLO (2. SKLON)							
PETER LOVŠIN			... IACTA EST / NADALJEVANJE GESLA					'VODNO MESTO' V LJUBLJANI	ALBUM SKUPINE PANKRTI	
EKO INDUSTRIJSKI PARK				DVE MOŠKI IMENI	NE STAR / OKROŽJE V KALKUTI					ZIMSKA JED ZA PTICE
	ZNAK ZA MNOŽENJE / TOVORNJAK					PROMETNI ZNAK ZA USTAVITEV				
AVSTRALSKA ŽIVAL						SERIJA IZ 80IH ALLO ... / MEG RYAN				
NADŠKOF CANTENBURYJA							KOMISIONAR ALFRED JOHN ... / ZVRST JEZIKA			
PRIPRAVA ZA PRIKAZ HOSTIJE										
BOSANSKA PITA						LUKNJAČ / OKAY				
VEDA O RAKOVIH OBOLENJIH										
RAZLIČNOST										

Nagradna križanka

Na uredništvo smo tokrat prejeli enaindvajset rešitev. Med srečnimi nagrajenci so: Jožica Pavlin, Tomažja vas 42, 8275 Škocjan; Anej Vovk, Soteska 54, 8351 Straža; Cvetka Pasar, Vrti 7, 8360 Žužemberk; Slavica Kranjc, Klopčičeva 4, 1000 Ljubljana in Jože Kodelič, Lašče 10a, 8361 Dvor.

Nagrajencem iskreno čestitamo, nagrade prejmejo po pošti.

Rešitev križanke iz 57. številke pošljite do 5. junija 2015 na naslov: **Suhokranjske poti, Grajski trg 33, 8360 Žužemberk** s pripisom »Nagradna križanka«.

■ **Uredništvo**

Suhokranjske poti, javno glasilo izdaja Občina Žužemberk, Grajski trg 33, 8360 Žužemberk, e-mail: suhokranjske.poti@zuzemberk.si. TRR: 01393-0100015568. Medij Suhokranjske poti vpisan v razvid medijev Ministrstva za kulturo RS pod številko 14 (odločba 006-120/01). Odgovorni urednik: Slavko Mirtič. Uredniški odbor: Vlado Kostevc, Tinka Fric Kočjaž, Mateja Filipič in Mojca Obrstar. Zunanji sodelavci: Irena Blatnik, Damjan Novak, Petra Kastelic, Tomaž Špelko, Tjaša Primc in Nika Vidic. Lektorica: mag. Jelka Mrvar. Oblikovanje, grafična priprava, filmi in tisk: Grafika Pavlič Jože, s. p. Naklada: 1800 izvodov. Uredništvo Suhokranjskih poti si v skladu z uredniško politiko, zasnovo časopisa in prostorskimi možnostmi pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajšanja, povzemanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov.